

ΘΕΜΑ : Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΚΑΙ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΗΣ.

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΣΙΜΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΜΠΑΡΜΠΟΥΔΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΠΑΤΡΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2004

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	5949
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 1 Ιστορική Αναδρομή
- 2 Τα Κριτήρια της ΕΕ για Διεύρυνση
- 3 Προσχώρηση ενός νέου Κράτους στην Ένωση
- 4 Η πορεία ένταξης οικοδομείται με σταθερά και μεθοδευμένα βήματα
- 5 Υποψήφιος προς προσχώρηση χώρες

Β. Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

- 1 Σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κύπρου

Γ. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

- 1 Στόχος
- 2 Προτεραιότητες
- 3 Χρηματοδοτικό πλαίσιο
 - α) Προενταξιακή βοήθεια
 - β) Πρόσφατες εξελίξεις στα πλαίσια της συμφωνίας σύνδεσης (συμπεριλαμβανομένου του διμερούς εμπορίου)
 - γ) Κοινοτική βοήθεια
 - δ) Αδελφοποίηση
 - ε) Διαπραγματεύσεις
- 4 Έναρξη των Ενταξιακών Διαπραγματεύσεων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α. ΕΝΤΑΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ - ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

- 1 Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αξιολόγηση της προόδου για την ένταξη της Κύπρου - Νοέμβριος 1998
- 2 Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση - Πρωτόκολλο

3 Συνθήκη Προσχώρησης - Πρωτόκολλο Αρ. 3 - Βρετανικές Βάσεις

α) Παράρτημα

(i) Μέρος Πρώτο

1. Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου της 12ης Οκτωβρίου 1992
2. Κανονισμός (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1987
3. Κανονισμός (ΕΟΚ) 918/83 του Συμβουλίου της 28ης Μαρτίου 1983
4. Κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93 του Συμβουλίου της 2ας Ιουλίου 1993
5. Κανονισμός (ΕΟΚ) 3677/90 του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 1990
6. Οδηγία 92/109/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 1990
7. Κανονισμός (ΕΟΚ) 3911/ 92 του Συμβουλίου της 9ης Δεκεμβρίου 1992
8. Κανονισμός (ΕΚ) 3295/94 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1994
9. Κανονισμός (ΕΚ) 136/95 του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1995
10. Κανονισμός (ΕΚ) 1334/2000 του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 2000

(ii) Μέρος Δεύτερο

1. Έκτη Οδηγία 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1977
2. Οδηγία 92/12/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992

(iii) Μέρος Τρίτο

1. Άρθρο 135 του Κανονισμού (ΕΟΚ) 918/83 του Συμβουλίου της 28ης Μαρτίου 1983
2. Άρθρο 14 της Έκτης Οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1977

(iv) Μέρος Τέταρτο

β) Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

1 Κριτήρια - Προτεραιότητες - Εξέλιξη

1.1 Εισαγωγή

1.2 Οικονομικές Εξελίξεις

1.3 Αξιολόγηση από πλευράς κριτηρίων της Κοπεγχάγης

1.4 Προοπτικές Εξέλιξης

1.5 Η οικονομική κατάσταση στο βόρειο τμήμα της νήσου

2 Προτεραιότητες ως προς την ικανότητα ανάληψης των υποχρεώσεων του μέλους

2.1 Κύπρος - Εσωτερική αγορά

2.1.1 Τα Κεφάλαια του Κεκτημένου

- (i) Κεφάλαιο 1: Ελεύθερη διακίνηση αγαθών
- (ii) Κεφάλαιο 2: Ελεύθερη Κυκλοφορία Προσώπων
- (iii) Κεφάλαιο 3: Ελευθερία Παροχής Υπηρεσιών
- (iv) Κεφάλαιο 4: Ελεύθερη Διακίνηση Κεφαλαίων
- (v) Κεφάλαιο 5: Εταιρικό Δίκαιο
- (vi) Κεφάλαιο 6: Ανταγωνισμός
- (vii) Κεφάλαιο 7: Γεωργία
- (viii) Κεφάλαιο 8: Αλιεία
- (ix) Κεφάλαιο 9: Πολιτική για τις Μεταφορές
- (x) Κεφάλαιο 10: Φορολογία
- (xi) Κεφάλαιο 11: Οικονομική και Νομισματική Ένωση
- (xii) Κεφάλαιο 12: Ενέργεια
- (xiii) Κεφάλαιο 13: Βιομηχανική Πολιτική
- (xiv) Κεφάλαιο 14: Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
- (xv) Κεφάλαιο 15: Επιστήμη και Έρευνα
- (xvi) Κεφάλαιο 16: Εκπαίδευση και Κατάρτιση
- (xvii) Κεφάλαιο 17: Τελωνειακή Ένωση
- (xviii) Κεφάλαιο 18: Εξωτερικές Σχέσεις
- (xix) Κεφάλαιο 19: Προϋπολογισμός

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΠΡΟΟΔΟΣ

- 1 Εταιρική Σχέση Προσχώρησης και Εθνικό Πρόγραμμα για την Υιοθέτηση του Κεκτημένου: Γενική Αξιολόγηση
 - α) Εταιρική Σχέση Προσχώρησης
 - β) Εθνικό Πρόγραμμα για την Υιοθέτηση του Κεκτημένου

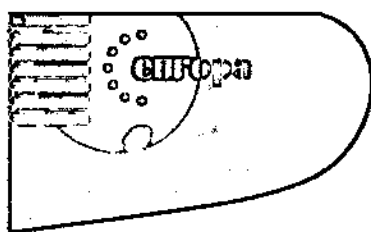
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Α. ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- 1 Εισαγωγή
- 2 Ποιά είναι τα Οικονομικά Οφέλη της Ένταξης;
- 3 Ποια άλλα Οφέλη αναμένεται να προκύψουν από την Ένταξη στην ΕΕ;

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΕΥΡΟΡΑΡΛ

1. Απαντήσεις από Κράτη Μέλη της ΕΕ
2. Απαντήσεις από Κράτη Μέλη που δεν έχουν ενταχθεί στην ΕΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ [Γενικά περί Διεύρυνσης]

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Αρχικά, η έννοια της διεύρυνσης περιελάμβανε τα τέσσερα διαδοχικά στάδια προσχώρησης νέων κρατών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, στο πλαίσιο των οποίων προστέθηκαν εννέα κράτη στα έξη ιδρυτικά κράτη μέλη που ήταν η Γερμανία, το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες. Τα διαδοχικά αυτά στάδια της διεύρυνσης ήταν τα εξής:

- **1973:** Δανία, Ιρλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο
- **1981:** Ελλάδα
- **1986:** Ισπανία και Πορτογαλία
- **1995:** Αυστρία, Φινλανδία και Σουηδία.

Το σημερινό στάδιο καθιστά τη διεύρυνση μια μοναδική ευκαιρία για την επικράτηση της ειρήνης, της σταθερότητας και της ευημερίας σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο. Η διεύρυνση αυτή, η οποία είναι άνευ προηγουμένου από πλευράς μεγέθους και πολυμορφίας, αφορά δέκα υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (Βουλγαρία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Τσεχική Δημοκρατία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία), δύο μεσογειακές χώρες (Μάλτα και Κύπρος) καθώς και την Τουρκία.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης (12 και 13 Δεκεμβρίου 2002) η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις με δέκα από τις χώρες αυτές: την Κύπρο, την Εσθονία, την Ουγγαρία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, τη Μάλτα, την Πολωνία, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία, ώστε να μπορέσουν οι χώρες αυτές να προσχωρήσουν στην Ένωση την 1^η Μαΐου 2004. Όσον αφορά τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, ο στόχος είναι να ολοκληρωθούν οι

διαπραγματεύσεις έγκαιρα ώστε να μπορέσουν να προσχωρήσουν το 2007. Τέλος, ορίστηκε συνάντηση για το Δεκέμβριο του 2004, προκειμένου να αξιολογηθεί η δυνατότητα έναρξης διαπραγματεύσεων με την Τουρκία.

2. Τα Κριτήρια της Ε.Ε. για Διεύρυνση

Τα κριτήρια ένταξης για όλα τα υποψήφια κράτη εγκαθιδρύθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην Κοπεγχάγη (Ιούνιος 1993) το οποίο καθόρισε ότι όλα τα ευρωπαϊκά κράτη που επιθυμούν να ενταχθούν στην ένωση θα καταστούν μέλη εάν πληρούν τους πιο κάτω όρους:

1. «Σταθερότητα των θεσμών που εγγυούνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων.
2. Την ύπαρξη οικονομίας της αγοράς καθώς και την ικανότητα να αντιμετωπίζει με επιτυχία τις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς μέσα στην Ένωση.
3. Την ικανότητα να αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του μέλους περιλαμβανομένης και της προσήλωσης στους σκοπούς της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης».

Ως αποτέλεσμα αυτών των αποφάσεων η ενταξιακή διαδικασία της Κύπρου άρχισε στις 30 Μαρτίου 1998. Η Κύπρος θα κριθεί με βάση τα κριτήρια της Κοπεγχάγης και ανάλογα με το βαθμό προετοιμασίας της και τις προσπάθειές της να ικανοποιήσει αυτά τα κριτήρια.

3. Προσχώρηση ενός νέου Κράτους στην Ένωση

Η προσχώρηση ενός νέου κράτους μέλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπεται από το άρθρο 49 (πρώην άρθρο Ο) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Προκειμένου να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις, το Συμβούλιο πρέπει να αποφασίσει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και με σύμφωνη

γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι όροι της αποδοχής, οι ενδεχόμενες μεταβατικές περίοδοι που απαιτούνται και οι προσαρμογές που είναι αναγκαίες βάσει των συνθηκών στις οποίες βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελούν το αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ της υποψήφιας χώρας και των κρατών μελών. Προκειμένου να τεθεί σε ισχύ η εν λόγω συμφωνία απαιτείται η κύρωσή της από όλα τα συμβαλλόμενα κράτη μέλη σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

4. Η πορεία ένταξης οικοδομείται με σταθερά και μεθοδευμένα βήματα.

Ορισμένοι ιστορικοί σταθμοί στην εξέλιξη αυτής της πορείας είναι:

1. Η Συμφωνία Σύνδεσης, το 1973
2. Η Τελωνειακή Ένωση, το 1987
3. Η υποβολή αίτησης ένταξης το 1990
4. Η Γνωμοδότηση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το 1993
5. Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κέρκυρας, το 1994
6. Η απόφαση της 6^{ης} Μαρτίου 1995
7. Η έναρξη των διαπραγματεύσεων ένταξης, Μάρτιος 1998
8. Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι, Δεκέμβριος 1999
9. Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης, Δεκέμβριος 2002
10. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, με 507 ψήφους υπέρ, 29 εναντίον και 26 αποχές, 9 Απριλίου 2003-10-10
11. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Τάσος Παπαδόπουλος υπογράφει, στις 16 Απριλίου 2003, στην Αθήνα, τη Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τη συνθήκη υπογράφουν και οι ηγέτες και των άλλων εννιά υπό ένταξη κρατών, δηλ. Τσεχίας, Εσθονίας, Ουγγαρίας, Λετονίας, Λιθουανίας, Μάλτας, Πολωνίας, Σλοβακίας και Σλοβενίας. Πρόκειται για την πέμπτη και μεγαλύτερη διεύρυνση στην ιστορία της ΕΕ.

Η προηγούμενη έγινε το 1995 όταν εντάχθηκαν στην κοινότητα η Αυστρία, η Σουηδία και η Φινλανδία.

5. Υποψήφιες προς προσχώρηση χώρες

Η οικονομική και πολιτική σταθερότητα της Ευρώπης αποτελεί πόλο έλξης για πολλές ευρωπαϊκές χώρες που μπορούν αυτοδικαίως να ζητήσουν την προσχώρησή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση (άρθρο 49).

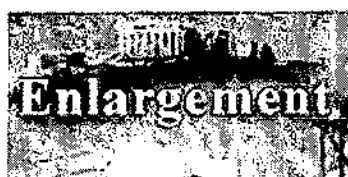
Οι χώρες που υπέβαλαν τέτοια αίτηση είναι οι εξής:

- ◆ **Τουρκία:** αίτηση προσχώρησης που υποβλήθηκε στις 14 Απριλίου 1987
- ◆ **Κύπρος:** στις 3 Ιουλίου 1990
- ◆ **Μάλτα:** στις 16 Ιουλίου 1990
- ◆ **Ουγγαρία:** στις 31 Μαρτίου 1994
- ◆ **Πολωνία:** στις 5 Απριλίου 1994
- ◆ **Ρουμανία:** στις 22 Ιουνίου 1995
- ◆ **Σλοβακία:** στις 27 Ιουνίου 1995
- ◆ **Λετονία:** στις 13 Οκτωβρίου 1995
- ◆ **Εσθονία:** στις 24 Νοεμβρίου 1995
- ◆ **Λιθουανία:** στις 8 Δεκεμβρίου 1995
- ◆ **Βουλγαρία:** στις 14 Δεκεμβρίου 1995
- ◆ **Τσεχική Δημοκρατία:** στις 17 Ιανουαρίου 1996
- ◆ **Σλοβενία:** στις 10 Ιουνίου 1996

Κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης (12 και 13 Δεκεμβρίου 2002), η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις με τις δέκα υποψήφιες χώρες: Κύπρο, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Τσεχική Δημοκρατία, Σλοβακία και τη Σλοβενία, για να μπορέσουν να προσχωρήσουν στην Ένωση την 1^η Μαΐου 2004. Για τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, η προσχώρηση έχει καθοριστεί για το 2007. Το Δεκέμβριο 2004,

μπορούν να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις με την Τουρκία, αν η χώρα αυτή τηρεί τα κριτήρια της Κοπεγχάγης.

Στο παρελθόν, είχαν επίσης καταθέσει την υποψηφιότητά τους για την προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Ελβετία, το Λιχτενστάιν και η Νορβηγία. Εντούτοις, η Νορβηγία ανακάλεσε την υποψηφιότητά της δύο φορές, το 1972 και το 1994, κατόπιν δημοψηφίσματος. Οι υποψηφιότητες της Ελβετίας και του Λιχτενστάιν ανεστάλησαν μετά το δημοψήφισμα του 1992 με το οποίο η Ελβετία αποφάσισε να μην συμμετέχει στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

B. Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

Στην Ατζέντα 2000, η Επιτροπή ανέφερε ότι θα υπέβαλλε τακτικά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκθέσεις για την πρόοδο που σημειωνόταν σε κάθε υποψήφια χώρα της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης κατά τις προετοιμασίες για την εισδοχή της, και ότι θα υπέβαλε την πρώτη της έκθεση στα τέλη του 1998.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Λουξεμβούργο αποφάσισε ότι

“Από τα τέλη του 1998, η Επιτροπή θα υποβάλλει τακτικές εκθέσεις στο Συμβούλιο, μαζί με τυχόν αναγκαίες προτάσεις για έναρξη διμερών διακυβερνητικών διασκέψεων, εξετάζοντας την πρόοδο κάθε υποψήφιας χώρας της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης προς την εισδοχή υπό το φως των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, ειδικότερα το ρυθμό με τον οποίο η χώρα υιοθετεί το κεκτημένο της Ένωσης”... “Οι εκθέσεις της Επιτροπής θα χρησιμεύουν ως βάση για λήψη, στους κόλπους του Συμβουλίου, των αναγκαίων αποφάσεων για τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων ένταξης ή επέκτασής τους σε άλλες υποψήφιες. Στο πλαίσιο αυτά, η Επιτροπή θα συνεχίσει να ακολουθεί τη μέθοδο που υιοθετήθηκε από την Ατζέντα 2000 ως προς την αξιολόγηση της ικανότητας των υποψηφίων κρατών να εκπληρώσουν τα οικονομικά κριτήρια και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ένταξη”.

Μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Κάρντιφ, η ίδια προσέγγιση ακολουθήθηκε και για την Κύπρο.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή υπέβαλε μια πρώτη σειρά περιοδικών εκθέσεων τον Οκτώβριο του 1998, εν όψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βιέννης μια δεύτερη σειρά παρουσιάστηκε τον Οκτώβριο του 1999, εν όψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι υπογράμμισε ότι οι επόμενες περιοδικές εκθέσεις θα έπρεπε να υποβληθούν σε εύθετο χρόνο πριν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου του 2000.

Η δομή που ακολουθείται στην παρούσα περιοδική έκθεση για την Κύπρο είναι, σε μεγάλο βαθμό, παρόμοια με εκείνη της γνώμης της Επιτροπής του 1997 και των μετέπειτα περιοδικών εκθέσεων, ωστόσο, διαφέρει από εκείνη που χρησιμοποιήθηκε τα προηγούμενα χρόνια σε δύο ήσσονος σημασίας σημεία. Πρώτο, το μέρος της παρούσας έκθεσης όπου αξιολογείται η ικανότητα της Κύπρου να αναλάβει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους (Μέρος Β.3.1.) έχει διαρθρωθεί έτσι, ώστε να ακολουθεί τον κατάλογο των εικοσιεννέα κεφαλαίων των διαπραγματεύσεων που καλύπτουν το κεκτημένο. Δεύτερο, το μέρος αυτό έχει διευρυνθεί ώστε να καλύπτει και τη διοικητική επάρκεια της Κύπρου για εφαρμογή του κεκτημένου βάσει κάθε κεφαλαίου των διαπραγματεύσεων (που συζητήθηκαν προηγουμένως σε ξεχωριστό τμήμα της έκθεσης).

Όπως και οι προηγούμενες περιοδικές εκθέσεις, η παρούσα έκθεση:

- ▶ περιγράφει τις σχέσεις μεταξύ Κύπρου και Ένωσης, ειδικότερα στα πλαίσια της συμφωνίας σύνδεσης.
- ▶ αναλύει την κατάσταση σε σχέση με τα πολιτικά κριτήρια που τέθηκαν, το 1993, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης (δημοκρατία, κράτος δικαίου, ανθρώπινα δικαιώματα, προστασία των μειονοτήτων).
- ▶ αξιολογεί την κατάσταση και τις προοπτικές της Κύπρου σε σχέση με τα οικονομικά κριτήρια που ορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης (λειτουργική οικονομία της αγοράς και ικανότητα αντιμετώπισης

των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς στα πλαίσια της Ένωσης).

► εξετάζει το θέμα της ικανότητας της Κύπρου να αναλάβει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους, δηλ., το κεκτημένο όπως εκφράζεται στις συνθήκες, στο παράγωγο δίκαιο και στις πολιτικές της Ένωσης. Καλύπτει όχι μόνο την εναρμόνιση της νομοθεσίας, αλλά και την ανάπτυξη της αναγκαίας νομικής και διοικητικής επάρκειας για τη μεταφορά και εφαρμογή του κεκτημένου, όπως ζητείται από τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Μαδρίτης και της Φέιρα, τού Δεκεμβρίου 1995 και Ιουνίου 2000, αντιστοίχως. Στη Μαδρίτη, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε την ανάγκη οι υποψήφιες χώρες να προσαρμόσουν τις διοικητικές τους δομές έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες για την αρμονική ενσωμάτωση των κρατών αυτών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα, τον Ιούνιο του 2000, τόνισε τη ζωτική σπουδαιότητα που παρουσιάζει το να έχουν την ικανότητα οι υποψήφιες χώρες να μεταφέρουν και να εφαρμόζουν αποτελεσματικά το κεκτημένο, προσέθεσε δε ότι αυτό απαιτούσε σημαντικές προσπάθειες από τις υποψήφιες χώρες με στόχο την ενδυνάμωση των διοικητικών και νομικών τους δομών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο για τα συμπεράσματά της επί του θέματος.

Η παρούσα έκθεση αναφέρεται στην πρόοδο που σημειώθηκε από την εποχή της περιοδικής έκθεσης του 1999. Καλύπτει την περίοδο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2000. Σε ορισμένες, ωστόσο, ιδιαίτερες περιπτώσεις μνημονεύονται και μέτρα που ελήφθησαν μετά την ημερομηνία αυτή. Διερευνά αν υλοποιήθηκαν οι επιδιωκόμενες μεταρρυθμίσεις που αναφέρονται στην περιοδική έκθεση του 1999, ενώ εξετάζει και νέες πρωτοβουλίες. Περαιτέρω, ολοκληρώνοντας την αξιολόγηση των νέων εξελίξεων από την εποχή της τελευταίας περιοδικής έκθεσης, η παρούσα έκθεση προβαίνει και σε μια σφαιρική αξιολόγηση της γενικής κατάστασης για κάθε υπό εξέταση πτυχή, εκθέτοντας για κάθε μία από αυτές τα βασικά βήματα τα

οποία απομένουν να γίνουν από την Κύπρο κατά την προετοιμασία της για την ένταξη.

Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, η αξιολόγηση της προόδου από πλευράς εκπλήρωσης των πολιτικών κριτηρίων και των κριτηρίων του κεκτημένου (συμπεριλαμβανομένης της διοικητικής επάρκειας της Κύπρου να εφαρμόσει το κεκτημένο) εστιάζεται στο τι έχει επιτευχθεί από την τελευταία περιοδική έκθεση, μαζί με την παροχή μιας γενικής άποψης της γενικής κατάστασης για κάθε μία υπό συζήτηση πτυχή. Η οικονομική αξιολόγηση, από την πλευρά της, βασίζεται σε μια εκτίμηση προοπτικών όσον αφορά τις οικονομικές επιδόσεις της Κύπρου.

Όπως και στις προηγούμενες εκθέσεις, η “πρόοδος” μετριέται με βάση τις πραγματικά ειλημμένες αποφάσεις, την πραγματικά υιοθετημένη νομοθεσία, τις πραγματικά επικυρωμένες διεθνείς συμβάσεις (με παροχή ιδιαίτερης προσοχής στη μεταφορά) και τα πραγματικά εφαρμοζόμενα μέτρα. Αποτελεί αρχή να μην λαμβάνονται, και δεν ελήφθησαν υπόψη, νομοθεσία ή μέτρα που είναι σε διάφορα στάδια, είτε προετοιμασίας, είτε ψήφισης από το Κοινοβούλιο. Η προσέγγιση αυτή διασφαλίζει την ισότιμη μεταχείριση όλων των υποψήφιων χωρών και επιτρέπει την αντικειμενική αξιολόγηση και σύγκριση μεταξύ χωρών όσον αφορά την ουσιαστική τους πρόοδο στο θέμα της προετοιμασίας της ένταξης.

Η έκθεση στηρίζεται σε πολλές πηγές πληροφοριών. Οι υποψήφιες χώρες κλήθηκαν να παράσχουν πληροφορίες για την πρόοδο που σημειώθηκε στις προετοιμασίες για την ένταξή τους από τη δημοσίευση της τελευταίας περιοδικής έκθεσης. Οι πληροφορίες που έδωσαν στα πλαίσια της συμφωνίας σύνδεσης και στα πλαίσια της αναλυτικής εξέτασης του κεκτημένου και των διαπραγματεύσεων, χρησίμευσαν ως συμπληρωματική πηγή πληροφοριών. Στην προετοιμασία ελήφθησαν υπόψη οι συζητήσεις του Συμβουλίου και οι εκθέσεις και τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹. Η Επιτροπή στηρίχθηκε, επίσης, σε αξιολογήσεις που έγιναν από διάφορους διεθνείς οργανισμούς και, ειδικότερα, από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τον ΟΑΣΕ και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και από μη κυβερνητικές οργανώσεις.

¹ Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εισηγητής είναι ο κ. Jacques Poos.

1. Σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κύπρου

Καθώς προχωρούν οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη, οι σχέσεις μεταξύ ΕΕ και Κύπρου καθίστανται στενότερες. Η σχέση βασίζεται στη συμφωνία σύνδεσης του 1973, καθώς και σε μια νέα εταιρική σχέση προσχώρησης², που υποστηρίζεται οικονομικά από ένα κανονισμό του Συμβουλίου³ σχετικά με την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο της προενταξιακής στρατηγικής για την Κυπριακή Δημοκρατία. Ο κανονισμός αυτός αντικαθιστά το τέταρτο χρηματοδοτικό πρωτόκολλο, το οποίο έληξε στα τέλη του 1999.

² Απόφαση (ΕΚ) αριθ. 248/2000 του Συμβουλίου, της 20^{ης} Μαρτίου 2000, για τις αρχές, τις προτεραιότητες, τους ενδιάμεσους στόχους και τους όρους που περιέχονται στην εταιρική σχέση για την προσχώρηση με την Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1^η Απριλίου 2000.

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 555/2000 του Συμβουλίου, της 13^{ης} Μαρτίου 2000, σχετικά με την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο της προενταξιακής στρατηγικής για την Κυπριακή Δημοκρατία και τη Δημοκρατία της Μάλτας, που άρχισε να ισχύει στις 19 Μαρτίου 2000.

Γ. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Το Δεκέμβριο του 1997 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου καθόρισε μια ειδική προενταξιακή στρατηγική για την Κύπρο και έκρινε ότι η προσχώρησή της θα συνέβαλε στην εσωτερική ειρήνη της νήσου και στη συμφιλίωση των δύο κοινοτήτων. Το Μάρτιο του 2000 το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό σχετικά με την εφαρμογή δράσεων στο πλαίσιο της προενταξιακής στρατηγικής για την Κυπριακή Δημοκρατία και τη Δημοκρατία της Μάλτας [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 555/2000 – Επίσημη Εφημερίδα L 78 της 16.03.2000]. Η εν λόγω στρατηγική βασίζεται στα εξής:

- * τη σύναψη εταιρικών σχέσεων προσχώρησης με την Κύπρο και την Μάλτα
- * την υποστήριξη δράσεων προτεραιότητας για την προετοιμασία ενόψει της προσχώρησης, όπως αυτές έχουν καθοριστεί στο πλαίσιο των εταιρικών σχέσεων
- * τη συμμετοχή σε ορισμένα κοινοτικά προγράμματα και κοινοτικούς οργανισμούς.

1. Στόχος

Η εταιρική σχέση για την προσχώρηση (που εγκρίθηκε το 2000 και αναθεωρήθηκε το 2002) έχει ως στόχο να εντάξει σε ένα νομικό πλαίσιο τους τομείς εργασίας κατά προτεραιότητα – οι οποίοι καθορίστηκαν στην περιοδική έκθεση της Επιτροπής του 1999 για την πρόοδο που σημείωσε η Κύπρος στην πορεία της προς την προσχώρηση – τα χρηματοδοτικά μέσα που διατίθενται για να βοηθήσουν την Κύπρο να εφαρμόσει τις προτεραιότητες αυτές, καθώς και τους όρους που διέπουν τη βοήθεια αυτή. Η εν λόγω εταιρική σχέση αποτελεί τη βάση μιας σειράς μέσων που έχουν ως στόχο να στηρίξουν τις προσπάθειες των υποψηφίων χωρών στην πορεία τους προς την προσχώρηση.

Τα μέσα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το εθνικό πρόγραμμα για την υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου (PNAA), την από κοινού αξιολόγηση των μεσοπρόθεσμων προτεραιοτήτων της οικονομικής πολιτικής, το σύμφωνο κατά του οργανωμένου εγκλήματος, το εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο καθώς και άλλα τομεακά προγράμματα απαραίτητα για τη συμμετοχή στα διαρθρωτικά ταμεία μετά την προσχώρηση.

Τα μέσα αυτά δεν θα αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω εταιρικής σχέσης, αλλά οι προτεραιότητές τους θα είναι συμβατές με αυτήν.

Η εφαρμογή της εταιρικής σχέσης αποτελεί αντικείμενο παρακολούθησης στο πλαίσιο της συμφωνίας σύνδεσης.

2. Προτεραιότητες

Οι προτεραιότητες έχουν χωρισθεί σε δύο ομάδες: τις βραχυπρόθεσμες και τις μεσοπρόθεσμες. Τα θέματα προτεραιότητας της πρώτης ομάδας είναι εκείνα τα οποία η Κύπρος ήταν σε θέση να επιτύχει ή να προωθήσει πριν από το τέλος του 2000. Τα θέματα προτεραιότητας της δεύτερης ομάδας χρειάζονται αρκετά χρόνια για να επιτευχθούν.

Η Κύπρος έχει επιτύχει τις βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, το περιβάλλον και το δημοσιονομικό έλεγχο. Στους περισσότερους από τους άλλους τομείς οι προτεραιότητες έχουν επιτευχθεί εν μέρει.

Πολλές μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες έχουν επιτευχθεί εν μέρει, ιδίως η περιφερειακή πολιτική, η εσωτερική αγορά, ο συντονισμός των διαρθρωτικών μέσων καθώς και η δικαιοσύνη και οι εσωτερικές υποθέσεις.

Το 2002 οι προτεραιότητες της εταιρικής σχέσης για την προσχώρηση αποτέλεσαν αντικείμενο αναθεώρησης (απόφαση 2002/84/EK), αλλά η αναθεώρηση αυτή δεν αποτέλεσε τη βάση για την αξιολόγηση που πραγματοποίησε η Επιτροπή στο πλαίσιο της έκθεσης του έτους 2001.

Οι τομείς προτεραιότητας είναι οι εξής:

- ⊕ Ενίσχυση των θεσμικών και διοικητικών ικανοτήτων
- ⊕ Εσωτερική αγορά
- ⊕ Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις
- ⊕ Περιβάλλον
- ⊕ Ενέργεια
- ⊕ Πολιτικά κριτήρια
- ⊕ Οικονομική πολιτική
- ⊕ Γεωργία
- ⊕ Μεταφορές
- ⊕ Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις
- ⊕ Περιφερειακή πολιτική και συνοχή

3.Χρηματοδοτικό Πλαίσιο

α) Προενταξιακή βοήθεια

Το τέταρτο χρηματοδοτικό πρωτόκολλο (1995-1998) είχε παραταθεί για ένα έτος, δηλαδή μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1999. Το 1998 δεσμεύτηκαν 4,65 εκατομμύρια ευρώ. Το 1999 οι διαθέσιμοι πόροι ανέρχονταν σε 5 εκατ. ευρώ. Ο κανονισμός (Εκ) αριθ. 555/2000 του συμβουλίου ορίζει ποσό δημοσιονομικής αναφοράς ύψους 95 εκατ. ευρώ για την εφαρμογή δράσεων στο πλαίσιο ενταξιακής στρατηγικής για την Κύπρο και τη Μάλτα (εκ των οποίων 57 εκατ. για την Κύπρο). Το ποσό αυτό θα είναι διαθέσιμο για την περίοδο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2004. Ο προϋπολογισμός 2001 για την Κύπρο ανέρχεται σε 11,5 εκατ. ευρώ.

Η Κύπρος είναι επιλέξιμη για δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (BEI) στο πλαίσιο του Euro-Med.

β) Πρόσφατες εξελίξεις στα πλαίσια της συμφωνίας σύνδεσης

(συμπεριλαμβανομένου του διμερούς εμπορίου)

Η Κύπρος και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχουν συνδεθεί από το 1973 με συμφωνία σύνδεσης, η οποία απέβλεπε στην επίτευξη τελωνειακής ένωσης. Η συμφωνία περιέχει διατάξεις για το εμπόριο, καθώς και για οικονομική και τεχνική συνεργασία. Πλήρης απελευθέρωση του εμπορίου, όπως προβλέπεται στη δεύτερη φάση της συμφωνίας, δεν έχει επιτευχθεί εν όψει της έναρξης των διαπραγματεύσεων για ένταξη. Η Κύπρος συνεχίζει να εφαρμόζει ορθά τη συμφωνία σύνδεσης.

Από τη δημοσίευση της τελευταίας περιοδικής έκθεσης, η κοινή κοινοβουλευτική επιτροπή (ΚΚΕπ) ΕΚ-Κύπρου έχει συνεδριάσει τρεις φορές, στο Λουξεμβούργο το Νοέμβριο του 1999, στη Λευκωσία τον Απρίλιο του 2000 και στις Βρυξέλλες τον Οκτώβριο του 2000, για να εκτιμήσει της επιτευχθείσα πρόοδο στη διαδικασία προσχώρησης της Κύπρου.

Η ΕΚ είναι από μακρού ο μεγαλύτερος προμηθευτής αγαθών της Κύπρου, καλύπτοντας το 57% των συνολικών εισαγωγών και το 51% των συνολικών εξαγωγών της Κύπρου το 1999. Οι βασικές εισαγωγές ήταν καταναλωτικά και κεφαλαιουχικά αγαθά όπως μεταποιημένα, γεωργικά και δομικά προϊόντα, καθώς και εξοπλισμός μεταφορών. Οι βασικές κυπριακές εξαγωγές στην ΕΚ ήταν βιομηχανικά προϊόντα, κατά το πλείστον ενδύματα, ανεπεξέργαστα γεωργικά προϊόντα (πατάτες και εσπεριδοειδή), καθώς και κρασί.

γ) Κοινοτική βοήθεια

Μεταξύ 1978 και 1999, υπογράφηκαν με την Κύπρο τέσσερα χρηματοδοτικά πρωτόκολλα. Τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν, κυρίως, δάνεια (συμπεριλαμβανομένων και ειδικών δανείων για έργα υποδομής), ενισχύσεις

(εξοπλισμός, τεχνική βοήθεια, κατάρτιση...), καθώς και κεφάλαια κινδύνου (κοινοπραξίες και συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στο κεφάλαιο της Τράπεζας Αναπτύξεως της Κύπρου). Οι καλυπτόμενες δραστηριότητες ήταν, κυρίως, στους τομείς του περιβάλλοντος και των ΜΜΕ. Το τέταρτο χρηματοδοτικό πρωτόκολλο, που υπεγράφη το 1995, έληξε το 1999 και περιελάμβανε ένα προϋπολογισμό για ενισχύσεις ύψους 22 εκατ. €. Το 1999, έγινε ανάληψη υποχρεώσεων για τέσσερα έργα συνολικού ύψους 7,775 εκατ. €: ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών, δημιουργία συστήματος επιλογής και προώθησης δικοινοτικών δραστηριοτήτων για την κοινωνία των πολιτών, συμμετοχή στο τέταρτο πρόγραμμα πλαίσιο για έρευνα και ανάπτυξη και ένα έργο για εναρμόνιση με το κεκτημένο με σκοπό τη βελτίωση της ικανότητας της κυπριακής διοίκησης για ενσωμάτωση και εφαρμογή του σε βασικούς τομείς.

Μετά την εκπνοή του τέταρτου χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου με την Κύπρο, στις 31 Δεκεμβρίου 1999, το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 13 Μαρτίου 2000, τον κανονισμό (ΕΚ) 555/2000, σχετικά με την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο της προενταξιακής στρατηγικής για την Κύπρο και τη Μάλτα. Το συνολικό ποσό της προενταξιακής βοήθειας στην Κύπρο για το σύνολο της πενταετούς περιόδου 2000-2004 θα είναι 57 εκατ. €.

Η Κύπρος συμμετέχει, τη στιγμή αυτή, στο τέταρτο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και ανάπτυξη, στο Media II και στο Life II. Αναμένεται, επίσης, η πλήρης συμμετοχή της στο Customs 2000, Save, Altener, Culture 2000, Media Plus και Fiscalis. Επιπλέον, η Κύπρος συμμετέχει στο Socrates, Leonardo και Youth for Europe και θα συνεχίσει συμμετέχουσα στη νέα φάση των προγραμμάτων από το 2001.

Η Κύπρος συμμετέχει στο τρίτο πολυετές πρόγραμμα για τις ΜΜΕ, από την 1^η Σεπτεμβρίου 2000. Η συμμετοχή αυτή στο πρόγραμμα θα ενδυναμώσει περαιτέρω τις υποστηρίζουσες την υποδομή της ΜΜΕ, πέραν του ότι θα βοηθήσει στην προετοιμασία αυτών τούτων των επιχειρήσεων για την εισδοχή.

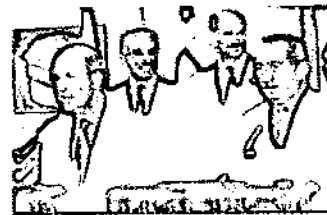
Η Κύπρος θα εκτελέσει ορισμένα επικεντρωμένα έργα στον τομέα της νομικής και διοικητικής επάρκειας και στον τομέα της δικαιοσύνης και των

εσωτερικών υποθέσεων, όπως η κατάρτιση των δικαστών, ο έλεγχος των εξωτερικών συνόρων, θέματα επιβολής του νόμου και η δημιουργία υποστηρικτικών και τεχνικών δομών όπως μηχανογραφικές βάσεις δεδομένων συμβατές με τις ευρωπαϊκές τεχνικές υποδομές (Εθνικό Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν). Τα έργα αυτά θα καλύψουν δύο βασικούς τομείς: από τη μια μεριά, την προσαρμογή του οργανωτικού πλαισίου και διαδικασιών και την κατάρτιση του προσωπικού και, από την άλλη, τη βελτίωση των υφισταμένων συστημάτων και εξοπλισμού.

Ο χρηματοδοτικός κανονισμός αναφέρεται στη σπουδαιότητα των δικαιοδικών έργων. Το 2000, θα διατεθούν προς τούτο 3 εκατ. €.

δ) Αδελφοποίηση

Προς το παρόν, δεν έχουν τεθεί σε εφαρμογή σχέδια αδελφοποίησης, εξετάζεται όμως η δυνατότητα χρήσης της αδελφοποίησης για το 2001.

ε) Διαπραγματεύσεις

Η αναλυτική εξέταση του κεκτημένου για την Κύπρο ξεκίνησε τον Απρίλιο του 1998 και τελείωσε το φθινόπωρο το 1999 με την εξέταση του κεφαλαίου της γεωργίας. Το Φεβρουάριο του 2000 ξεκίνησε ενημερωμένη διαδικασία εξέτασης για την κάλυψη του νέου, μέχρι 1^{ης} Ιανουαρίου 2000, κεκτημένου.

Από το ξεκίνημα των διαπραγματεύσεων για την ένταξη το Μάρτιο του 1998, η Κύπρος έχει συμμετάσχει σε τέσσερις γύρους υπουργικών διαπραγματεύσεων αυτών, έχουν κλειστεί προσωρινά δεκαέξι κεφάλαια. Τα κεφάλαια αυτά είναι το δίκαιο των εταιρειών, η αλιεία, η οικονομική και νομισματική ένωση, η στατιστική, η απασχόληση και οι κοινωνικές υποθέσεις, η βιομηχανική πολιτική, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, η επιστήμη και έρευνα, η εκπαίδευση και κατάρτιση, οι τηλεπικοινωνίες και οι τεχνολογίες της πληροφορίας, ο πολιτισμός

και η πολιτική για τα οπτικοακουστικά μέσα, η προστασία της υγείας και του καταναλωτή, η τελωνειακή ένωση, οι εξωτερικές σχέσεις, η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, καθώς και ο χρηματοπιστωτικός έλεγχος. Οι διαπραγματεύσεις για τα εναπομένοντα κεφάλαια συνεχίζονται.

4. Έναρξη των Ενταξιακών Διαπραγματεύσεων

Πάνω στη βάση των προτάσεων της Επιτροπής που περιλαμβάνονταν στην Ατζέντα 2000, και λαμβάνοντας υπόψη την επιτυχή κατάληξη της Διάσκεψης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου (Δεκ. 1997) αποφάσισε να εγκαινιάσει μια συνολική διαδικασία διεύρυνσης με τις δέκα αιτήτριες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και την Κύπρο, στις 30 Μαρτίου 1998.

Η διαδικασία προνοούσε για μια αύξημένη προενταξιακή στρατηγική και ειδική προενταξιακή βοήθεια για τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και μια ειδική προενταξιακή στρατηγική για την Κύπρο που συνίστατο από:

- Συμμετοχή σε ορισμένα προγράμματα-στόχους, ιδιαίτερα για ενίσχυση των διαδικαστικών και διοικητικών δυνατοτήτων.
- Συμμετοχή σε ορισμένα κοινοτικά προγράμματα και φορείς.
- Χρήση τεχνικής βοήθειας που παρέχεται από το Γραφείο Ανταλλαγής Πληροφοριών για Τεχνική Βοήθεια.

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου υιοθέτησε την πρόταση της Επιτροπής να συγκαλέσει διμερείς διακυβερνητικές διασκέψεις την Άνοιξη του 1998 για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Κύπρο, την Ουγγαρία, την Πολωνία, την Εσθονία, τη Δημοκρατία της Τσεχίας και τη Σλοβενία.

Στις 12 Μαρτίου 1998 ο Πρόεδρος Κληρίδης παρουσίασε στην Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου μια επίσημη πρόταση η οποία προσκαλούσε τους Τουρκοκύπριους να ορίσουν εκπροσώπους ως πλήρη μέλη της ομάδας που θα διαπραγματευθεί την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πρόταση

αυτή δεν έχει ακόμα γίνει αποδεκτή αλλά παραμένει στο τραπέζι σαν πρόσκληση προς την Τουρκοκυπριακή πλευρά να συμμετάσχει.

Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις Κύπρου-ΕΕ άρχισαν στις **31 Μαρτίου 1998**. Στις εναρκτήριες παρατηρήσεις του, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Υπουργών, Βρετανός Υπουργός Εξωτερικών κ. Robin Cook, χαιρέτισε την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Κύπρο και εξέφρασε την ελπίδα ότι αυτές θα σημειώσουν γρήγορη πρόοδο. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Υπουργών τόνισε ότι:

« Η Ένωση πιστεύει ότι η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ πρέπει να ωφελήσει όλες τις κοινότητες, συμπεριλαμβανομένης της Τουρκοκυπριακής κοινότητας, και να βοηθήσει στην επίτευξη ειρήνης και συμφιλίωσης στο νησί».

Πρόσθεσε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση,

«Χαιρετίζει την προσφορά που έγινε για συμπερίληψη Τουρκοκυπρίων εκπροσώπων στην ομάδα που θα διαπραγματευθεί τους όρους της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θλίβεται γιατί η Τουρκοκυπριακή πλευρά μέχρι στιγμής έχει ανταποκριθεί αρνητικά στην προσφορά αυτή. Επαναλαμβάνει τη σημασία που αποδίδει στη σύνδεση των Τουρκοκυπρίων με την ενταξιακή διαδικασία, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου. Η Προεδρία και η Επιτροπή θα κάνουν τις απαραίτητες επαφές».

Το πρώτο στάδιο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, που άρχισε στις 3 Απριλίου 1998, περιλάμβανε τη αναλυτική εξέταση του κοινοτικού κεκτημένου, το οποίο έχει χωριστεί σε 31 κεφάλαια. Κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου («αναλυτική εξέταση του κεκτημένου»), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσιάζει και εξηγεί το κεκτημένο σε ένα ορισμένο τομέα η αιτήτρια χώρα παρουσιάζει τη δική της πολιτική στον τομέα αυτό και συγκρίνονται τα δύο ούτως ώστε να εξακριβωθούν οι απαραίτητες νομοθετικές ή άλλες αλλαγές που χρειάζονται για

την επίτευξη της εναρμόνισης. Η αναλυτική εξέταση του κεκτημένου συμπληρώθηκε τον Ιούνιο του 1999. Στο μεταξύ, ξεκίνησαν οι ουσιαστικές διαπραγματεύσεις και μέχρι τον Ιούνιο του 2002 έχουν κλείσει τα 28 από τα 30 κεφάλαια υπό διαπραγμάτευση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α. ΕΝΤΑΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ – ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

1. Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αξιολόγηση της προόδου για την ένταξη της Κύπρου – Νοέμβριος 1998

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον Νοέμβριο 1998 την πρώτη Έκθεση Αξιολόγησης της προόδου που επιτελεί κάθε υποψήφια για ένταξη χώρα προς την κατεύθυνση της πλήρους ένταξης στην ΕΕ, με βάση τις αποφάσεις που έλαβε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Λουξεμβούργο και το Κάρντιφ.

Στα συμπεράσματά της για την Κύπρο, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι η Κύπρος έχει επιτελέσει σημαντική πρόοδο στην υιοθέτηση του «κοινοτικού κεκτημένου» και δεν αναμένεται να αντιμετωπίσει μεγάλα προβλήματα για εφαρμογή των κεφαλαίων που υποβλήθηκαν μέχρι την περίοδο εκείνη στη διαδικασία της αναλυτικής εξέτασης.

Η Επιτροπή υπογράμμισε, ωστόσο, ότι η Κύπρος θα πρέπει να εντείνει την προσπάθεια εναρμόνισης σε τομείς όπως η εσωτερική αγορά, ιδιαίτερα σε σχέση με τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις διεθνείς επιχειρηματικές δραστηριότητες, οι τηλεπικοινωνίες και το περιβάλλον.

Στο πολιτικό πεδίο, η Επιτροπή ανέφερε ότι η τουρκοκυπριακή κοινότητα δεν έχει ακόμη ανταποκριθεί στην πρόσκληση της κυβέρνησης της Κύπρου να περιλάβει αντιπροσώπους της στις διαπραγματεύσεις ένταξης, με αποτέλεσμα η αναλυτική εξέταση του κοινοτικού κεκτημένου να μην καλύψει το σύνολο της επικράτειας της Κύπρου.

Η Επιτροπή υπογράμμισε, ωστόσο, ότι η διαδικασία ενσωμάτωσης (integration) του βορείου τμήματος της Κύπρου, ιδιαίτερα αν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ, δεν θα προκαλέσει σοβαρές οικονομικές δυσκολίες.

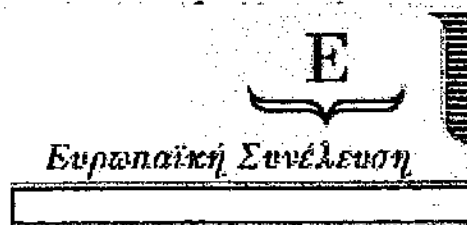
2. Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Πρωτόκολλο

Την αναστολή της εφαρμογής του κοινοτικού κεκτημένου στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες η Κυπριακή Κυβέρνηση δεν ασκεί πραγματικό έλεγχο, προβλέπει το Πρωτόκολλο για την Κύπρο που επισυνάπτεται στη Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που υπογράφηκε στην Αθήνα στις 16 Απριλίου 2003.

Στο Πρωτόκολλο σημειώνεται ότι στην περίπτωση που επιτευχθεί διευθέτηση του Κυπριακού, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ενεργώντας ομόφωνα βάσει πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αποφασίζει την αναπροσαρμογή των όρων προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχέση με την Τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Επίσης αναφέρεται πως τίποτε στο Πρωτόκολλο δεν αποκλείει τη λήψη μέτρων για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης των περιοχών που δεν ελέγχονται από την κυβέρνηση και πως τα μέτρα αυτά δεν επηρεάζουν την εφαρμογή του κεκτημένου, βάσει των όρων που έχουν τεθεί στη Συνθήκη Προσχώρησης, σε οποιοδήποτε άλλο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επιβεβαιώνεται η δέσμευση των συμβαλλομένων μερών για συνολική διευθέτηση του Κυπριακού, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας και σημειώνεται πως η ΕΕ είναι πρόθυμη να λάβει υπόψη της τους όρους αυτής της διευθέτησης σύμφωνα με τις αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η Ένωση.

Το πλήρες κείμενο του Πρωτοκόλλου για την Κύπρο έχει ως εξής:

“Τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη,

Επιβεβαιώνοντας τη δέσμευσή τους για μια συνολική διευθέτηση του κυπριακού προβλήματος, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και την ισχυρή υποστήριξή τους στις προσπάθειες του ΓΓ των Ηνωμένων Εθνών για την επίτευξη του σκοπού αυτού,

Εκτιμώντας ότι αυτή η συνολική διευθέτηση του κυπριακού προβλήματος δεν έχει ακόμη επιτευχθεί,

Εκτιμώντας, επομένως, ότι είναι ανάγκη να προβλεφθεί η αναστολή της εφαρμογής του κεκτημένου στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί πραγματικό έλεγχο,

Εκτιμώντας ότι σε περίπτωση επίλυσης του κυπριακού προβλήματος η αναστολή αυτή θα αρθεί,

Εκτιμώντας ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πρόθυμη να λάβει υπόψη της τους όρους αυτής της διευθέτησης σύμφωνα με τις αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η ΕΕ,

Εκτιμώντας ότι πρέπει να προβλεφθούν οι όροι υπό τους οποίους θα εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του δικαίου της ΕΕ στη διαχωριστική γραμμή, μεταξύ αφενός των προαναφερθεισών περιοχών, και αφετέρου, των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας ασκεί πραγματικό έλεγχο καθώς και

της περιοχής της Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας.

Επιθυμώντας η προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα ωφελήσει όλους τους Κύπριους πολίτες και να προωθήσει την εσωτερική ειρήνη και συμφιλίωση,

Εκτιμώντας συνεπώς, ότι στο παρόν Πρωτόκολλο δεν αποκλείει τη λήψη μέτρων για την επίτευξη του σκοπού αυτού,

Εκτιμώντας ότι τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να επηρεάσουν την εφαρμογή του κεκτημένου, βάσει των όρων που έχουν τεθεί στη Συνθήκη Προσχώρησης, σε οποιοδήποτε άλλο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Συμφώνησαν στις ακόλουθες διατάξεις:

Άρθρο 1

1. Η εφαρμογή του κεκτημένου αναστέλλεται στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί πραγματικό έλεγχο.
2. Το συμβούλιο, ενεργώντας ομόφωνα βάσει της Επιτροπής, αποφασίζει την άρση της αναστολής που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 2

1. Το συμβούλιο, ενεργώντας ομόφωνα βάσει πρότασης της Επιτροπής, ορίζει τους όρους υπό τους οποίους εφαρμόζονται οι διατάξεις του δικαίου της ΕΕ στη διαχωριστική γραμμή μεταξύ των περιοχών που αναφέρονται στο άρθρο 1 και των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας ασκεί πραγματικό έλεγχο.

2. Το εδαφικό όριο μεταξύ της περιοχής της Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης και των περιοχών που αναφέρονται στο άρθρο 1 θεωρείται τμήμα των εξωτερικών συνόρων των Πειροχών των Κυρίαρχων Βάσεων για τους σκοπού του Μέρους IV του Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου το οποίο αναφέρεται στ συνθήκη Προσχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας στην Κύπρο, όσο διαρκεί η αναστολή της εφαρμογής του κεκτημένου σύμφωνα με το άρθρο 1.

Άρθρο 3

1. Τίποτε στο παρόν Πρωτόκολλο δεν αποκλείει τη λήψη μέτρων για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης των περιοχών που αναφέρονται στο άρθρο 1.
2. Τα μέτρα αυτά δεν επηρεάζουν την εφαρμογή του κεκτημένου, βάσει των όρων που έχουν τεθεί στη Συνθήκη Προσχώρησης, σε οποιοδήποτε άλλο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Άρθρο 4.

Στην περίπτωση που επιτευχθεί διευθέτηση, το Συμβούλιο, ενεργώντας ομόφωνα βάσει πρότασης της Επιτροπής αποφασίζει την αναπροσαρμογή των όρων προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχέση με την τουρκοκυπριακή κοινότητα.

3. Συνθήκη Προσχώρησης – Πρωτόκολλο Αρ.3 – Βρετανικές Βάσεις

Στη Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση επισυνάπτεται εκτός από το Πρωτόκολλο για την Κύπρο, και το Πρωτόκολλο σχετικά με τις περιοχές των κυρίαρχων Βρετανικών Βάσεων στην Κύπρο.

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο, οι διευθετήσεις που προβλέπονται σε αυτό έχουν ως αποκλειστικό σκοπό τη ρύθμιση της ιδιαίτερης κατάστασης των

περιοχών των Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου στην Κύπρο και δεν εφαρμόζονται σε κανένα άλλο έδαφος της Κοινότητας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλλει στο Ευρωπαϊκή Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, ανά πενταετία, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του Πρωτοκόλλου αυτού.

Στο Πρωτόκολλο αναφέρεται, ότι δεν απαιτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία να διενεργεί ελέγχους στα πρόσωπα που διέρχονται από τα χερσαία και θαλάσσια όριά της με τις περιοχές των Βάσεων, και δεν ισχύουν για τα πρόσωπα αυτά οι κοινοτικοί περιορισμοί όσον αφορά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων.

Αναφέρεται επίσης ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα διενεργεί ελέγχους σε πρόσωπα που διέρχονται από τα εξωτερικά σύνορα των περιοχών των βάσεων.

Το πλήρες κείμενο του Πρωτοκόλλου έχει ως εξής:

Πρωτόκολλο Αριθ.3 σχετικά με τις περιοχές των κυρίαρχων βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο.

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι στην Κοινή Δήλωση περί των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο, η οποία προσαρτάται στην Τελική Πράξη Προσχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, ορίζεται ότι το εφαρμοστέο καθεστώς στις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο θα καθοριστεί στο πλαίσιο μιας ενδεχόμενης συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τις διατάξεις περί των Κυρίαρχων Βάσεων που περιλαμβάνονται στη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας (στο εξής καλούμενη «η συνθήκη Εγκαθίδρυσης») και τις σχετικές Ανταλλαγές Διακοινώσεων της 16^{ης} Αυγούστου 1960,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ την Ανταλλαγή Διακοινώσεων μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας σχετικά με τη διοίκηση των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων, με ημερομηνία 16 Αυγούστου 1960, καθώς και τη συνημμένη Δήλωση της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου ότι ο κυρίως επιδιωκόμενος στόχος είναι η προστασία των συμφερόντων των προσώπων που διαμένουν ή εργάζονται στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων, και κρίνοντας ότι τα πρόσωπα αυτά θα πρέπει να έχουν την ίδια κατά το δυνατόν μεταχείριση με εκείνους που διαμένουν ή εργάζονται στην Κυπριακή Δημοκρατία,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ τις διατάξεις της Συνθήκης Εγκαθίδρυσης που αφορούν τελωνειακές συμφωνίες μεταξύ των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων και της Κυπριακής Δημοκρατίας, και ιδίως τις διατάξεις του Παραρτήματος F της Συνθήκης αυτής,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΕΠΙΣΗΣ τη δέσμευση του Ηνωμένου Βασιλείου να μη δημιουργήσει τελωνειακούς σταθμούς ή άλλους συνοριακούς φραγμούς μεταξύ των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων και της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και τις διευθετήσεις που έγιναν δυνάμει της Συνθήκης Εγκαθίδρυσης, βάσει των οποίων οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας παρέχουν ευρύ φάσμα δημόσιων υπηρεσιών στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων, μεταξύ άλλων στους τομείς της γεωργίας, των τελωνείων και της φορολογίας,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι η προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα πρέπει να επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών της Συνθήκης Εγκαθίδρυσης,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ επομένως την ανάγκη να εφαρμοσθούν στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων στις διατάξεις της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της οικείας κοινοτικής νομοθεσίας και να γίνουν ειδικές διευθετήσεις όσον αφορά την εφαρμογή αυτών των διατάξεων στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ:

ΑΡΘΡΟ 1

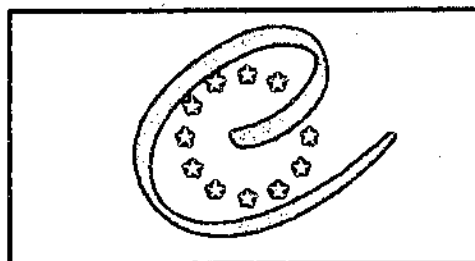
Στο άρθρο 299, παράγραφος 6 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«(β) Η παρούσα Συνθήκη δεν εφαρμόζεται στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου στο Ακρωτήριο και τη Δεκέλεια της Κύπρου, παρά μόνο στο βαθμό που απαιτείται προκειμένου να εξασφαλισθεί η εφαρμογή των διευθετήσεων που ορίζονται στο Πρωτόκολλο σχετικά με τις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο, το οποίο προσαρτάται στην Πράξη περί των όρων προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω Πρωτοκόλλου».

ΑΡΘΡΟ 2

1. Οι Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων περιλαμβάνονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας και, προς τούτο, οι πράξεις περί τελωνείων και κοινής εμπορικής πολιτικής, οι οποίες αναφέρονται στο Πρώτο Μέρος του Παραρτήματος του παρόντος Πρωτοκόλλου, εφαρμόζονται στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων με τις τροποποιήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα 2. Οι πράξεις περί φόρων κύκλου εργασιών, ειδικών φόρων κατανάλωσης και άλλων μορφών έμμεσης φορολογίας, οι οποίες απαριθμούνται στο Δεύτερο Μέρος του Παραρτήματος του παρόντος Πρωτοκόλλου, εφαρμόζονται στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων με τις τροποποιήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα, καθώς και με τις σχετικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν για την Κύπρο, όπως ορίζονται στην Πράξη περί των όρων προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Οι πράξεις οι οποίες απαριθμούνται στο Τρίτο Μέρος του Παραρτήματος του παρόντος Πρωτοκόλλου τροποποιούνται όπως ορίζεται στο Παράρτημα, προκειμένου το Ηνωμένο Βασίλειο να μπορέσει να διατηρήσει τις δασμολογικές και φορολογικές ατέλειες και απαλλαγές οι οποίες παρέχονται βάσει τα Συνθήκης Εγκαθίδρυσης για τις προμήθειες των ενόπλων δυνάμεών του και του συνδεδεμένου με αυτές προσωπικού.

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

ΑΡΘΡΟ 3

Στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις της Συνθήκης και βάσει αυτής:

- α) Ο Τίτλος II του Τρίτου Μέρους της Συνθήκης ΕΚ, σχετικά με τη γεωργία, και οι θεσπιζόμενες διατάξεις επί της βάσεως αυτής,
- β) μέτρα θεσπιζόμενα δυνάμει του άρθρου 152, παράγραφος 4, σημείο (β) της Συνθήκης ΕΚ.

ΑΡΘΡΟ 4

Τα πρόσωπα που διαμένουν ή εργάζονται στο έδαφος των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων, τα οποία, δυνάμει διευθετήσεων που έγιναν σύμφωνα με τη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης και τη σχετική Ανταλλαγή Διακοινώσεων της 16^{ης} Αυγούστου 1960, υπάγονται στην περί κοινωνικής ασφαλίσεως νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας αντιμετωπίζονται, για τους σκοπούς του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου, της 14^{ης} Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, ως πρόσωπα που διαμένουν ή εργάζονται στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΑΡΘΡΟ 5

1. Δεν απαιτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία να διενεργεί ελέγχους στα πρόσωπα που διέρχονται από τα χερσαία και θαλάσσια όριά της με τις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων, και δεν ισχύουν για τα πρόσωπα αυτά οι κοινοτικοί περιορισμοί όσον αφορά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων.
2. Το Ηνωμένο Βασίλειο διενεργεί ελέγχους στα πρόσωπα που διέρχονται από τα εξωτερικά σύνορα των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων, σύμφωνα με τις

δεσμεύσεις που ορίζονται στο Τέταρτο Μέρος του Παραρτήματος του παρόντος Πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟ 6

Το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιήσει, ομόφωνα και μετά από πρόταση της Επιτροπής, με σκοπό να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή των στόχων του παρόντος Πρωτοκόλλου, τα ανωτέρω άρθρα 2 έως 5, συμπεριλαμβανομένου του Παραρτήματος, ή να εφαρμόσει άλλες διατάξεις της Συνθήκης και της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 2, το Ηνωμένο Βασίλειο είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων. Ειδικότερα:

α) Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή των κοινοτικών μέτρων που ορίζονται στο παρόν Πρωτόκολλο όσον αφορά τους τομείς των τελωνείων, της έμμεσης φορολογίας και της κοινής εμπορικής πολιτικής σχετικά με προϊόντα που εισέρχονται στη νήσο Κύπρο ή εξέρχονται από αυτήν μέσω λιμένος ή αερολιμένος ευρισκόμενου εντός των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων,

β) οι τελωνειακοί έλεγχοι επί των προϊόντων τα οποία εισάγουν στη νήσο Κύπρο η εξάγουν από αυτήν οι ένοπλες δυνάμεις του Ηνωμένου Βασιλείου, μέσω λιμένος ή αερολιμένος ευρισκόμενου στην Κυπριακή Δημοκρατία, μπορούν να διενεργούνται εντός των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων,

γ) το Ηνωμένο Βασίλειο είναι υπεύθυνο για την έκδοση οιαδήποτε γενικών ή ειδικών αδειών και πιστοποιητικών που μπορεί να απαιτούνται βάσει της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας όσον αφορά προϊόντα τα οποία εισάγουν στη νήσο Κύπρο ή εξάγουν από αυτήν οι ένοπλες δυνάμεις του Ηνωμένου Βασιλείου.

2. Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και την πληρωμή οιαδήποτε κοινοτικών κονδυλίων τα οποία οφείλονται σε πρόσωπα, στις

Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος Πρωτοκόλλου. Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι υπόλογη στην Επιτροπή για τις δαπάνες αυτές.

3. Υπό την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να αναθέσει στις αρμόδιες αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας, σύμφωνα με διευθετήσεις που έγιναν δυνάμει της Συνθήκης Εγκαθίδρυσης, την εκτέλεση καθηκόντων επιβεβλημένων σε κράτος μέλος βάσει των διατάξεων που αναφέρονται στα άρθρα 2 έως 5.

4. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Κυπριακή Δημοκρατία συνεργάζονται για να εξασφαλίσουν την πραγματική εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων και, όταν ενδείκνυται, συμφωνούν περαιτέρω διευθετήσεις σχετικά με την ανάθεση καθηκόντων για την εφαρμογή οιασδήποτε διατάξεων εκ των αναφερομένων στα άρθρα 2 έως 5. Αντίγραφο αυτών των διευθετήσεων υποβάλλεται στην Επιτροπή.

ΑΡΘΡΟ 8

Οι διευθετήσεις που προβλέπονται στο παρόν Πρωτόκολλο έχουν ως αποκλειστικό σκοπό τη ρύθμιση της ιδιαίτερης κατάστασης των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου στην Κύπρο και δεν εφαρμόζονται σε κανένα άλλο έδαφος της Κοινότητας, ούτε χρησιμεύουν ως προηγούμενο, εν όλω ή εν μέρει, για οιασδήποτε άλλες ειδικές διευθετήσεις οι οποίες είτε ήδη υφίστανται είτε θα μπορούσαν να προβλεφθούν σε άλλο ευρωπαϊκό έδαφος το οποίο προβλέπεται στο άρθρο το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 299 της Συνθήκης.

ΑΡΘΡΟ 9

Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, ανά πενταετία, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου.

α) Παράρτημα

Στο παρόν Πρωτόκολλο, οι παραπομπές σε οδηγίες και κανονισμούς νοούνται ως παραπομπές στις εν λόγω οδηγίες ή κανονισμούς, όπως έχουν κατά καιρούς τροποποιηθεί ή αντικατασταθεί, καθώς και στις εκτελεστικές αυτών πράξεις.

Η) ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1. **Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92** του Συμβουλίου, της 12^{ης} Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, στον οποίο το άρθρο 3, παράγραφος 2, αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

2. Τα ακόλουθα εδάφη που βρίσκονται εκτός του εδάφους των κρατών μελών, λαμβάνοντας υπόψη τις συμβάσεις και τις συνθήκες που ισχύουν γι'αυτά, θεωρούνται μέρος του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας:

α) ΚΥΠΡΟΣ

Το έδαφος των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου στο Ακρωτήριο και τη Δεκέλεια, όπως ορίζονται στη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία υπεγράφη στη Λευκωσία στις 16 Αυγούστου 1960 (United Kingdom Treaty Series No 4 (1961) Cmnd. 1252)».

2. **Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87** του Συμβουλίου, της 23^{ης} Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο.

3. **Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 918/83** του Συμβουλίου, της 28^{ης} Μαρτίου 1983, για τη θέσπιση του κοινοτικού καθεστώτος τελωνειακών ατελειών.

4. **Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2454/93** της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.

5. **Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3677/90** του Συμβουλίου, της 13^{ης} Δεκεμβρίου 1990, για τη θέσπιση μέτρων για την πρόληψη της διοχέτευσης ορισμένων ουσιών στην παράνομη παρασκευή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών.

6. **Οδηγία 92/109/ΕΟΚ** του Συμβουλίου, της 14^{ης} Δεκεμβρίου 1992, σχετικά με την παρασκευή και την εμπορία ορισμένων ουσιών που χρησιμοποιούνται για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών.

7. **Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3911/92** του Συμβουλίου, της 9^{ης} Δεκεμβρίου 1992, σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών.

8. **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 3295/94** του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, περί του καθορισμού μέτρων για την εισαγωγή στην Κοινότητα καθώς και την εξαγωγή και την επανεξαγωγή από την Κοινότητα εμπορευμάτων που παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

9. **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 136/95** της Επιτροπής, της 16^{ης} Ιουνίου 1995, για τον καθορισμό των διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3295/94 του Συμβουλίου περί του καθορισμού μέτρων για την εισαγωγή στην Κοινότητα καθώς και την εξαγωγή και την επανεξαγωγή από την Κοινότητα εμπορευμάτων που παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

10. **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1334/2000** του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 2000, περί κοινοτικού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών ειδών και τεχνολογίας διπλής χρήσης.

η) ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Έκτη οδηγία 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17^{ης} Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους

κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση, στην οποία:

α) Στο άρθρο 3, παράγραφος 4, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

“Κατά παρακίνηση από την παράγραφο 1, λαμβανομένων υπόψη των συμβάσεων και συνθηκών που έχουν συνάψει το Πριγκιπάτο του Μονακό και η Νήσος Μαν, αντίστοιχα, με τη Γαλλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας,

της Συνθήκης Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας,

το Πριγκιπάτο του Μονακό, η Νήσος Μαν και οι Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου στο Ακρωτήριο και τη Δεκέλεια της Κύπρου, δεν θεωρούνται ως τρίτα εδάφη για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας».

β) στο άρθρο 3, παράγραφος 4, το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται με την προσθήκη μιας νέας περίπτωσης, ως εξής:

«τις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου στο Ακρωτήριο και τη Δεκέλεια της Κύπρου, να αντιμετωπίζονται ως πράξεις διενεργούμενες από ή προς την Κυπριακή Δημοκρατία».

2. Οδηγία 92/12/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25^{ης} Φεβρουαρίου 1992, σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης: το άρθρο 2, παράγραφος 4, τροποποιείται με την προσθήκη πέμπτης περίπτωσης, ως εξής:

« τις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου στο Ακρωτήριο και τη Δεκέλεια της Κύπρου, να αντιμετωπίζονται ως πράξεις διενεργούμενες από ή προς την Κυπριακή Δημοκρατία».

III) ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

1. Το άρθρο 135 του **Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 918/83** του Συμβουλίου, της 28^{ης} Μαρτίου 1983, για τη θέσπιση του κοινοτικού καθεστώτος τελωνειακών ατελειών, τροποποιείται με την προσθήκη νέου στοιχείου δ), ως εξής:

«(δ) από μέρους του Ηνωμένου Βασιλείου, των ατελειών για τις εισαγωγές προϊόντων προς χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις του ή από το πολιτικό προσωπικό που τις συνοδεύει ή για τον εφοδιασμό των λεσχών ή των κυλικείων τους, οι οποίες απορρέουν από τη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας της 16^{ης} Αυγούστου 1960».

2. Έκτη οδηγία **77/388/ΕΟΚ** του Συμβουλίου, της 17^{ης} Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση, τροποποιείται ως εξής:

α) Στο άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο ζ), προστίθεται η ακόλουθη τέταρτη περίπτωση:

«οι απαλλαγές που ορίζονται στην τρίτη περίπτωση επεκτείνονται στις εισαγωγές και παραδόσεις αγαθών και στις παροχές υπηρεσιών για τις ένοπλες δυνάμεις του Ηνωμένου Βασιλείου που σταθμεύουν στη νήσο Κύπρο σύμφωνα με τη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας, της 16^{ης} Αυγούστου 1960, προς χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις αυτές ή από το πολιτικό προσωπικό που τις συνοδεύει ή για τον εφοδιασμό των λεσχών ή των κυλικείων τους».

iv) ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

1. Στο παρόν Πρωτόκολλο νοούνται ως:

α) «εξωτερικά σύνορα των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων»: τα θαλάσσια όρια, οι αερολιμένες και οι λιμένες των περιοχών αυτών, όχι όμως τα θαλάσσια ή χερσαία όριά τους με την Κυπριακή Δημοκρατία,

β) «σημεία διέλευσης»: κάθε σημείο στο οποίο οι αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου επιτρέπουν τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων.

2. Το Ηνωμένο Βασίλειο επιτρέπει τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων, μόνο στα σημεία διέλευσης.

3. α) Υπήκοοι τρίτων χωρών επιτρέπεται να διέρχονται από τα εξωτερικά σύνορα των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων, μόνον εφόσον:

- (i) είναι κάτοχοι εγκύρου ταξιδιωτικού εγγράφου,
- (ii) είναι κάτοχοι έγκυρης θεώρησης για την Κυπριακή Δημοκρατία, εάν απαιτείται,
- (iii) απασχολούνται σε δραστηριότητα σχετική με την άμυνα ή είναι μέλη της οικογενείας προσώπου που απασχολείται στη δραστηριότητα αυτή, και
- (iv) δεν συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια.

β) Το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να παρεκκλίνει από τους ανωτέρω όρους μόνο για ανθρωπιστικούς λόγους, λόγους εθνικού συμφέροντος ή προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις διεθνείς του υποχρεώσεις.

γ) Όσον αφορά τη δέσμευση που ορίζεται στο στοιχείο α) υπό ii), τα μέλη των ενόπλων δυνάμεων, το πολιτικό προσωπικό και τα εξαρτώμενα εξ αυτών άτομα, όπως ορίζονται στο Παράρτημα C της Συνθήκης Εγκαθίδρυσης, θεωρούνται ως πρόσωπα για τα οποία η Κυπριακή Δημοκρατία δεν απαιτεί θεώρηση.

4. Το Ηνωμένο Βασίλειο ελέγχει τα πρόσωπα που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων. Οι έλεγχοι αυτοί περιλαμβάνουν την εξακρίβωση των ταξιδιωτικών εγγράφων. Όλοι υπόκεινται στον έλεγχο αυτό τουλάχιστον μία φορά προκειμένου να διαπιστωθεί η ταυτότητά τους.

5. Οι αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου χρησιμοποιούν κινητές μονάδες για την επιτήρηση των εξωτερικών συνόρων μεταξύ των σημείων διέλευσης και στα σημεία διέλευσης εκτός των κανονικών εργάσιμων ωρών. Η επιτήρηση αυτή διενεργείται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποθαρρύνονται οι προσπάθειες παράκαμψης των ελέγχων στα σημεία διέλευσης. Οι αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου αναπτύσσουν επαρκή αριθμό ειδικευμένων λειτουργών για τη διεξαγωγή των ελέγχων και της επιτήρησης κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων.

6. Οι αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου διατηρούν στενή συνεργασία με τις αρχές της Κυπριακή Δημοκρατίας, για την αποτελεσματική εφαρμογή των ελέγχων και της επιτήρησης.

7.α) Αιτών άσυλο που κατά πρώτον εισήλθε στη νήσο Κύπρο από χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω μιας Περιοχής Κυρίαρχων Βάσεων, γίνεται εκ νέου δεκτός ή επιτρέπεται η επανεισδοχή του στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων κατόπιν αίτησης του κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο το έδαφος βρίσκεται ο αιτών.

β) Η Κυπριακή Δημοκρατία, λαμβάνοντας υπόψη ανθρωπιστικούς λόγους, συνεργάζεται με το Ηνωμένο Βασίλειο προκειμένου να εξευρεθούν πρακτικοί τρόποι και μέσα ώστε να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα και να ικανοποιούνται οι ανάγκες των αιτούντων άσυλο και των παρανόμων μεταναστών στις Περιοχές

των Κυρίαρχων Βάσεων, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία περί της Διοίκησης των Περιοχών των Κυρίαρχων Βάσεων.

β) Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι οι εφαρμοστέες στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, σύμφωνα με το άρθρο 3, στοιχείο (α) του παρόντος Πρωτοκόλλου, περιλαμβάνουν:

α) Τον **Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3448/93** του Συμβουλίου, της 6^{ης} Δεκεμβρίου 1993, για τον καθορισμό του καθεστώτος συναλλαγών που εφαρμόζεται για ορισμένα εμπορεύματα που προέρχονται από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων,

β) τον **Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1260/1999** του Συμβουλίου, της 21^{ης} Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, στο μέτρο που απαιτείται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου, της 17^{ης} Μαΐου 1999 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) για τη χρηματοδότηση μέτρων αγροτικής ανάπτυξης στις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων δυνάμει του Τμήματος Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Κριτήρια – Προτεραιότητες – Εξέλιξη

1.1 Εισαγωγή

Στη γνώμη που διατύπωσε το 1993 σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ, η Επιτροπή κατέληγε στο ακόλουθο συμπέρασμα:

‘Η οικονομία του νότιου τμήματος της νήσου έχει επιδείξει ικανότητα προσαρμογής και φαίνεται έτοιμη να αντεπεξέλθει στην προσχώρηση, υπό την προϋπόθεση να συνεχιστούν οι εργασίες που έχουν ήδη ξεκινήσει για μεταρρυθμίσεις και για άνοιγμα προς τον έξω κόσμο, κυρίως στο θέμα της τελωνειακής ένωσης’.

Το πόρισμα αυτό επιβεβαιώθηκε στις περιοδικές εκθέσεις του 1998 και 1999. Στην περιοδική έκθεσή της του 1999, η Επιτροπή παρατηρούσε ότι:

‘Η Δημοκρατία της Κύπρου είναι μια λειτουργική οικονομία της αγοράς. Θα πρέπει να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις ανταγωνιστικές πιέσεις και δυνάμεις της αγοράς μέσα στην Ένωση’.

Στην εξέταση των οικονομικών εξελίξεων στην Κύπρο από το 1998, η προσέγγιση της Επιτροπής καθοδηγείτο από τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης, τον Ιούνιο του 1993, στα οποία αναφερόταν ότι η ιδιότητα του μέλους της Ένωσης απαιτεί:

- την ύπαρξη λειτουργικής οικονομίας της αγοράς
- την ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς μέσα στην Ένωση.

Στην ανάλυση που ακολουθεί, η Επιτροπή έχει ακολουθήσει τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε στις προηγούμενες περιοδικές εκθέσεις.

1.2 Οικονομικές Εξελίξεις

Ενώ η οικονομική ανάπτυξη είναι ισχυρή και η οικονομία λειτουργεί υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως, το συνδυασμένο αποτέλεσμα της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής, της ταχείας νομισματικής ανάπτυξης και των εμπορικών περιορισμών στα γεωργικά προϊόντα, οδήγησαν σε άνοδο του πληθωρισμού από το θέρος του 1999 και μετά. Κατά τη διάρκεια του 1999, η κυβέρνηση δεν κατάφερε να λάβει κάποια σημαντικά μέτρα για μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος. Μεγαλύτερη πρόοδος στον περιορισμό του ελλείμματος σημειώθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2000, αλλά τα πρόσθετα μέτρα δεν επαρκούν για να θέσουν τους δημόσιους λογαριασμούς σε βιώσιμη οδό. Η κερδοσκοπική φούσκα στο χρηματιστήριο και η αναπόφευκτη διόρθωση των τιμών των μετοχών εγκυμονούν κινδύνους για τη σταθερότητα του χρηματοοικονομικού τομέα. Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε σε 2,6% του ΑΕΠ, παρά την έντονη τουριστική κίνηση. Η χρηματοδότηση του λογαριασμού τρεχουσών συναλλαγών βασίζεται ολοένα και περισσότερο σε εισροές που δημιουργούν χρέη.

Κύπρος		1996	1997	1998	1999	2000 το αργότερο
Πραγματικό ρυθμός Αύξησης του ΑΕΠ	%	1,9	2,4	5,0	4,5	:
Δείκτης πληθωρισμού 8						
- ετήσιος μέσος όρος	%	3.0	3.6	1.9	1.3	3,4 ⁹
- από Δεκέμβριο σε Δεκέμβριο	%	2.5	3.9	0.2	3.9	Ιούνιος 5,3 Ιούνιος
Ποσοστό ανεργίας, στο τέλος του οικονομικού έτους	%	3.1	3.4	3.4	3.6 ^p	:
- ορισμός του ΔΟΕ						
Ισοζύγιο γενικού κρατικού Προϋπολογισμού	% του ΑΕΠ	-3.4	-5.3	-5.5	:	:
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	% του ΑΕΠ σε εκατομ. €	-5.3 -375	-4.0 -299	-6.6 -537	-2.6 -219	:
Εξωτερικό χρέος ποσοστό εξαγ/κού χρέους ακαθάριστο εξωτερικό χρέος	% σε εκατομ. €	137.3 4,516	204.7 7,215	293.4 10,37 1	348.6 E 13,27 4E	:
Καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων	% του ΑΕΠ	:	4.5	4.1	3.2	:
- στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών	σε εκατομ. €	:	335	336	268	:

E = Εκτιμήσεις

Μια ορισμένη πρόοδος επιτεύχθηκε στους τομείς της απελευθέρωσης και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Μετά από χρόνια καθυστερήσεων, το Κοινοβούλιο ψήφισε νομοθεσία που προβλέπει χρονοδιάγραμμα για κατάργηση του ανώτατου ορίου επιτοκίων μέχρι τον Ιανουάριο του 2001. Ωστόσο, η νομοθεσία προβλέπει επίσης ορισμένα μεταβατικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και επιδοτήσεων για την προστασία δανειοληπτών με υποθήκες από τις δυσμενείς συνέπειες μιας μεγαλύτερης ευελιξίας των επιτοκίων. Οι κυπριακές αρχές έχουν ξεκινήσει σημαντικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της υγείας. Σε άλλους τομείς διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων έχουν πραγματοποιηθεί συγκριτικά λίγα πράγματα και εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές στρεβλώσεις λόγω του κρατικού παρεμβατισμού σε διάφορους σημαντικούς τομείς.

Κύριοι δείκτες οικονομικής διάρθρωσης το 1999		
Πληθυσμός (μέσος όρος)	χιλιάδες	667,13
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	PPS-€	17.082
μέσου όρου	% του	81
	της ΕΕ	
Μερίδιο της γεωργίας		4.2
Στην:	%	
- ακαθάριστη	.	9.3π
προστιθέμενη αξία	%	
- απασχόληση		
Λόγος επενδύσεων προς ΑΕΠ	%	17,8
Ακαθάριστο εξωτερικό χρέος/ ΑΕΠ	%	155.4
Εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών /ΑΕΠ	%	44,6
Άμεσες ξένες επενδύσεις.	Εκατομ.€ € κατά κεφαλή	

είο

1.3

Π = Προσωρινό στοιχείο

Αξιολόγηση από πλευράς κριτηρίων της Κοπεγχάγης

Υπαρξη λειτουργικής οικονομίας της αγοράς

Όπως εκτίθεται στην Ατζέντα 2000, η ύπαρξη λειτουργικής οικονομίας της αγοράς απαιτεί απελευθέρωση των τιμών, καθώς και του εμπορίου, και την εφαρμογή ενός εκτελεστού νομικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Η μακροοικονομική σταθερότητα και συναίνεση για την οικονομική πολιτική βελτιώνει τις επιδόσεις μιας οικονομίας της αγοράς.

Ένας καλά ανεπτυγμένος χρηματοπιστωτικός τομέας και η απουσία οποιωνδήποτε σημαντικών φραγμών στην είσοδο και έξοδο από την αγορά βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα της οικονομίας.

Ενώ υπάρχει ευρεία συμφωνία για τους κύριους στόχους της οικονομικής πολιτικής πρόσφατα υπήρξαν σημαντικές δυσκολίες στην εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, Πολλές απαραίτητες οικονομικές μεταρρυθμίσεις συναντούν υπερβολικές καθυστερήσεις και, όταν θεσπίζονται, επιβαρύνονται συχνά με πρόσθετους όρους για μετρίαση των αποτελεσμάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, κυρίως στην πρόσφατη αύξηση των συντελεστών ΦΠΑ, οι πρόσθετοι αυτοί όροι αποδείχθηκαν αντιπαραγωγικοί.

Τα τελευταία χρόνια, οι καλές μακροοικονομικές επιδόσεις της Κύπρου παρουσίασαν σημεία φθοράς. Ενώ η γενική ανάπτυξη παρέμεινε ισχυρή, ανεφύησαν κίνδυνοι για τη μακροοικονομική σταθερότητα, ιδιαίτερα στον χρηματοοικονομικό τομέα, στους δημοσιονομικούς λογαριασμούς και στον εξωτερικό τομέα. Δυστυχώς, πολιτικές δυσκολίες εμπόδισαν την υιοθέτηση μιας συνεπούς οικονομικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση των κινδύνων αυτών.

Το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,5% το 1999, τρίτο κατά σειρά έτος ταχείας οικονομικής ανάπτυξης, Προκαταρκτικά δεδομένα για το πρώτο εξάμηνο του έτους δείχνουν ότι το ποσοστό ανάπτυξης για το 2000 μπορεί να φθάσει μέχρι και 5%. Το 1999, η πραγματική αύξηση της κατανάλωσης έπεσε στο 2% από το 9,1% του 1998. Το 1998, οι καταναλωτές ανέμεναν αύξηση στον ΦΠΑ κατά τη διάρκεια του 1999 και επισπεύσανε τις προγραμματισμένες καταναλωτικές τους δαπάνες. Ορισμένες πρώτες ενδείξεις δείχνουν ότι οι καταναλωτικές δαπάνες επιταχύνθηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2000. Οι επενδυτικές δαπάνες έπεσαν κατά 2,1% το 1999, καθώς τα δανειακά κεφάλαια στράφηκαν σε αγορές μετοχών. Μετά από μια πτώση το 1998, η συμβολή των εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών στην αύξηση του ΑΕΠ ανέκαμψε, χάρη στην έντονη αύξηση αφίξεων τουριστών.

Η τομεακή σύνθεση της ανάπτυξης είναι άνιση. Ο τομέας των υπηρεσιών παρουσίασε ιδιαίτερα έντονη ανάπτυξη. Οι τομείς που αφορούν τον τουρισμό,

όπως τα εστιατόρια και τα ξενοδοχεία, επεκτάθηκαν κατά περίπου 8%, ενώ η εκρηκτική αύξηση στον όγκο των χρηματιστηριακών συναλλαγών για μετοχές ώθησαν σε μια κατά 26% διόγκωση του χρηματοοικονομικού τομέα. Αντιθέτως, ο πρωτογενής τομέας παρουσίασε πτώση κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2000. Η πτώση αυτή οφειλόταν, κατά μεγάλο βαθμό, στη συρρίκνωση της γεωργικής παραγωγής, η οποία επηρεάστηκε δυσμενώς από την πρόσφατη ανομβρία.

Σύμφωνα με τα διεθνή προϊόντα η ανεργία είναι χαμηλή. Το 1999, 3,6% του ενεργού εργατικού δυναμικού ήταν άνεργοι, ποσοστό οριακά υψηλότερο από εκείνο που κατεγράφη το 1998. Συνολικά η απασχόληση αυξήθηκε κατά 1% το 1999. Η ανάπτυξη ήταν ιδιαίτερος έντονη στον τομέα των υπηρεσιών, ενώ τόσο ο κλάδος της γεωργίας όσο και της μεταποίησης συνεχίζουν να χάνουν εργατικό δυναμικό. Λόγω των σφικτών συνθηκών στην αγορά εργασίας, προκαταρκτικά δεδομένα παρουσιάζουν επιτάχυνση της αύξησης μισθών κατά το 2000.

Το 1999, το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών υπολογίστηκε ότι ήταν 2,6% του ΑΕΠ. Λόγω μιας σειράς έκτακτων αμυντικών δαπανών κατά το 1998, 10 έλλειμμα των τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε σχεδόν στο 7% του ΑΕΠ, η εξάλειψη όμως των κονδυλίων αυτών κατά το 1999 οδήγησε σε σημαντική διόρθωση. Προσφάτως, η παρουσιασθείσα έντονη εγχώρια ζήτηση οδήγησε σε αύξηση των εισαγωγών και σε επιδείνωση του εμπορικού ισοζυγίου. Τα αποτελέσματα της αύξησης του εμπορικού ελλείμματος αμβλύθηκαν από τη σημαντική αύξηση των τουριστικών εισπράξεων, σε μεγάλο βαθμό από βρετανούς τουρίστες. Αν και το έλλειμμα των τρεχόντων λογαριασμών είναι σημαντικά χαμηλότερο από εκείνο του 1998, το έλλειμμα χρηματοδοτήθηκε σχεδόν εξ ολοκλήρου από εισροές δημιουργούσες χρέη, που χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση του ελλείμματος του δημοσίου.

Το έλλειμμα της κεντρικής διοίκησης ήταν 4,1% του ΑΕΠ το 1999, από 5,5% το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, η μείωση του ελλείμματος οφειλόταν κυρίως σε κυκλικούς παράγοντες, οι οποίοι ώθησαν προς τα άνω τα φορολογικά έσοδα. Εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές διαρθρωτικές αδυναμίες, ειδικά η

περιορισμένη βάση των έμμεσων φορολογικών εσόδων η οποία, σε περίπτωση οικονομικής ύφεσης, μπορεί να οδηγήσει σε επιδείνωση των δημοσιονομικών λογαριασμών. Από το 1995, τα ελλείμματα της κεντρικής διοίκησης είναι υπερβολικά, ενώ το χρέος του δημόσιου τομέα έχει υπερβεί τον στόχο της κυβέρνησης για 60% του ΑΕΠ. Το 1998, το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε σχέδιο δημοσιονομικής ενοποίησης, ωστόσο, η εφαρμογή των καίριων μέτρων της έχουν καθυστερήσει πολύ από το Κοινοβούλιο.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2000, το Κοινοβούλιο ψήφισε ορισμένα εισοδηματικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης και της επιβολής φόρου επί των συναλλαγών σε μετοχές, ενός προσωρινού φόρου κεφαλαιακών κερδών στα χρηματιστηριακά κέρδη και αυξήσεων σε έναν αριθμό ειδικών φόρων κατανάλωσης. Δυστυχώς, η επί μακρόν καθυστερούσα αύξηση 2 % στον ΦΠΑ, που τελικά εισήχθη τον Ιούλιο του 2000, αντισταθμίστηκε από μια σειρά μέτρων για δαπάνες και αυξημένες φοροαπαλλαγές, το μέγεθος των οποίων θα είναι τουλάχιστον ίσο με τα πρόσθετα έσοδα από τον ΦΠΑ.

Η Κύπρος έχει καταρτίσει μια φιλόδοξη ατζέντα μεταρρυθμίσεων στην υγειονομική περίθαλψη. Ενώ οι δείκτες της υγειονομικής περίθαλψης παρουσιάζονται ικανοποιητικοί συγκρινόμενοι με εκείνους της ΕΕ, η παροχή υπηρεσιών είναι κατερματισμένη και υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς την ισότητα στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης. Το σύστημα της υγειονομικής περίθαλψης του δημοσίου παρουσιάζει συμφόρηση, ενώ οι δαπάνες για την υγειονομική περίθαλψη έχουν αυξηθεί σημαντικά ως ποσοστό του ΑΕΠ. Το τρέχον σύστημα θα αντικατασταθεί από ένα σύστημα βασιζόμενο στην παραπομπή των ασθενών σε ιατρούς ειδικότητας γενικής ιατρικής, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί από συνδυασμό άμεσων συνεισφορών από τους εργαζομένους, τους εργοδότες και τον δημόσιο τομέα. Το νέο σύστημα θα περιλαμβάνει επίσης αρκετά άλλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων εγκεκριμένων καταλόγων φαρμάκων και συνολικών προϋπολογισμών για τα ιδρύματα υγειονομικής περίθαλψης, γεγονός που θα περιορίσει την αύξηση του κόστους της υγειονομικής περίθαλψης.

Ο μέσο ποσοστό πληθωρισμού κατά το 1999 ήταν 1,3%. Ωστόσο, ο

πληθωρισμός επιταχύνθηκε κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους και, μέχρι τον Ιούνιο του 2000, ο πληθωρισμός σε 12μηνιαία βάση είχε φθάσει στο 5,3%. Η σοβαρή ανομβρία, παράλληλα με τους υπερβολικούς δασμούς στις γεωργικές εισαγωγές, περιόρισαν την προσφορά λαχανικών στην εγχώρια αγορά και προσέθεσαν 1,1 εκατοστιαίες μονάδες στο δείκτη του πληθωρισμού. Τα άμεσα αποτελέσματα των αυξήσεων της διεθνούς τιμής πετρελαίου περιορίστηκαν μέσω της επιχείρησης ελέγχου των τιμών στα πετρελαιοειδή. Τα έμμεσα αποτελέσματα των αυξήσεων της τιμής του πετρελαίου μέσω των τιμών ηλεκτρισμού προσέθεσαν 0,8 εκατοστιαίες μονάδες. Επιπλέον, η επεκτατική νομισματική και δημοσιονομική πολιτική ώθησε προς τα άνω την εγχώρια ζήτηση και συνέβαλε έτσι στην επιδείνωση του δείκτη του πληθωρισμού. Αν και κάποιοι από τους παράγοντες αυτούς είναι εξωγενείς, μια πιο περιοριστική δημοσιονομική πολιτική και η κατάργηση του ανώτατου ορίου επιτοκίων, που με τη σειρά τους θα μπορούσαν να είχαν επιτρέψει την τήρηση μιας αποτελεσματικότερης νομισματικής στάσης, θα μπορούσαν να είχαν διατηρήσει χαμηλότερα τον πληθωρισμό. Η αύξηση του πληθωρισμού έχει καταστεί πολιτικό πρόβλημα.

Η κυβέρνηση συμπεριέλαβε την πρόσφατη αύξηση του ΦΠΑ στην προσαρμογή του κόστους διαβίωσης αυτού του έτους. Αυτό θα δώσει αναπόφευκτα μεγαλύτερη ώθηση σε πιέσεις για μισθολογικές αυξήσεις σε μία στιγμή επιδεινούμενων πληθωριστικών επιδόσεων. Επιπλέον, δεν υπάρχει λογική στο να συμπεριληφθεί η αύξηση του ΦΠΑ στην προσαρμογή του κόστους διαβίωσης, αφού οι εργαζόμενοι θα αποζημιωθούν για την αύξηση του ΦΠΑ μέσω αυξημένων φοροαπαλλαγών.

Οι τρέχουσες εξελίξεις στο τοπικό χρηματιστήριο συνιστούν κίνδυνο για την μακροοικονομική σταθερότητα. Κατά το 1999, το κυπριακό χρηματιστήριο γνώρισε απaráμιλλη ανάπτυξη, με τον γενικό δείκτη να αυξάνει κατά 850%. Τα μαζικά κερδοσκοπικά κέρδη οδήγησαν σε κατακόρυφη πτώση των τιμών κατά το πρώτο εξάμηνο του 2000. Μέχρι τον Ιούλιο του 2000, ο δείκτης είχε πέσει κατά 50% σε σχέση με την τιμή που είχε φθάσει τον προηγούμενο Νοέμβριο, δημιουργώντας φόβους ότι η κατανάλωση μπορεί να πέσει καθώς οι επενδυτές θα

επιδιώκουν να καλύψουν τις απώλειες. Ακόμη κι έτσι, η κατακόρυφη πτώση των τιμών δεν αποθάρρυνε πολλές τοπικές επιχειρήσεις από τα σχέδιά τους για εισαγωγή στο χρηματιστήριο. Η ροή κεφαλαίων στο χρηματιστήριο περιόρισε το διαθέσιμο ποσό εγγχώριων αποταμιεύσεων για παραγωγικές επενδύσεις. Η αύξηση των τιμών των μετοχών οδήγησε, επίσης, σε άντληση ρευστού από τις εμπορικές τράπεζες και, από τον Μάρτιο του 2000, εξάλειψε τη ζήτηση εντόκων γραμματίων του δημοσίου, αναγκάζοντας την κυβέρνηση να δανειστεί από το εξωτερικό για να χρηματοδοτήσει το έλλειμμα.

Η εκτεταμένη χρηματοδότηση αγορών μετοχών από τις εμπορικές τράπεζες αποτελεί μια ιδιαίτερος προβληματική πτυχή της χρηματιστηριακής κερδοσκοπικής φούσκας.

Κάπως αργοπορημένα, η κεντρική τράπεζα προέβη σε απαγόρευση τέτοιας δανειστικής δραστηριότητας - απόφαση που συνέβαλε σε διόρθωση της αγοράς μειώνοντας τις τιμές σε ρεαλιστικότερα επίπεδα. Ωστόσο, η ταχύτητα και το μέγεθος της πτώσης στις τιμές των μετοχών έθεσε την κεντρική τράπεζα υπό μεγάλες πολιτικές πιέσεις να ανακαλέσει την προηγούμενη απόφασή της και έτσι, στα τέλη Ιουλίου, ήρε την απαγόρευση για τραπεζική χρηματοδότηση χρηματιστηριακών αγορών. Επί του παρόντος, δεν είναι σαφές τι επίπτωση θα έχει η διόρθωση στα χαρτοφυλάκια των εμπορικών τραπεζών.

Προσφάτως η Κύπρος εισήγαγε έναν αριθμό μέτρων που θα απελευθερώσουν περαιτέρω τη διακίνηση κεφαλαίων. Οι έλεγχοι στις άμεσες ξένες επενδύσεις στο εσωτερικό χαλάρωσαν για τους κατοίκους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, εξακολουθεί να ισχύει μια σειρά άλλων περιορισμών σχετικά με την ξένη ιδιοκτησία, κυρίως στα ακίνητα, και στην αγορά εντόκων γραμματίων του δημοσίου. Επίσης, οι νέοι κανονισμοί δεν πλήττουν τον τραπεζικό τομέα. Οι μόνιμοι κάτοικοι Κύπρου επιτρέπεται πλέον να πραγματοποιούν άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό. Θα επιτρέπεται η εκροή κεφαλαίων σε περιπτώσεις όπου Κύπριοι συμμετέχουν με ένα ελάχιστο 10% σε ξένη επιχείρηση. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικοί κεφαλαιακοί περιορισμοί. Οι μόνιμοι κάτοικοι δεν μπορούν να αγοράζουν μετοχές ή ομόλογα στο εξωτερικό ή να

πραγματοποιούν καταθέσεις σε ξένες τράπεζες. Επιπλέον, η κεντρική τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απαγορεύει ξένες επενδύσεις στο εξωτερικό σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Μετά από καθυστέρηση αρκετών ετών, το Κοινοβούλιο ψήφισε τελικά νομοθεσία η οποία καταργεί το ανώτατο όριο επιτοκίου 9%. Ωστόσο, ο νόμος απαιτεί η κεντρική τράπεζα να λάβει ορισμένα μέτρα προτού τεθεί σε ισχύ. Το νέο νομικό πλαίσιο θα περιλαμβάνει έναν αριθμό διατάξεων, που θα παρέχουν προσωρινή προστασία σε ευάλωτους δανειολήπτες όπως φοιτητές και δανειζόμενοι με υποθήκη. Ωστόσο, η Κεντρική Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να καθορίζει μέγιστο και ελάχιστο επιτόκιο χορηγήσεων και καταθέσεων για τις τράπεζες για χορήγηση δανείων/ προκαταβολών ή για καταθέσεις, αντίστοιχα.

Το ανώτατο όριο επιτοκίου εξακολουθεί να περιορίζει την ικανότητα της κεντρικής τράπεζας να ασκήσει αποτελεσματική νομισματική πολιτική. Εάν η κεντρική τράπεζα ήταν σε θέση να αυξήσει τα επιτόκια κατά το 1999, θα μπορούσε να είχε αμβλύνει τις επεκτατικές συνέπειες της δημοσιονομικής πολιτικής και τη χρηματιστηριακή κερδοσκοπική φούσκα. Σε μια προσπάθεια περιορισμού της εγχώριας πιστωτικής επέκτασης, η κεντρική τράπεζα εισήγαγε ένα ανώτατο πιστωτικό όριο 12%. Ωστόσο, η πιστωτική διόγκωση για το πρώτο εξάμηνο του 2000 ήταν υπερβολική. Σε μια προσπάθεια ελάττωσης των νομισματικών μεγεθών, τον Ιούλιο του 2000, η κεντρική τράπεζα αύξησε τις απαιτήσεις για τήρηση αποθεματικών. Ωστόσο, η κάπως αυστηρότερη νομισματική πολιτική που επιβλήθηκε με την εφαρμογή των ανώτατων πιστωτικών ορίων και των αυξημένων απαιτήσεων από πλευράς τήρησης αποθεματικών ανετράπη τον Ιούλιο, όταν η κεντρική τράπεζα αύξησε ουσιαστικά τα ανώτατα πιστωτικά όρια στο 14,4%.

Το καθεστώς συναλλαγματικών ισοτιμιών λειτουργεί σωστά.. Η κυπριακή λίρα έχει προσδεθεί στο ευρώ με μια κεντρική ισοτιμία, με ζώνες διακύμανσης : $\pm 2,25\%$. Το επίπεδο των αποθεματικών ξένου συναλλάγματος είναι υψηλό.

Το 1999, ο ιδιωτικός τομέας συνεισέφερε περίπου το 80% του ΑΕΠ ενώ η μεγάλη πλειονότητα των τιμών καθορίζεται ελεύθερα. Ωστόσο, υφίσταται ένα

άκρως στρεβλωτικό ανώτατο όριο τιμής στις εγχώριες τιμές των καυσίμων, ενώ παραμένει ακόμη ένας αριθμός ελέγχων σε ορισμένα βασικά καταναλωτικά προϊόντα. Η κυβέρνηση εγγυάται ένα προκαθορισμένο ποσοστό κέρδους για τους εγχώριους προμηθευτές καυσίμων, ενώ οι εγχώριες τιμές καυσίμων δεν έχουν αναπροσαρμοστεί από το 1996. Τα προηγούμενα χρόνια, η κυβέρνηση επιβάρυνε τα καύσιμα με ένα ειδικό φόρο κατανάλωσης και τα έσοδά του συνέβαλλαν στους δημοσιονομικούς λογαριασμούς. Η πρόσφατη αύξηση των τιμών του πετρελαίου, παράλληλα με το εγχώριο ανώτατο όριο τιμής, έχουν εξαλείψει τα φορολογικά αυτά έσοδα από το πετρέλαιο και ανάγκασαν ακόμη την κυβέρνηση να δώσει μεγάλες επιδοτήσεις στους προμηθευτές πετρελαίου. Η κυβέρνηση προσπάθησε να ευθυγραμμίσει το εγχώριο ανώτατο όριο τιμών πετρελαίου με τις παγκόσμιες τιμές, αλλά η πρόταση απορρίφθηκε από το Κοινοβούλιο. Επιπλέον, οι αρχές δεν έχουν άρει τους υπολειπόμενους ελέγχους τιμών στο γάλα, το ψωμί και το τσιμέντο.

Η είσοδος στην αγορά είναι σχετικά απλή στους περισσότερους τομείς και οι διαδικασίες πτώχευσης λειτουργούν αποτελεσματικά. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί για την είσοδο σε αρκετούς κίριους τομείς, με αρκετούς ημικρατικούς οργανισμούς να επωφελούνται από νόμιμα μονοπώλια, συμπεριλαμβανομένων των τηλεπικοινωνιών και του ηλεκτρισμού.

Η Κύπρος διαθέτει από μακρού εδραιωμένο και αποτελεσματικό εμπορικό δίκαιο. Τη στιγμή αυτή επιφέρονται μεταβολές ώστε να ευθυγραμμιστεί με το δίκαιο της ΕΚ Παρά τα κάποια σύνθετα πολιτικά προβλήματα που είναι απόρροια της σύγκρουσης του 1974 και της επακολουθήσασας διχοτόμησης της νήσου, τα δικαιώματα ιδιοκτησίας είναι απολύτως εδραιωμένα.

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι εκσυγχρονισμένο και αποτελεσματικό. Ο τομέας των εμπορικών τραπεζών ρυθμίζεται σωστά από την κεντρική τράπεζα. Οι εγχώριες τράπεζες διαθέτουν επάρκεια κεφαλαίων. Στα τέλη του 1999, το μέσο ποσοστό για πρόβλεψη κινδύνων ήταν 11,5%. Σημαντική πρόοδος έχει σημειωθεί στην ανάπτυξη των εγχώριων αγορών τίτλων. Με εξαίρεση την Τράπεζα Ανάπτυξης Κύπρου, ο χρηματοπιστωτικός τομέας ανήκει στον ιδιωτικό τομέα.

Οι αδύναμες δομές οικονομικής εποπτείας στον τομέα των πιστωτικών συνεταιρισμών είναι ανησυχητικές. Οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί, που καλύπτουν το 30% περίπου των τραπεζικών καταθέσεων, δεν υπόκεινται στην συνηθισμένη επίβλεψη του τραπεζικού τομέα που αναλαμβάνεται από τις κεντρικές τράπεζες. Επιπλέον, οι συνεταιρισμοί απολαμβάνουν ενός αριθμού νόμιμων πλεονεκτημάτων - κυρίως απαλλαγές από τα τέλη χαρτοσήμου και την υποχρέωση τήρησης ενός ποσοστού αποθεματικών - τα οποία τους δίνουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σύγκριση με τις εμπορικές τράπεζες.

Η Κύπρος διαθέτει εκτεταμένο υπεράκτιο τομέα που καλύπτει μια μεγάλη ποικιλία δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ναυτιλίας, των επανεξαγωγών και των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Η άρτια νομική δομή, τα φορολογικά κίνητρα και η υποδομή έχουν συμβάλει στο να καταστήσουν τη Κύπρο σημαντικό περιφερειακό επιχειρηματικό κέντρο. Παρά τα εν λόγω επιτεύγματα, έχουν εκφραστεί ανησυχίες για τις φορολογικές προτιμησιακές ρυθμίσεις που απολαμβάνει ο υπεράκτιος τομέας. Αντιδρώντας σε αυτές, οι αρχές έχουν ανακοινώσει την πρόθεσή τους να εξαλείψουν το προτιμησιακό καθεστώς μέχρι το 2005. Πρόσφατα, το κυπριακό υπεράκτιο χρηματοοικονομικό σύστημα αποτέλεσε αντικείμενο διεθνούς ενδελεχούς έρευνας ως δυνητικός τόπος για δραστηριότητες ξεπλύματος χρημάτων. Πρόσφατες εκθέσεις από την ειδική ομάδα χρηματοοικονομικής δράσης και το Συμβούλιο της Ευρώπης κατέληξαν γενικά σε θετική αξιολόγηση των κυπριακών αρχών επίβλεψης. Από το 1996, εφαρμόζεται ένας περιεκτικός νόμος καταπολέμησης του ξεπλύματος χρημάτων. Παράλληλα, οι αρχές έθεσαν σε εφαρμογή σύστημα παροχής πληροφοριών, το οποίο έχει βελτιώσει τον εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών. Το 1999, ο νόμος υπέστη περαιτέρω τροποποίηση για βελτίωση των διαδικασιών εντοπισμού των στοιχείων των πελατών.

Η Κύπρος είναι μια λειτουργική οικονομία της αγοράς. Ωστόσο, η μακροοικονομική σταθερότητα παρουσίασε πρόσφατα σημάδια αδυναμίας και υπάρχει ανάγκη ανάπτυξης μιας αξιόπιστης και συνεκτικής προσέγγισης για δημοσιονομική ενοποίηση. Το τρέχον επίπεδο και κατάσταση της δημοσιονομικής

πολιτικής δεν είναι βιώσιμα, μακροπρόθεσμα. Εν όψει, ιδιαίτερα, της προοδευτικής απελευθέρωσης στην διακίνηση κεφαλαίων, η νομισματική πολιτική πρέπει να καταστεί πιο αποτελεσματική και προσανατολισμένη στην αγορά, με τη χρήση έμμεσων μέσων αντί άμεσων παρεμβάσεων όπως το ανώτατο όριο επιτοκίων, τα διοικητικά μέτρα και οι άμεσοι πιστωτικοί έλεγχοι. Η εποπτεία πρέπει να βελτιωθεί στο συνεταιριστικό τραπεζικό τομέα. Οι πρόσφατες εξελίξεις στο χρηματιστήριο εμπνέουν ανησυχία και μπορεί να μην έχουν γίνει ακόμη πλήρως αισθητές οι τελικές οικονομικές επιπτώσεις της κερδοσκοπικής φούσκας. Απαιτείται επίσης ολοκλήρωση της απελευθέρωσης των τιμών, καθώς οι εναπομένουσες ακαμψίες στρεβλώνουν τις σχετικές τιμές και οδηγούν σε αναποτελεσματική κατανομή πόρων.

Ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς μέσα στην Ένωση

Όπως εκτίθεται στην Ατζέντα 2000, η ικανότητα της Κύπρου να εκπληρώσει το κριτήριο αυτό εξαρτάται από την ύπαρξη οικονομίας της αγοράς και σταθερού μακροοικονομικού πλαισίου, που να επιτρέπουν στους οικονομικούς παράγοντες να λαμβάνουν αποφάσεις μέσα σε κλίμα προβλεψιμότητας. Επιπλέον, όσο μεγαλύτερη πρόσβαση έχουν οι επιχειρήσεις σε εξωτερική χρηματοδότηση και όσο μεγαλύτερη επιτυχία έχουν στην αναδιάρθρωση και την καινοτομία, τόσο μεγαλύτερη θα είναι και η ικανότητά τους να προσαρμοστούν. Γενικά, μια οικονομία θα είναι σε θέση να αναλάβει καλύτερα τις υποχρεώσεις της προσχώρησης, όσο πιο υψηλό βαθμό οικονομικής ολοκλήρωσης επιτυγχάνει με την Ένωση προ της προσχώρησης. Σχετική ένδειξη ως προς τούτο αποτελούν τόσο ο όγκος, όσο και το φάσμα των προϊόντων που εμπορεύεται με τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Η Κύπρος είναι μια λειτουργική οικονομία της αγοράς με επαρκή βαθμό μακροοικονομικής σταθερότητας για να μπορούν οι οικονομικοί παράγοντες να λαμβάνουν αποφάσεις σε προβλέψιμο κλίμα. Ωστόσο, οι κίνδυνοι για την μακροοικονομική σταθερότητα πρέπει να αντιμετωπιστούν με συνέπεια,

προκειμένου να μην τεθεί σε κίνδυνο η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Η Κυπριακή Δημοκρατία διαθέτει επαρκή μεγέθη ανθρώπινου και υλικού κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένης της υποδομής. Το βιοτικό επίπεδο είναι υψηλό, με το κατά κεφαλήν εισόδημα να μπορεί να συγκριθεί με εκείνο των νυν κρατών μελών. Τα επίπεδα των επενδύσεων είναι υψηλά, αν και οι περιορισμοί στους λογαριασμούς κεφαλαίων περιορίζουν τις ροές άμεσων ξένων επενδύσεων. Η έλλειψη επαρκών πηγών ύδατος αποτελεί ένα από τα σοβαρά οικονομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το νησί. Τα τελευταία χρόνια, η μέση βροχόπτωση είναι περίπου 18% χαμηλότερη από ό,τι την πρώτη δεκαετία του εικοστού αιώνα. Επιπλέον, και η ποσότητα του ύδατος που αποθηκεύεται σε φράγματα και δεξαμενές μειώθηκε δραματικά. Με την αναμενόμενη σημαντική αύξηση της ζήτησης νερού μεσοπρόθεσμα, η Κύπρος χρειάζεται περαιτέρω επενδύσεις σε υποδομές για αύξηση των προμηθειών ύδατος. Η κυβέρνηση έχει προτείνει την κατασκευή ενός νέου εργοστασίου αφαλάτωσης. Δυστυχώς, τα σχέδια αυτά έχουν καθυστερήσει λόγω πολιτικών δυσκολιών στην ανεύρεση της κατάλληλης τοποθεσίας. Επιπλέον, η πολιτική τιμολόγησης θα πρέπει να αντικατοπτρίζει καλύτερα το κόστος παραγωγής, ειδικά στον τομέα της προσφοράς σε γεωργικούς χρήστες.

Η κρατική πολιτική και νομοθεσία προσφέρουν ένα ασφαλές περιβάλλον για την ανάπτυξη και εξέλιξη του ιδιωτικού τομέα. Ωστόσο, η Κύπρος έχει υιοθετήσει και μια προστατευτική και παρεμβατική προσέγγιση στη βιομηχανική πολιτική, που ευνοεί τους εγχώριους παραγωγούς εις βάρος των ξένων ανταγωνιστών. Ο ημικρατικός τομέας είναι εκτεταμένος και συχνά προστατεύεται από νόμιμα μονοπώλια. Παρά το συγκριτικό της πλεονέκτημα στη νέα τεχνολογία με το υψηλή εκπαίδευση και εξοικειωμένο με τους υπολογιστές εργατικό της δυναμικό, η Κύπρος απέτυχε γενικά να αναπτύξει κάποιο σημαντικό τομέα υπηρεσιών σχετικών με το διαδίκτυο. Αυτό οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στην υπερβολική κυριαρχία της κρατικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών στην παροχή υπηρεσιών διαδικτύου, πράγμα το οποίο περιόρισε την ανάπτυξη της νέας οικονομίας. Αν και η έκταση της κρατικής ιδιοκτησίας στον τομέα των

επιχειρήσεων δεν είναι μεγάλη, το κράτος κατέχει σημαντικά πακέτα μετοχών σε έναν αριθμό επιχειρήσεων. Η κυβέρνηση δεν έχει αναπτύξει ακόμη κάποια στρατηγική για να απαλλαγεί από αυτό το κρατικό ενεργητικό, παρόλο που πρόσφατα πούλησε το κυκλοφορούν μερίδιό της στο Hilton της Λευκωσίας. Σε κάποιους τομείς, κυρίως τον τομέα πετρελαίου, τα οικονομικά και τις αερομεταφορές, οι έμμεσες κρατικές ενισχύσεις είναι σημαντικές και υστερούν σε διαφάνεια.

Ο γεωργικός τομέας πρέπει να αναδιαρθρωθεί σε μεγάλο βαθμό κατά την προενταξιακή περίοδο. Αν και η γεωργία συμβάλλει σημαντικά στο ΑΕΠ, η σημασία της έχει μειωθεί τόσο όσον αφορά το ΑΕΠ όσο και την απασχόληση. Οι προοπτικές για μελλοντική ανάπτυξη είναι περιορισμένες. Ο τομέας είναι έντονα επικεντρωμένος σε προϊόντα που εξαρτώνται από την άρδευση, όπως εσπεριδοειδή και λαχανικά. Η γεωργική παραγωγή καταναλώνει περίπου τα τρία τέταρτα της συνολικής παροχής ύδατος. Επιπλέον, ο τομέας τυγχάνει υψηλής στάθμης δασμολογικής προστασίας και σημαντικών επιδοτήσεων στο θέμα του νερού.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτει το 51% των κυπριακών εξαγωγών και το 57% των εισαγωγών. Ωστόσο, τα εμπορικά δεδομένα παρέχουν υποεκτιμημένη εικόνα του μεγέθους της ολοκλήρωσης μεταξύ Κύπρου και ΕΕ. Η πλειονότητα των τουριστών προέρχονται από την ΕΕ με τους μισούς από αυτούς να προέρχονται αποκλειστικά από το Ηνωμένο Βασίλειο. Λόγω της περιφερειακής της θέσης, η Κύπρος έχει έντονες εμπορικές σχέσεις με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και τη Μέση Ανατολή.

Οι εξαγωγές δεν είναι ιδιαίτερα διαφοροποιημένες και εκθέτουν την Κύπρο σε εξωτερικούς κραδασμούς. Η οικονομία εξαρτάται όλο και περισσότερο από τα τουριστικά έσοδα. Πολλές παραδοσιακές πηγές εξαγωγικών εσόδων, ειδικά στον τομέα της μεταποίησης, υποφέρουν από μακροχρόνια ύφεση. Αν και ο χρηματοοικονομικός τομέας αναπτύχθηκε σε αξιοσημείωτο βαθμό κατά τους τελευταίους 18 μήνες, μεγάλο μέρος της ανάπτυξης αυτής οφείλεται σε εγχώριους παράγοντες, ειδικά στην κερδοσκοπική τάση που αναπτύχθηκε στο τοπικό

χρηματιστήριο. Ως έχουν, οι εν λόγω παράγοντες από μόνοι τους δεν παρέχουν επαρκή βάση για βιώσιμη ανάπτυξη στο μέλλον. Καθώς θα συνεχίζεται η απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων, ο χρηματοοικονομικός τομέας θα αντιμετωπίζει ολοένα αυξανόμενο ανταγωνισμό από ξένα χρηματοοικονομικά ιδρύματα, που μπορεί να περιορίσουν την εγχώρια ανάπτυξή του.

Η Κύπρος διαθέτει ισχυρή επιχειρηματική κουλτούρα, πράγμα που αποδεικνύεται από τον μεγάλο αριθμό μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Παρά τις ζημιές που προκλήθηκαν από τις πρόσφατες κερδοσκοπικές κινήσεις στις τιμές των τοπικών μετοχών, η ανάπτυξη του κυπριακού χρηματιστηρίου θα μπορούσε μεσοπρόθεσμα να αποτελέσει σημαντική πηγή χρηματοδότησης για τοπικές επιχειρήσεις (βλέπε επίσης κεφάλαιο 16 -Μικρομεσαίες επιχειρήσεις).

Η Κύπρος θα πρέπει να είναι σε θέση να αντιμετωπίζει τις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς μέσα στην Ένωση. Ωστόσο, η ανταγωνιστικότητα εμποδίζεται από ορισμένες διαρθρωτικές ακαμψίες, οι οποίες προστατεύουν τις εγχώριες επιχειρήσεις. Η Κύπρος πρέπει να προετοιμάσει τον ιδιωτικό της τομέα να μπορεί να λειτουργεί σε ένα ανοιχτό περιβάλλον όπως εκείνο που απαιτεί η προσχώρηση στην ΕΕ. Απαιτείται μεγαλύτερη πολιτική συναίνεση για τη διαμόρφωση μιας περιεκτικής ατζέντας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η οποία θα αντιμετωπίσει αυτές τις ακαμψίες. Υπάρχει επίσης ανάγκη να περιοριστεί η έκταση της έμμεσης και άμεσης κρατικής εμπλοκής στις οικονομικές δραστηριότητες, να ανοίγουν καιρικοί τομείς στον ξένο ανταγωνισμό και να επιλυθούν ορισμένα σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα. Η επιρροή του κράτους στην οικονομία πρέπει να μειωθεί μέσω της πώλησης των περιουσιακών του στοιχείων στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, της περαιτέρω μείωσης των άμεσων και έμμεσων κρατικών ενισχύσεων και της εισαγωγής μεγαλύτερου ανταγωνισμού σε ορισμένους καιρικούς τομείς.

1.4 Προοπτικές Εξέλιξης

Η Κύπρος είναι μια λειτουργική οικονομία της αγοράς και αναμένεται να

είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς μέσα στην Ένωση.

Η κυπριακή οικονομία εξακολουθεί να αναπτύσσεται με έντονους ρυθμούς και λειτουργεί υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Μια ορισμένη πρόοδος σημειώνεται στους τομείς της απελευθέρωσης και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Μετά από χρόνια καθυστέρηση, το κοινοβούλιο ψήφισε νομοθεσία που προβλέπει χρονοδιάγραμμα για την κατάργηση του ανώτατου ορίου επιτοκίων μέχρι τον Ιανουάριο του 2001. Οι κυπριακές αρχές έχουν ξεκινήσει σημαντικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της υγείας.

Ωστόσο, πρόσφατα, η μακροοικονομική σταθερότητα παρουσίασε κάμψη και το τρέχον επίπεδο και κατάσταση της δημοσιονομικής πολιτικής δεν είναι βιώσιμα μεσοπρόθεσμα. Πρέπει να βελτιωθεί η εποπτεία στο συνεταιριστικό τραπεζικό τομέα. Απαιτείται, επίσης, ολοκλήρωση της απελευθέρωσης των τιμών. Η ανταγωνιστικότητα εμποδίζεται από ορισμένες διαρθρωτικές ακαμψίες και την σημαντική εμπλοκή του κράτους στην οικονομία.

Υπάρχει ανάγκη ανάπτυξης μιας αξιόπιστης και συνεκτικής προσέγγισης προς τη δημοσιονομική ενοποίηση. Εν όψει της προοδευτικής απελευθέρωσης της διακίνησης κεφαλαίων, η νομισματική πολιτική πρέπει να γίνει πιο αποτελεσματική και προσανατολισμένη στην αγορά με χρήση περισσότερο έμμεσων μέσων αντί για άμεσες παρεμβάσεις. Η Κύπρος πρέπει να προετοιμάσει τον ιδιωτικό της τομέα να μπορεί να λειτουργήσει σε ένα ανοιχτό περιβάλλον, όπως αυτό που απαιτεί η προσχώρηση στην ΕΕ. Απαιτείται μεγαλύτερη πολιτική συναίνεση για τη διαμόρφωση μιας περιεκτικής ατζέντας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων η οποία θα περιορίσει την έκταση της κρατικής εμπλοκής στις οικονομικές δραστηριότητες, θα ανοίξει καίριους τομείς στον ξένο ανταγωνισμό και θα επιλύσει σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα.

1.5 Η οικονομική κατάσταση στο βόρειο τμήμα της νήσου

Το βόρειο τμήμα της Κύπρου απέχει πολύ από τα επίπεδα οικονομικής ανάπτυξης και κατά κεφαλή εισοδήματος του νότιου τμήματος της νήσου. Ο

υπερβολικός 'κρατικός' παρεμβατισμός εμποδίζει την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα ενώ, τα τελευταία χρόνια, έχει αυξηθεί σημαντικά η οικονομική εξάρτηση από την τουρκική κυβέρνηση. Η πρόσφατη τραπεζική κρίση αποδυνάμωσε περαιτέρω έναν ήδη ευάλωτο και κακώς εποπτευόμενο χρηματοπιστωτικό τομέα. Υπάρχουν σημαντικές ενδείξεις φτώχειας, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές.

Τα οικονομικά στοιχεία που εκδίδονται από τις "αρχές της ΤΔΒΚ (Τουρκική Δημοκρατία Βόρειας Κύπρου)" εμφανίζονται περιορισμένα και αναξιόπιστα. Τα δημοσιονομικά δεδομένα υστερούν σε διαφάνεια, ειδικά όσον αφορά τις μεταφορές κεφαλαίων από την Τουρκία. Τα στοιχεία για τους τρέχοντες λογαριασμούς είναι πολύ γενικά, ενώ τα στοιχεία για τους λογαριασμούς κεφαλαίου έχουν περιορισμένη μόνο κάλυψη. Τα στοιχεία για τους εθνικούς λογαριασμούς αποτελούν ιδιαίτερο πρόβλημα και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των \$4,500 όπως ισχυρίζονται οι "αρχές της ΤΔΒΚ" φαίνεται ότι είναι σημαντικά υπερτιμημένο. Επιπλέον, πρόσφατα δεδομένα δείχνουν σαφή επιδείνωση τόσο στους δημοσιονομικούς λογαριασμούς όσο και στον εξωτερικό τομέα.

Ο δημόσιος τομέας παίζει δυσανάλογο ρόλο στις οικονομικές υποθέσεις. Αποτελεί τον σημαντικότερο εργοδότη και καλύπτει περισσότερες από τις μισές επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου. Το 'κράτος', αυτή τη στιγμή, έχει το μονοπώλιο των γεωργικών αγορών και, επομένως, στηρίζει ενεργά τις τιμές των εσπεριδοειδών, του γάλακτος και των δημητριακών. Επιπλέον, ένας μεγάλος αριθμός βιομηχανιών βρίσκεται στην άμεση ιδιοκτησία του κράτους, συμπεριλαμβανομένων των αερογραμμών, του ηλεκτρισμού, των τηλεπικοινωνιών, των προϊόντων καπνού, της ναυτιλίας και της προμήθειας καυσίμων.

2. Προτεραιότητες ως προς την ικανότητα ανάληψης των υποχρεώσεων του μέλους

2.1 Κύπρος - Εσωτερική αγορά

Βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες:

- ◆ **Δημόσιες συμβάσεις:** περαιτέρω εναρμόνιση της νομοθεσίας σχετικά με τη δημοσίευση, τις προθεσμίες και τα όργανα αναθεώρησης.
- ◆ **Επέκταση των νόμων,** ώστε να περιλαμβάνουν τις τοπικές αρχές και τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.
- ◆ **Δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας:** ευθυγράμμιση και επιβολή της νομοθεσίας για τα εμπορικά σήματα, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενική δικαιώματα.
- ◆ **Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας** και της καταπολέμησης της παραποίησης/απομίμησης, με ενδυνάμωση ιδίως των συνοριακών ελέγχων.
- ◆ **Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων:** θέσπιση οριζόντιας νομοθεσίας για την τυποποίηση και την πιστοποίηση.
- ◆ **Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της τομεακής νομοθεσίας** στον τομέα των οχημάτων με κινητήρα, των φαρμακευτικών προϊόντων, των χημικών προϊόντων, των καλλυντικών και των απαιτήσεων υγιεινής για τα τρόφιμα.
- ◆ **Επιτάχυνση της υιοθέτησης των προτύπων.**
- ◆ **Ενίσχυση των διοικητικών διαρθρώσεων,** ιδίως για τα πρότυπα, την πιστοποίηση και τη διαπίστευση.
- ◆ **Συνέχιση της μεταφοράς των οδηγιών** νέας προσέγγισης στην εθνική νομοθεσία.
- ◆ **Ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων:** συνέχιση της ευθυγράμμισης των κανόνων για τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες κινήσεις κεφαλαίων και προετοιμασία στη συνέχεια της ελευθέρωσης των βραχυπρόθεσμων πράξεων.
- ◆ **Ανταγωνισμός:** ολοκλήρωση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, ευθυγράμμιση της νομοθεσίας για τις κρατικές ενισχύσεις και αύξηση της διαφάνειας των έμμεσων ενισχύσεων.
- ◆ **Τηλεπικοινωνίες:** θέσπιση νέου νόμου για τις τηλεπικοινωνίες ώστε να υπάρξει ευθυγράμμιση με το "κεκτημένο".
- ◆ **Ίδρυση ανεξάρτητης κανονιστικής αρχής.**
- ◆ **Φορολογία:** συνέχιση της εναρμόνισης του ΦΠΑ.

- **Κατάργηση όλων των διακρίσεων στον τομέα των ειδικών φόρων**
- **Κατανάλωσης εις βάρος των εισαγωγών από την Ευρωπαϊκή Ένωση.**
- **Θέσπιση συστήματος φορολογικών αποθηκών και διαδικασιών διακίνησης εμπορευμάτων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης.**
- **Διασφάλιση της συμφωνίας των νέων φορολογικών μέτρων προς τις αρχές του κώδικα δεοντολογίας για τη φορολόγηση των επιχειρήσεων.**
- **Τελωνεία: χάραξη προενταξιακής στρατηγικής για την εναρμόνιση της κυπριακής τελωνειακής νομοθεσίας.**
- **Επιτάχυνση της διαδικασίας μηχανοργάνωσης.**
- **Διόρθωση της διεύρυνσης του δημοσιονομικού ελλείμματος και του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών.**
- **Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της νομισματικής πολιτικής και ουσιαστική απελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίου.**
- **Ευθυγράμμιση του τομέα των συνεταιριστικών εταιρειών πίστωσης και ταμειυτηρίου με το "κεκτημένο" και τους διεθνείς λογιστικούς κανόνες.**

Στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, η εναρμόνιση της νομοθεσίας σχετικά με τη δημοσίευση, τις προθεσμίες και τα όργανα αναθεώρησης δεν ολοκληρώθηκε. Η νομοθεσία για τα εμπορικά σήματα και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας είναι σύμφωνη με το κεκτημένο, ωστόσο, ο νόμος για τα συγγραφικά δικαιώματα πρέπει να τροποποιηθεί. Εκδόθηκε η νομοθεσία για την ελεύθερη κυκλοφορία των τροφίμων. Οι οδηγίες «νέας προσέγγισης» πρέπει ακόμη να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο. Συνεχίζεται η απελευθέρωση των κινήσεων των κεφαλαίων. Η ευθυγράμμιση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας είναι ικανοποιητική, αλλά πρέπει να αναληφθεί δράση όσον αφορά τη νομοθεσία σχετικά με τις οριζόντιες συμφωνίες συνεργασίας. Εκδόθηκε ένας νόμος για την ίδρυση μιας εθνικής κανονιστικής αρχής στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Ολοκληρώθηκε η ευθυγράμμιση του ΦΠΑ. Επιβάλλεται μια γενική αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Επιταχύνθηκε η διαδικασία μηχανοργάνωσης των

τελωνείων.

Η αξιολόγηση αυτών των προτεραιοτήτων δεν πραγματοποιήθηκε. Το μέρος της έκθεσης του 2002 που αφορά την εταιρική σχέση για την προσχώρηση επικεντρώνεται στα θέματα που απαιτούν περισσότερη εργασία για την προετοιμασία της Κύπρου για την προσχώρηση.

Μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες:

✳ **Δημόσιες συμβάσεις:** κατάργηση της ρήτρας προτιμησιακής μεταχείρισης υπέρ της τοπικής παραγωγής.

✳ **Εταιρικό δίκαιο:** μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της δεύτερης και της δωδέκατης οδηγίας και περαιτέρω ευθυγράμμιση με την πρώτη, την τρίτη και την έκτη οδηγία.

✳ **Εφαρμογή του "κεκτημένου"** στους ισολογισμούς και τους λογαριασμούς αποτελεσμάτων

✳ **Ευθυγράμμιση με τους λογιστικούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης** για τις "ιδιωτικές απαλλασσόμενες εταιρείες".

✳ **Προστασία δεδομένων:** θέσπιση εθνικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας μιας ανεξάρτητης εποπτικής αρχής.

✳ **Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων:** ολοκλήρωση της μεταφοράς των οδηγιών νέας προσέγγισης στο εθνικό δίκαιο.

✳ **Ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων:** κατάργηση των εναπομενόντων περιορισμών και των διαδικασιών χορήγησης αδειών.

✳ **Ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων:** ολοκλήρωση της ευθυγράμμισης σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση διπλωμάτων.

✳ **Ανταγωνισμός** ενίσχυση των αρχών ανταγωνισμού.

✳ **Διασφάλιση της συμμόρφωσης της νομοθεσίας** για τις κρατικές ενισχύσεις.

✳ **Τηλεπικοινωνίες:** πλήρης ευθυγράμμιση του κανονιστικού πλαισίου και ολοκλήρωση της δημιουργίας ανεξάρτητης κανονιστικής αρχής.

- ✱ **Τερματισμός του μονοπωλίου** της φωνητικής τηλεφωνίας.
- ✱ **Φορολογία:** πλήρης ευθυγράμμιση της νομοθεσίας για τον ΦΠΑ και αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης.
- ✱ **Επανεξέταση των ισχυόντων νόμων** και διασφάλιση της συμφωνίας τους προς τις αρχές του κώδικα δεοντολογίας για τη φορολόγηση των επιχειρήσεων.
- ✱ **Προστασία των καταναλωτών:** συνέχιση της ευθυγράμμισης και ενίσχυση των αρχών εποπτείας της αγοράς και επιβολής της νομοθεσίας.
- ✱ **Τελωνεία:** επιτάχυνση της εναρμόνισης των νομοθεσιών, συμπεριλαμβανομένης της καθιέρωσης οικονομικών τελωνειακών καθεστώτων και απλουστευμένων διαδικασιών.
- ✱ **Ενίσχυση** του θεσμικού και διοικητικού δυναμικού.
- ✱ Συνέχιση της **καταπολέμησης** της απάτης και της δωροδοκίας.

Στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, προβλέπεται να καταργηθεί η ρήτρα προτιμησιακής μεταχείρισης υπέρ της τοπικής παραγωγής. Μολονότι η κυπριακή νομοθεσία συνάδει με το κεκτημένο όσον αφορά το λογιστικό δίκαιο, οδηγίες σχετικά με άλλες πτυχές του δικαίου των εταιρειών πρέπει να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο. Ένα νομοσχέδιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τη δημιουργία μιας εποπτικής αρχής βρίσκεται στο στάδιο της θέσπισης. Δεν ολοκληρώθηκε ακόμη η μεταφορά των οδηγιών «νέας προσέγγισης». Πρέπει ακόμη να καταργηθούν περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Η αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων προχωρεί όσον αφορά ορισμένα επαγγέλματα. Ενισχύθηκε η επιτροπή προστασίας του ανταγωνισμού. Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις για τη έκδοση νομοθεσίας σχετικά με τις τηλεπικοινωνίες. Το καθεστώς ΦΠΑ πρέπει ακόμη να ευθυγραμμιστεί. Η ευθυγράμμιση με το κεκτημένο σχετικά με την προστασία των καταναλωτών προχωρεί ικανοποιητικά. Ένα νέο τελωνειακό καθεστώς πρέπει ακόμη να καθιερωθεί.

Μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες (2002):

- ⊛ Εφαρμογή του προγράμματος απελευθέρωσης των υπηρεσιών κοινής ωφελείας
- ⊛ Ολοκλήρωση του προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, ιδίως στον χρηματοπιστωτικό τομέα.
- ⊛ Περαιτέρω απελευθέρωση των πράξεων κίνησης κεφαλαίων σχετικά με τις άμεσες επενδύσεις, τις επενδύσεις σε ακίνητα, τις συναλλαγές χαρτοφυλακίου, τις χρηματοδοτικές πιστώσεις και το άνοιγμα λογαριασμών καταθέσεων στην αλλοδαπή.
- ⊛ Απελευθέρωση της συμμετοχής αλλοδαπών στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, στα διυλιστήρια, στον τουρισμό και στις εισαγωγές εξαγωγές
- ⊛ Συνέχιση των προσπαθειών για τη βελτίωση των όρων σύστασης και ανάπτυξης των επιχειρήσεων.
- ⊛ Συνέχιση των προσπαθειών αναδιάρθρωσης της κλωστοϋφαντουργίας.
- ⊛ Θέσπιση διαδικασίας ετήσιου ελέγχου των δημοσίων οικονομικών που να αποσκοπεί στην ευθυγράμμιση της παροχής πληροφοριών για τα δημόσια οικονομικά και τον έλεγχό τους.

Αξιολόγηση (Νοέμβριος 2001)

Οι εν λόγω προτεραιότητες έχουν γίνει εν μέρει σεβαστές.

Αξιολόγηση (Οκτώβριος 2002)

Η Κύπρος επιτάχυνε την απελευθέρωση ορισμένου αριθμού προστατευόμενων τομέων της οικονομίας όπως οι τηλεπικοινωνίες και ο τομέας της ενέργειας. Σε γενικές γραμμές οι προτεραιότητες της εταιρικής σχέσης για την ένταξη σχετικά με τα οικονομικά κριτήρια έγιναν σεβαστές.

Βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες:

Γεωργία

- ✿ Προπαρασκευή των αναγκαίων για την εφαρμογή και τη δημιουργία διοικητικών δομών για την κοινή γεωργική πολιτική και τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης
- ✿ Τομείς της κτηνιατρικής και της φυτοϋγειονομίας: συνέχιση της ευθυγράμμισης και βελτίωση των διατάξεων σε θέματα επιθεώρησης, κυρίως στα μελλοντικά εξωτερικά σύνορα.

Αξιολόγηση (Νοέμβριος 2001)

Η Κύπρος πρέπει να συνεχίσει την πρόοδο στους τομείς των κοινών οργανώσεων αγοράς, επεξεργασίας του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης (SIGC) και δημιουργίας οργανισμού πληρωμής. Πρέπει να συνεχιστούν επίσης οι προσπάθειες στους τομείς αγροτικής ανάπτυξης και δασοκομίας και στο θέμα της μεταφοράς του κτηνιατρικού και φυτοϋγειονομικού κεκτημένου.

Αλιεία

- ✿ Συνέχιση της ευθυγράμμισης της νομοθεσίας με το <<κεκτημένο>> στον τομέα της νηολόγησης των αλιευτικών σκαφών υπό κυπριακή σημαία.
- ✿ Συνέχιση της ενίσχυσης της διοικητικής οργάνωσης, κυρίως στους
- ✿ τομείς της επιθεώρησης και του ελέγχου των σκαφών αυτών και της ίδρυσης χωριστού νηολογίου για τα αλιευτικά σκάφη.

Αξιολόγηση (Νοέμβριος 2001)

Η αναδιοργάνωση του αλιευτικού στόλου υπό κυπριακή σημαία συνεχίζεται.

Οι προτεραιότητες όσον αφορά τα μέτρα επιθεώρησης και ελέγχου εξακολουθούν να τηρούνται, ιδίως με την κατάρτιση νηολογίου των αλιευτικών σκαφών.

Μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες:

Γεωργία

- * Συνέχιση της προετοιμασίας για την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής και των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης.

Αξιολόγηση (Νοέμβριος 2001)

Βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες:

- ευθυγράμμιση της νομοθεσία στον τομέα των θαλασσιών μεταφορών και εφαρμογή των προδιαγραφών ασφαλείας
- έγκριση προγράμματος δράσης με στόχο τον έλεγχο των εταιρειών που επιφορτίζονται με τις καταχωρίσεις και βελτίωση των αποτελεσμάτων του νηολογίου υπό κυπριακή σημαία.

Αξιολόγηση (Νοέμβριος 2001)

Η Κύπρος βελτίωσε αισθητά τα αποτελέσματά της όσον αφορά τους ελέγχους ασφαλείας. Τα ποσοστά της κράτησης στους ξένους λιμένες και των θαλάσσιων ατύχημάτων μείωθηκαν σημαντικά. Έχει τεθεί σε εφαρμογή πρόγραμμα δράσης για τον εμπορικό στόλο, όπου συμπεριλαμβάνεται έλεγχος των επιφορτισμένων με την κατάταξη εταιρειών.

Μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες:

■ επίτευξη της ευθυγράμμισης και εφαρμογή της νομοθεσίας στον τομέα των οδικών, των θαλασσίων και των εναέριων μεταφορών (ιδίως όσον αφορά την ασφάλεια της αεροπλοΐας και τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας).

Αξιολόγηση (Νοέμβριος 2001)

Επετεύχθη εναρμόνιση των κανονιστικών ρυθμίσεων, που διέπουν τις οδικές μεταφορές, στους τομείς των φορολογικών διατάξεων, της πρόσβασης στο επάγγελμα, των τεχνικών απαιτήσεων που ισχύουν για τα οχήματα, της συλλογής των στατιστικών στοιχείων, της συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου τομέα και του κλάδου των οδικών μεταφορών, των ανωτάτων διαστάσεων και βαρών, και των ορίων ταχύτητας. Εντούτοις, η Κύπρος πρέπει να συνεχίσει τη μεταφορά του κεκτημένου στον τομέα των μεταφορών των επικίνδυνων εμπορευμάτων καθώς και τις προπαρασκευαστικές εργασίες σχετικά με τη θέσπιση νέου νόμου για τις αεροπορικές μεταφορές.

Βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες:

- στήριξη των προσπάθειών των κοινωνικών εταίρων για ενίσχυση της υποδομής με σκοπό την ανάπτυξη και την εφαρμογή του «κεκτημένου»
- ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας στους τομείς του εργατικού δικαίου, των ίσων ευκαιριών και του συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης
- ενίσχυση των δομών επιβολής του νόμου στους τομείς της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας (ιδίως της επιθεώρησης εργασίας).

Αξιολόγηση (Νοέμβριος 2001)

Οι εν λόγω προτεραιότητες έχουν γίνει σεβαστές.

Μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες:

- **Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογή της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς της υγείας και ασφάλειας στο χώρο εργασίας, του εργατικού δικαίου, της ισότητας ευκαιριών και της δημόσιας υγείας**
- **Ενίσχυση των σχετικών διοικητικών δομών και των δομών που απαιτούνται για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης**
- **Προετοιμασία εθνικής στρατηγικής για την απασχόληση, μέσω της κοινής εξέτασης των πολιτικών απασχόλησης, ενόψει μελλοντικής συμμετοχής στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση.**

Αξιολόγηση (Νοέμβριος 2001)

Οι εν λόγω προτεραιότητες έχουν εν μέρει γίνει σεβαστές.

2.1.1 Τα Κεφάλαια του Κεκτημένου

Όπως αναφέρθηκε, η ανασκόπηση της ικανότητας της Κύπρου να αναλάβει τις υποχρεώσεις του μέλους που εκτίθεται παρακάτω, έχει διαρθρωθεί σύμφωνα με τον κατάλογο των είκοσι εννέα διαπραγματευτικών κεφαλαίων. Έτσι, αυτή η ενότητα ξεκινά με μία αξιολόγηση της προόδου σε σχέση με τις επονομαζόμενες 'τέσσερις ελευθερίες', τους ακρογωνιαίους λίθους της εσωτερικής αγοράς, και συνεχίζει με τη συστηματική ανασκόπηση της προόδου σε κάθε ένα από τα

κεφάλαια, για να καλύψει το κεκτημένο στις διάφορες πτυχές του: τομιακές πολιτικές, οικονομικές και δημοσιονομικές υποθέσεις, οικονομική και κοινωνική συνοχή, καινοτομία, ποιότητα ζωής και περιβάλλοντος, δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις, εξωτερικές πολιτικές και χρηματοδοτικά θέματα.

i) Κεφάλαιο 1: Ελεύθερη διακίνηση αγαθών

Κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει η εν λόγω έκθεση, η Κύπρος έχει σημειώσει πρόοδο στον τομέα της ελεύθερης διακίνησης αγαθών.

Από την τελευταία περιοδική έκθεση, στον τομέα των οριζόντιων και διαδικαστικών μέτρων δεν έχει σημειωθεί κάποια ουσιαστική πρόοδος, αν και η κυβέρνηση έχει αποφασίσει να επιταχύνει τη διαδικασία και να δώσει προτεραιότητα στην έγκριση εναρμονισμένων προτύπων σχετικών με τις οδηγίες της νέας προσέγγισης. Η επιτάχυνση της έγκρισης προτύπων EN ορίστηκε ως αποτελούσα βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα.

Όσον αφορά τη διοικητική υποδομή που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του κεκτημένου στους τομείς της τυποποίησης, της καθιέρωσης εθνικού συστήματος διαπίστευσης και πιστοποίησης και της εισαγωγής και εφαρμογής της διαδικασίας κοινοποίησης, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την ίδρυση ιδιωτικού οργανισμού, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την πιστοποίηση. Βάσει της απόφασης αυτής, ο κυπριακός οργανισμός προτύπων και ελέγχου ποιότητας (CYS) θα συνεχίσει το έργο της τυποποίησης και θα του ανατεθεί η ευθύνη της εθνικής διαπίστευσης και κοινοποίησης.

Όσον αφορά την ειδική νομοθεσία για κάθε επιμέρους τομέα, τον Νοέμβριο του 1999 τέθηκε σε ισχύ νέα νομοθεσία για τα λιπάσματα, σύμφωνα με το κεκτημένο. Στον τομέα της νόμιμης μετρολογίας και των προσσκευασιών, τον Μάρτιο του 2000 τέθηκε σε εφαρμογή διάταγμα περί μέτρων και σταθμών. Υπάρχει, επίσης, μια νέα νομοθεσία σε συμμόρφωση με την οδηγία για τα τρόφιμα βαθείας κατάψυξης, που υιοθετήθηκε στις αρχές του 2000, καθώς επίσης και με τις οδηγίες για τα υλικά και τα αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε

επαφή με τα τρόφιμα, που ισχύει από το Δεκέμβριο του 1999. Η Κύπρος εναρμόνισε, επίσης, τη νομοθεσία της στον τομέα των οχημάτων με κινητήρα και δασικών ελκυστήρων καθώς, τον Φεβρουάριο του 2000, ετέθη σε ισχύ ένας νέος νόμος που αφορά την έγκριση τύπου οχημάτων με κινητήρα. Η Κύπρος έχει εν μέρει τηρήσει τις βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες που καθορίζονται στην εταιρική σχέση προσχώρησης, όσον αφορά τις κρατικές προμήθειες.

Όσον αφορά τους μη-εναρμονισμένους τομείς, για τους οποίους ισχύουν τα άρθρα 28-30 της συνθήκης της ΕΚ, τη στιγμή αυτή πραγματοποιείται ενδελεχής εξέταση της υπάρχουσας νομοθεσίας προκειμένου να εντοπιστούν οι νόμοι οι οποίοι πρέπει να τροποποιηθούν μέσω της εισαγωγής ρητρών αμοιβαίας αναγνώρισης.

Όσον αφορά τις κρατικές προμήθειες, στις αρχές του 2000 δημιουργήθηκε ένα κεντρικό στατιστικό σύστημα στην υπηρεσία θησαυροφυλακίου του Υπουργείου Οικονομικών, για την καταγραφή των δημόσιων συμβάσεων. Για τον σκοπό αυτό, έχει αναπτυχθεί βάση δεδομένων για την τήρηση των απαραίτητων στατιστικών πληροφοριών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών διατάξεων του κεκτημένου για τις κρατικές προμήθειες. Στην εταιρική σχέση προσχώρησης του 1999 για την Κύπρο, καθορίστηκε ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα η περαιτέρω εναρμόνιση της νομοθεσίας σχετικά με τη δημοσίευση, τα χρονικά περιθώρια και τα όργανα ανασκόπησης.

Πρόοδοι στον τομέα της ελεύθερης διακίνησης αγαθών

Η μεταρρύθμιση του νομικού συστήματος της Κύπρου στον τομέα αυτόν, με σκοπό την πλήρη ενσωμάτωσή του στο σύστημα της ΕΕ, καθώς επίσης και η εφαρμογή του, απαιτεί προσαρμογή της νομοθεσίας και μια διαφορετική θεσμική υποδομή. Αυτό σημαίνει ότι η επάρκεια της υφιστάμενης διοικητικής δομής πρέπει να ενισχυθεί και να εξοπλιστεί σωστά προκειμένου να διασφαλιστεί η εφαρμογή και η επιβολή εφαρμογής. Η Κύπρος έχει ήδη κατανοήσει απόλυτα τις

αρχές και τη νομοθεσία που καλύπτονται από τις οδηγίες της ΕΚ για τα προϊόντα. Ωστόσο, απαιτούνται συνεχείς σοβαρές προσπάθειες για τη μεταφορά και εφαρμογή του κεκτημένου όσο το δυνατόν νωρίτερα από την προσχώρηση.

Η κυπριακή ειδική νομοθεσία για έναν αριθμό τομέων που καλύπτονται από τις οδηγίες νέας προσέγγισης, διαφέρει κατά πολύ από εκείνη που εφαρμόζεται από την ΕΚ. Σε άλλους τομείς, δεν υπάρχει καθόλου εθνική νομοθεσία. Για το λόγο αυτό, η Κύπρος βρίσκεται στη διαδικασία έκδοσης νόμου πλαισίου επί της αρχής των οδηγιών της νέας προσέγγισης και της εφαρμογής κανονισμών που καλύπτουν διάφορες ομάδες προϊόντων όπως μηχανές, εξοπλισμό προσωπικής προστασίας σε εκρηκτικές ατμόσφαιρες ή απλά δοχεία υπό πίεση και εξοπλισμός υπό πίεση.

Όσον αφορά τα οριζόντια και διαδικαστικά μέτρα, σχετικά με την υιοθέτηση προτύπων ΕΝ, σύμφωνα με την κυπριακή κυβέρνηση, μέχρι τον Αύγουστο του 2000, η Κύπρος υιοθέτησε 1300 πρότυπα ΕΝ. Επιπλέον, διατέθηκαν ανθρώπινοι πόροι στον οργανισμό προτύπων και ελέγχου ποιότητας της Κύπρου.

Όσον αφορά την αναδιάρθρωση στους τομείς της τυποποίησης, της διαπίστευσης, της πιστοποίησης και της διαδικασίας κοινοποίησης, η προαναφερθείσα απόφαση για την ίδρυση ιδιωτικού οργανισμού για τις δραστηριότητες της πιστοποίησης και το μελλοντικό ρόλο του CYS παρέχει τη νομική βάση για τη λειτουργία της βασικής υποδομής, η οποία είναι απαραίτητη για την εφαρμογή του κεκτημένου στους τομείς αυτούς, οι οποίοι καθορίστηκαν ως βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες. Με βάση αυτή την οργάνωση, μπορεί να θεσπιστεί νομοθεσία πλαίσιο για τη μεταφορά των οδηγιών της νέας προσέγγισης, που θα συμπληρώνεται από κανονισμούς για κάθε ομάδα προϊόντων που καλύπτεται από τις οδηγίες αυτές. Στην εταιρική σχέση προσχώρησης του 1999, η συνεχής ενίσχυση των διοικητικών δομών ειδικά για τα πρότυπα, την πιστοποίηση και τη διαπίστευση και η συνέχιση της μεταφοράς των οδηγιών νέας προσέγγισης καθορίστηκαν ως βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες.

Ο οργανισμός προτύπων και ελέγχου ποιότητας της Κύπρου λαμβάνει μέρος ως παρατηρητής στην ευρωπαϊκή συνεργασία για τη διαπίστευση.

Όσον αφορά την νομοθεσία τροφίμων, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για τη μεταφορά του κεκτημένου στον τομέα αυτό. Υπεύθυνο για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί τροφίμων είναι το Υπουργείο Υγείας. Στον τομέα του επίσημου ελέγχου των τροφίμων, υπάρχουν προβλέψεις για περαιτέρω κατάρτιση των υγειονομικών επιθεωρητών σε τοπικό επίπεδο, καθώς και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανομένων σεμιναρίων και συναντήσεων ανταλλαγής απόψεων, καθώς επίσης και υποτροφιών (π.χ. για την περιβαλλοντική υγεία ή την ασφάλεια των τροφίμων). Χρειάζεται να γίνει μια σημαντική προσπάθεια για την ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων στον εν λόγω τομέα.

Όσον αφορά την ειδική νομοθεσία για κάθε επιμέρους τομέα, σχετικά με το φαρμακευτικό κλάδο: δεν μπορούν να διατεθούν στην αγορά φαρμακευτικά προϊόντα εάν η αρμόδια αρχή, συγκεκριμένα το Συμβούλιο Φαρμάκων, δεν δώσει έγκριση εμπορίας. Κριτήρια για την έκδοση αδειών εμπορίας, καθώς επίσης και για την ανανέωσή τους, αποτελούν η ποιότητα, η αποτελεσματικότητα και η ασφάλεια. Τη στιγμή αυτή, στην αγορά κυκλοφορούν με ισχύουσα άδεια γύρω στα 5000 μόνο προϊόντα. Θα πρέπει να υιοθετηθεί νέα εναρμονισμένη νομοθεσία που να προβλέπει την ίδρυση επιτροπής ελέγχου τιμών φαρμάκων, η οποία θα αποτελεί το αρμόδιο όργανο για την εφαρμογή του κεκτημένου σχετικά με τα φαρμακευτικά προϊόντα.

Όσον αφορά τη διοικητική επάρκεια, υπάρχουν αρκετές αρχές και ιδρύματα που είναι υπεύθυνα στον τομέα αυτό, όπως ο οργανισμός προτύπων και ελέγχου ποιότητας της Κύπρου. Το έργο της εποπτείας της αγοράς ασκούν διάφορα υπουργεία, όπως το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για μηχανές, ανελκυστήρες και εξοπλισμό προσωπικής προστασίας ενώ, για τα δοχεία υπό πίεση, την ευθύνη εποπτείας της αγοράς έχει το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων. Την εποπτεία της αγοράς στους τομείς των παιχνιδιών και του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού έχει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Οι αναγκαίες εργαστηριακές δοκιμές διεξάγονται από το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο, το Πανεπιστήμιο της Κύπρου και το Γενικό Χημείο του Κράτους, καθώς και από την Αρχή Ηλεκτρισμού και τις ηλεκτρομηχανολογικές

υπηρεσίες.

Το γενικό σύστημα έκδοσης αδειών εισαγωγής και η υποχρεωτική σήμανση προέλευσης των εισαγομένων προϊόντων αναμένεται να καταργηθούν πριν από την προσχώρηση. Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού θα είναι η αρμόδια διοικητική οντότητα για την παρακολούθηση της εφαρμογής των άρθρων 2830 της συνθήκης της ΕΚ για τους μη εναρμονισμένους τομείς και την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης.

Όσον αφορά το κεκτημένο στον τομέα της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και της ανταλλαγής πληροφοριών, ως αρμόδια αρχή έχει οριστεί το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Όσον αφορά τα όπλα και την επιστροφή παρανόμως αφαιρεθέντων πολιτιστικών αγαθών, η εφαρμογή του σχετικού κεκτημένου έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών καθώς επίσης και στο Τμήμα Αρχαιοτήτων.

Όσον αφορά τους ελέγχους ασφαλείας των προϊόντων στα εξωτερικά σύνορα, η Κύπρος χρειάζεται ακόμη να αναπτύξει κατάλληλη τελωνειακή υποδομή και υποδομή εποπτείας της αγοράς, καθώς και αποτελεσματική διοικητική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

Στον τομέα των κρατικών προμηθειών, η κυπριακή νομοθεσία διατηρεί προς το παρόν μια εθνική προτιμησιακή ρήτρα, επιβάλλοντας 20% επιβάρυνση στην αδασολόγητη αξία των αντίστοιχων εισαγόμενων αγαθών και μέχρι 5% στο ποσό προσφοράς για υπηρεσίες και έργα από ξένους συμμετέχοντες σε διαγωνισμούς (υπό ορισμένες προϋποθέσεις). Ωστόσο, σύμφωνα με διάταξη που ενσωματώθηκε ήδη στον υφιστάμενο νόμο περί κρατικών προμηθειών, αυτού του είδους η προστασία θα καταργηθεί αυτομάτως με την ένταξη. Επιπλέον, χρειάζεται να θεσπιστούν ακόμη νόμοι για την επέκταση του πλαισίου της νομοθεσίας περί κρατικών προμηθειών στις τοπικές αρχές, καθώς και για την επίτευξη συμμόρφωσης με τις διαδικασίες ανασκόπησης της ΕΚ. Ωστόσο, έχει αναληφθεί κάποιο προπαρασκευαστικό έργο.

Όσον αφορά το σύστημα διοικητικής θεραπείας, όλοι οι συμμετέχοντες σε διαγωνισμό δικαιούνται, κατά το στάδιο της υποβολής προσφορών, να

υποβάλλουν στο κεντρικό Συμβούλιο Διαγωνισμών σχόλια, προτάσεις και παράπονα σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές και τους γενικούς όρους του διαγωνισμού. Όσον αφορά το σύστημα δικαστικής θεραπείας, η κυπριακή νομοθεσία προβλέπει ότι οποιαδήποτε απόφαση δημόσιου οργάνου για ανάθεση, απόρριψη ή ακύρωση προσφοράς θεωρείται διοικητική πράξη ή απόφαση υποκείμενη σε δικαστική αναθεώρηση. Κατά την περίοδο Ιουνίου 1999 έως Ιούνιο 2000, υποβλήθηκαν για δικαστική αναθεώρηση ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου 31 υποθέσεις σχετικές με κρατικές προμήθειες.

Η Υπηρεσία Θησαυροφυλακίου του Υπουργείου Οικονομικών υπό τόν Γενικό Λογιστή, αποτελεί την αρμόδια αρχή για τη γενική παρακολούθηση των ζητημάτων των κρατικών προμηθειών. Κατά το 1999, ο συνολικός αριθμός διαδικασιών κρατικών προμηθειών ανήλθε σε 1515.

ii) Κεφάλαιο 2: Ελεύθερη Κυκλοφορία Προσώπων

Κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει αυτή η περιοδική έκθεση, η Κύπρος συνέχισε να λαμβάνει μέτρα για περαιτέρω εναρμόνιση με το κεκτημένο στον τομέα της ελεύθερης διακίνησης προσώπων.

Στον τομέα της αμοιβαίας αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, τον Φεβρουάριο του 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση που προβλέπει σαφή διάκριση μεταξύ της αναγνώρισης πανεπιστημιακών και επαγγελματικών τίτλων. Η επαγγελματική αναγνώριση θα αποτελεί ευθύνη των διαφόρων επαγγελματικών συμβουλίων. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει οριστεί ως εθνική συντονιστική αρχή για την εφαρμογή των οδηγιών γενικού συστήματος.

Όσον αφορά τα δικαιώματα του πολίτη, δεν έχουν σημειωθεί περαιτέρω εξελίξεις από πέρσι.

Στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, αν και δεν έχουν πραγματοποιηθεί περαιτέρω νομοθετικές αλλαγές, έχει ολοκληρωθεί και τεθεί πλέον σε λειτουργία η μηχανοργάνωση των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης

του Υπουργείου Εργασίας.

Με σκοπό τον περαιτέρω συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, συνεχίζεται το προπαρασκευαστικό έργο για την ανάπτυξη επαρκών διοικητικών δομών.

Πρόοδοι στον τομέα της Ελεύθερης Κυκλοφορίας Προσώπων

Η Κύπρος έχει λάβει ορισμένα μέτρα για την κατάργηση υφιστάμενων διαφορών μεταξύ της νομοθεσίας της και του κεκτημένου στον τομέα αυτόν, εξακολουθεί όμως να απομένει να γίνει σημαντικό νομοθετικό έργο.

Όσον αφορά την αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων, στην Κύπρο υπάρχουν ήδη ορισμένα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, όχι όμως όλα. Για παράδειγμα, δεν είναι νομοθετικώς κατοχυρωμένα εκείνα για τα οποία δεν απαιτείται η κατοχή πανεπιστημιακού πτυχίου. Κοινά γνωρίσματα στα περισσότερα από τα κατοχυρωμένα επαγγέλματα είναι η απαίτηση κυπριακής υπηκοότητας, της μόνιμης διαμονής και της υποχρεωτικής εγγραφής ως μέλους σε επαγγελματικούς συλλόγους/ενώσεις.

Απαιτείται περαιτέρω εναρμόνιση με το κεκτημένο όσον αφορά την κατάργηση των υπάρχοντων περιοριστικών όρων (π.χ. η απαίτηση της κυπριακής υπηκοότητας η αναγνώριση πιστοποιητικών καλής διαγωγής/ονόματος από άλλα κράτη μέλη ή τα προαναφερθέντα σημεία όσον αφορά τους δικηγόρους, τους αρχιτέκτονες και τους επαγγελματίες υγειονομικούς λειτουργούς), καθώς δεν θα πρέπει να υπάρχουν διατάξεις στη νομοθεσία οι οποίες να έρχονται σε αντίθεση με τους κοινοτικούς κανόνες, ειδικότερα όσον αφορά τις απαιτήσεις για την υπηκοότητα, τη μόνιμη κατοικία ή τη γλώσσα.

Τα διάφορα επαγγελματικά συμβούλια αποτελούν τις αρμόδιες αρχές στο ειδικό πεδίο ευθύνης τους. Στο Υπουργείο Εργασίας χρειάζεται ακόμη να δημιουργηθεί μια μονάδα που να ασχολείται με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων.

Όσον αφορά τα δικαιώματα του πολίτη, θα χρειαστούν τροποποιήσεις στην

υπάρχουσα νομοθεσία σχετικά με το δικαίωμα ψήφου, ώστε να υπάρξει συμμόρφωση με 'Το κεκτημένο για τις δημοτικές εκλογές και τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Καθώς η υπάρχουσα νομοθεσία για τα δικαιώματα των σπουδαστών δεν είναι ευθυγραμμισμένη με την αρχή της ίσης μεταχείρισης, θα χρειαστούν περαιτέρω προσπάθειες εναρμόνισης.

Όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, σε σχέση με το δικαίωμα της μόνιμης κατοικίας και της δημόσιας τάξης, επί του παρόντος οι άδειες διαμονής χωρίζονται σε προσωρινές άδειες και σε μόνιμες άδειες. Η απασχόληση ξένων υπηκόων ρυθμίζεται από το νόμο για τους αλλοδαπούς και τη μετανάστευση, καθώς επίσης και από τους κανονισμούς για τους αλλοδαπούς και τη μετανάστευση που εκδίδονται δυνάμει του νόμου αυτού. Όλοι οι ξένοι που απασχολούνται στην Κύπρο απολαμβάνουν ίσης μεταχειρίσεως με τους γηγενείς σε ό,τι αφορά π.χ. τις συνθήκες εργασίας, τους μισθούς, την κοινωνική ασφάλιση ή το φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν προσωρινές και μόνιμες άδειες εργασίας. Από αυτή την άποψη, οι υπήκοοι της ΕΕ απολαμβάνουν προνομιακής μεταχείρισης. Ωστόσο, καθώς η ισχύουσα νομοθεσία παρέχει προνομιακή πρόσβαση στην αγορά εργασίας στους Κύπριους υπηκόους έναντι των ξένων υπηκόων, από αυτή την άποψη χρειάζεται περαιτέρω εναρμόνιση.

Θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την ενίσχυση των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης με σκοπό την μελλοντική συμμετοχή στο δίκτυο EURES.

Στον τομέα των δικαιωμάτων συμπληρωματικής σύνταξης των εργαζομένων που κινούνται μέσα στην Ένωση, η υπάρχουσα νομοθεσία προβλέπει ήδη ότι δεν θα πρέπει να υπάρχει διάκριση όσον αφορά τη διατήρηση των κεκτημένων δικαιωμάτων μελών για τα οποία δεν πραγματοποιούνται πλέον συνεισφορές και τα οποία μετακινούνται σε άλλη χώρα.

Με σκοπό τον μελλοντικό συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, οι υπάρχουσες δομές, διαδικασίες και θεσμοί θα χρειαστεί να αναβαθμιστούν και να βελτιωθούν προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του κεκτημένου.

Η Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που προορίζεται να αποτελεί το αρμόδιο όργανο για την εφαρμογή των κανονισμών, έχει αποκτήσει εμπειρία στον τομέα του συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης, μέσω της εφαρμογής διμερών συμφωνιών. Η εν λόγω υπηρεσία θα πρέπει να ενισχυθεί περισσότερο.

iii) Κεφάλαιο 3: Ελευθερία παροχής υπηρεσιών

Από την περσινή περιοδική έκθεση, η Κύπρος έχει πραγματοποιήσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τη βελτίωση της διοικητικής επάρκειας.

Στον τομέα του δικαιώματος της εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών (εκτός των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών), δεν έχει σημειωθεί σημαντική νομοθετική και διοικητική εξέλιξη από πέρσι.

Στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, αναφορικά με τον τραπεζικό κλάδο, τον Δεκέμβριο του 1999 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξέδωσε οδηγία προς τις τράπεζες, που ετέθη σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2000, η οποία προβλέπει λεπτομερώς το σχέδιο και το περιεχόμενο του ισολογισμού και του λογαριασμού κερδών και ζημιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του κεκτημένου στον εν λόγω τομέα. Επιπλέον, για περαιτέρω ευθυγράμμιση με το κεκτημένο, τον Ιανουάριο του 2000, εγκρίθηκαν κανονισμοί για την καθιέρωση συστήματος προστασίας καταθέσεων. Το σύστημα εγγύησης καταθέσεων για τις εμπορικές τράπεζες, καθώς και για τις συνεταιριστικές πιστωτικές και αποταμιευτικές εταιρείες, έχει τεθεί σε λειτουργία από τις αρχές του Σεπτεμβρίου.

Όσον αφορά τον ασφαλιστικό κλάδο, κατά τη διάρκεια του 1999, πραγματοποιήθηκε επεξεργασία μίας στρατηγικής συστημάτων πληροφόρησης για την παροχή πλαισίου μέσα στο οποίο η υπηρεσία για τον έλεγχο των ασφαλιστικών εταιρειών μπορεί να αναπτύσσει και να θέτει σε λειτουργία συστήματα πληροφόρησης για την ενίσχυση της εποπτείας της. Όσον αφορά την διοικητική επάρκεια, ήδη έχει εγκριθεί από την κυβέρνηση και προβλεφθεί από τον εθνικό προϋπολογισμό, αύξηση του προσωπικού της υπηρεσίας. Επιπλέον, τον

Ιούνιο του 2000, υιοθετήθηκε νομοθεσία για την επίτευξη περαιτέρω ευθυγράμμισης με το κεκτημένο στον τομέα της ασφάλισης αυτοκινήτων.

Αναφορικά με τις επενδυτικές υπηρεσίες και τις αγορές τίτλων, η επιτροπή κεφαλαιαγοράς προσέλαβε επιπλέον προσωπικό για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της κυπριακής νομοθεσίας για τους τίτλους και το χρηματιστήριο και εξέδωσε κανονισμούς σχετικά με την εκκαθάριση και διακανονισμό των συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου των πληροφοριών των ενημερωτικών δελτίων και των ισχυουσών υποχρεώσεων των εκδοτών.

Όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την ελεύθερη κυκλοφορία τέτοιων πληροφοριών και τις οδηγίες της κοινωνίας της πληροφορίας, δεν έχει πραγματοποιηθεί καμία νομοθετική ή διοικητική εξέλιξη από πέρσι.

Πρόοδοι στον τομέα της Ελεύθερης Παροχής Υπηρεσιών

Η Κύπρος έχει σημειώσει πρόοδο στη διαδικασία εναρμόνισης, αν και χρειάζεται περαιτέρω νομοθετική ευθυγράμμιση.

Στον τομέα του δικαιώματος της εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών, συνεχίζουν να υφίστανται στην Κύπρο διατάξεις που έχουν ως αποτέλεσμα διακρίσεις έναντι των μη Κύπριων υπηκόων. Υπάρχουν περιοριστικές διατάξεις, όπως η απαίτηση της κυπριακής υπηκοότητας ή η απαίτηση μόνιμης κατοικίας, για την άσκηση ορισμένων κατοχυρωμένων επαγγελμάτων.

Όσον αφορά τους αυτοαπασχολούμενους εμπορικούς αντιπροσώπους, το κεκτημένο στον τομέα αυτόν έχει εν μέρει μεταφερθεί' χρειάζονται ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις όσον αφορά τη χρονική προθεσμία για την υποχρέωση του αντιπροσωπευόμενου να γνωστοποιεί στον αντιπρόσωπο την οφειλόμενη προμήθεια.

Όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, το εσωτερικό δίκαιο της Κύπρου έχει ήδη εναρμονιστεί με τις περισσότερες από τις απαιτήσεις της ΕΚ. Περαιτέρω εναρμόνιση απαιτείται στον τομέα της αναγνώρισης συμβατικών

συμφωνιών εκκαθάρισης, των ενοποιημένων λογαριασμών και της κεφαλαιακής επάρκειας για τους κινδύνους της αγοράς.

Το ζήτημα της δυνατότητας εξαίρεσης των συνεταιριστικών πιστωτικών και αποταμιευτικών εταιρειών, που ρυθμίζεται από τον νόμο περί συνεταιριστικών εταιρειών, από το πεδίο εφαρμογής των τραπεζικών οδηγιών της ΕΚ, βρίσκεται ακόμη υπό εξέταση. Υπεύθυνη αρχή για την εποπτεία των εταιρειών αυτών είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Οι συνεταιριστικές πιστωτικές και αποταμιευτικές εταιρείες ελέγχονται επί τόπου, δύο φορές το χρόνο. Σύμφωνα με την εταιρική σχέση προσχώρησης του 1999, καθορίστηκε ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα για το 2000 η διασφάλιση και ολοκλήρωση της υποβολής εκθέσεων από τον υπεράκτιο τραπεζικό κλάδο.

Όσον αφορά την διοικητική επάρκεια, αρμόδια αρχή για τη ρύθμιση και εποπτεία του τραπεζικού κλάδου είναι η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου. Οι κανόνες, οι πολιτικές και οι πρακτικές είναι παρόμοιες με τις συστάσεις της επιτροπής της Βασιλείας για την εποπτεία των τραπεζών και τις οδηγίες της ΕΚ. Η διαδικασία εποπτείας περιλαμβάνει τόσο την επιτόπια εξέταση, όσο και την μακρόθεν παρακολούθηση, που ασκείται από τη διεύθυνση τραπεζικών ρυθμίσεων και εποπτείας. Η αρμόδια διεύθυνση στην Κεντρική Τράπεζα παρουσιάζεται ικανοποιητικά επανδρωμένη με εξειδικευμένο προσωπικό.

Όσον αφορά τον κλάδο της ασφάλισης, ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος εποπτείας της ΕΚ καλύπτονται από την τρέχουσα νομοθεσία. Ωστόσο, ορισμένες διατάξεις για την προληπτική εποπτεία στην Κύπρο εξακολουθούν να διαφέρουν αρκετά από εκείνες που περιλαμβάνονται στο κεκτημένο' αυτό ισχύει, π.χ., για τις διατάξεις που αφορούν την επανασφάλιση ή τις απαιτήσεις ελάχιστου κεφαλαίου. Επιπροσθέτως, χρειάζεται περαιτέρω εναρμόνιση όσον αφορά τους κανόνες λογιστικής.

Όσον αφορά τη διοικητική επάρκεια, την κατά νόμο εξουσία έχουν ο προϊστάμενος και ο βοηθός προϊσταμένου ασφαλειών. Η εποπτική αρχή, που ονομάζεται υπηρεσία ελέγχου ασφαλιστικών εταιρειών, διεξάγει κατά μέσο όρο 6-7 επιτόπιες επιθεωρήσεις κάθε χρόνο.

Στον τομέα των επενδυτικών υπηρεσιών και αγορών τίτλων, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί η νομοθεσία με το κεκτημένο, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη για ορισμένες τροποποιήσεις όσον αφορά τους τίτλους και το χρηματιστήριο, π.χ. για την εξασφάλιση της ικανότητας της επιτροπής κεφαλαιαγοράς για ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές. Υπάρχει επίσης ανάγκη για τροποποίηση του υπάρχοντος κοινού ταμείου αποζημίωσης για τα μέλη του χρηματιστηρίου.

Αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή και την εποπτεία εφαρμογής των νόμων και κανονισμών περί χρηματιστηρίου είναι το συμβούλιο του Χρηματιστηρίου και η επιτροπή κεφαλαιαγοράς. Το 1998 και το 1999, πραγματοποιήθηκαν περιορισμένοι επιτόπιοι έλεγχοι, λόγω της έλλειψης ανθρώπινων πόρων. Ωστόσο, γενικά, το επίπεδο της εποπτείας στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών της Κύπρου παρουσιάζεται ικανοποιητικό.

Στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της ελεύθερης διακίνησης τέτοιων δεδομένων, βρίσκεται υπό εκπόνηση νομοθεσία η οποία θα εξασφαλίζει, μεταξύ άλλων, τη μεταφορά δεδομένων σε τρίτες χώρες με επαρκές επίπεδο προστασίας δεδομένων και η σύσταση αυτόνομης εποπτικής αρχής.

Στον τομέα των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, δεν υπάρχουν κανονισμοί στην Κύπρο που να καλύπτουν τον τομέα του κεκτημένου για την παροχή πληροφοριών στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών και για τη νομική προστασία υπηρεσιών σχετικών με την υπό όρους πρόσβαση σε υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, αντίστοιχα.

iv) Κεφάλαιο 4: Ελεύθερη Διακίνηση Κεφαλαίων

Από την προηγούμενη περιοδική έκθεση, η κυπριακή νομοθεσία έχει πραγματοποιήσει κάποια πρόοδο στον τομέα αυτόν και έτσι έχει εν μέρει ικανοποιήσει τις βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες της εταιρικής σχέσης προσχώρησης στον εν λόγω τομέα.

Στον τομέα της διακίνησης κεφαλαίων, στις αρχές του τρέχοντος έτους, η

Κεντρική Τράπεζα Κύπρου (ΚΤΚ) ήρε ορισμένους από τους περιορισμούς για τις εξωτερικές και εσωτερικές επενδύσεις προς και από το νησί. Αναφορικά με τις άμεσες επενδύσεις στην Κύπρο, όλοι οι περιορισμοί που αφορούν τα μέγιστα ή ελάχιστα επιτρεπτά ποσοστά ξένης συμμετοχής σε οποιαδήποτε κυπριακή επιχείρηση καταργήθηκαν τον Ιανουάριο του 2000 με την πολύ σημαντική εξαίρεση του τραπεζικού κλάδου, όπου οι επενδύσεις περιορίζονται στο 50% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου. Επίσης, από τις αρχές του τρέχοντος έτους, οι μόνιμοι κάτοικοι της Κύπρου επιτρέπεται να πραγματοποιούν άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό. Ωστόσο, η μεταφορά κεφαλαίων πραγματοποιείται μόνον όταν η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου (ΚΤΚ) πεισθεί ότι αφορά γνήσια άμεση επένδυση. Όπου το κόστος του ξένου συναλλάγματος είναι σημαντικό, η ΚΤΚ διατηρεί το δικαίωμα να λάβει μέτρα προκειμένου να αμβλύνει τις επιπτώσεις στο ισοζύγιο πληρωμών.

Το Δεκέμβριο του 1999, εκδόθηκε ένας νέος νόμος για την κατάργηση του υφιστάμενου ανώτατου ορίου του 9% στα επιτόκια. Με τη θέση σε ισχύ της εν λόγω νομοθεσίας την 1^η Ιανουαρίου 2001, η ΚΤΚ θα μπορεί να συνεχίσει τη σταδιακή κατάργηση των εναπομενοντων ελέγχων συναλλάγματος στις ροές κεφαλαίου, σύμφωνα με το πρόγραμμα απελευθέρωσης.

Όσον αφορά τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων, τον Ιούνιο του 2000 εγκρίθηκε τροποποίηση στον τραπεζικό νόμο που επεκτείνει τους τομείς όπου η κεντρική τράπεζα μπορεί να εκδίδει υποχρεωτικές οδηγίες προς τις τράπεζες, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που καλύπτονται από το κερτημένο στις διασυνοριακές μεταβιβάσεις, παρέχοντας έτσι στην Κύπρο τη νομική βάση για την εφαρμογή του κερτημένου στον εν λόγω τομέα.

Στον τομέα του ξεπλύματος χρημάτων, η Κύπρος έχει ευθυγραμμίσει περαιτέρω την νομοθεσία της με την οδηγία για το ξεπλυμα χρημάτων καθώς, τον Οκτώβριο του 1999, θέσπισε τροποποίηση του νόμου για την πρόληψη και καταστολή των δραστηριοτήτων ξεπλύματος χρημάτων όσον αφορά το ποσοτικό όριο για το οποίο απαιτούνται τα στοιχεία του πελάτη.

Τον Νοέμβριο του 1999, το προσωπικό της μονάδας για την καταπολέμηση

του ξεπλύματος χρημάτων αυξήθηκε με τη μόνιμη απόσπαση στο γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα (Γραφείο της Μονάδας) τεσσάρων αστυνομικών υπαλλήλων και ενός τελωνειακού. Έτσι, ο αριθμός των μελών της μονάδας έχει πλέον αυξηθεί σε δεκατέσσερις (3 δικηγόροι και 11 επιθεωρητές/αναλυτές). Κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους, έμφαση επίσης δόθηκε στην κατάρτιση του προσωπικού της μονάδας οικονομικών πληροφοριών και έρευνας οικονομικού εγκλήματος.

Πρόοδοι στον τομέα της Ελεύθερης Διακίνησης Κεφαλαίων

Γενικά, αν και έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος από την τελευταία περιοδική έκθεση, η Κύπρος θα πρέπει να καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για την ευθυγράμμιση με το κεκτημένο στον τομέα της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων. Για τη σωστή λειτουργία των αγορών από την ημέρα της ένταξης, είναι απαραίτητη η έγκαιρη και μεθοδική άρση των υπόλοιπων περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, και των περιορισμών απόκτησης δεύτερης κατοικίας, μαζί με κατάλληλη ενδυνάμωση του χρηματοοικονομικού τομέα και της εποπτείας του.

Όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές, η διαδικασία απελευθέρωσης έχει μπει σε καλό δρόμο αλλά απέχει πολύ από τη συμμόρφωση με το κεκτημένο. Ο νόμος που καταργεί το ανώτατο όριο επιτοκίων θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2001, όπως προβλέπεται από αυτόν, προκειμένου η κεντρική τράπεζα να μπορέσει να συνεχίσει την εφαρμογή του σχεδίου της για την άρση των εναπομενόντων περιορισμών.

Όσον αφορά τα συστήματα πληρωμών, η Κύπρος έχει εισαγάγει πλαίσιο για την εναρμόνιση της νομοθεσίας για τα συστήματα πληρωμών εξουσιοδοτώντας την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου να εκδίδει υποχρεωτικές οδηγίες προς τις τράπεζες. Ωστόσο, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για την ευθυγράμμιση της κυπριακής νομοθεσίας με το κεκτημένο της ΕΚ στον τομέα αυτό.

Για την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό το ξέπλυμα χρήματος, κατόπιν της τροποποίησης του νόμου για την πρόληψη και καταστολή των δραστηριοτήτων ξεπλύματος χρημάτων όσον αφορά το ποσοτικό

όριο για το οποίο απαιτούνται τα στοιχεία του πελάτη, τον Οκτώβριο του 1999, η νομοθεσία για το ξέπλυμα χρημάτων παρουσιάζεται ευθυγραμμισμένη με το κεκτημένο. Ωστόσο, θα πρέπει να παρακολουθηθεί στενά η αποτελεσματική της εφαρμογή (ειδικά όσον αφορά τον υπεράκτιο κλάδο).

Η Κύπρος διαθέτει νομοθεσία καταπολέμησης του ξεπλύματος χρημάτων, η οποία ισχύει από το 1996 ενώ, από το 1997, έχει δημιουργηθεί ειδική μονάδα καλούμενη "Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης" (ΜΟΚΑΣ) με δικαιοδοσία για διενέργεια ερευνών. Η Μονάδα έχει αναγνωριστεί ως μέλος της ομάδας Egmont (διεθνής ομάδα μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών). Στις ερευνητικές της δραστηριότητες, η μονάδα επικουρείται από τη Μονάδα Οικονομικού Εγκλήματος της αστυνομίας και το Τμήμα Ερευνών της τελωνειακής υπηρεσίας. Σχετικά με την παρούσα ενότητα, βλ. επίσης κεφάλαιο 24, Συνεργασία στον Τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων.

Από τον Ιανουάριο του 1997, έχουν παραπεμφθεί στη μονάδα 333 υποθέσεις, από τις οποίες η ΜΟΚΑΣ έχει λάβει εντολές παγώματος για 28 ενώ για 219 δικαστική εντολή κοινοποίησης στοιχείων. Υπάρχουν 2 διώξεις/καταδικαστικές αποφάσεις, ενώ τέσσερις υποθέσεις βρίσκονται στα δικαστήρια. Η ΜΟΚΑΣ στηρίζει τη διεθνή συνεργασία στον τομέα αυτό για την καταπολέμηση εγκληματικών δραστηριοτήτων. Για το σκοπό αυτόν, δίνει προτεραιότητα σε αιτήσεις νομικής στήριξης που υποβάλλονται από ξένες αρχές. Από τις 333 προαναφερθείσες υποθέσεις πο~ αντιμετωπίστηκαν από τη μονάδα μέχρι τον Ιούνιο του 2000, οι 70 αντιπροσώπευαν αιτήσεις νομικής στήριξης από ξένες αρχές μέσω επίσημων αιτήσεων δικαστικής συνδρομής, οι 77 αντιπροσώπευαν αιτήσεις για πληροφορίες από ξένες μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών και οι 9 αντιπροσώπευαν αιτήσεις για πληροφορίες από αξιωματικούς-συνδέσμους για τα ναρκωτικά τοποθετημένους στην Κύπρο.

v) Κεφάλαιο 5: Εταιρικό Δίκαιο

Από την περιοδική έκθεση του προηγούμενου έτους, η Κύπρος έχει

σημειώσει μεγάλη πρόοδο στον τομέα αυτό όσον αφορά το εταιρικό δίκαιο και την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, με την τελευταία να αποτελεί έναν τομέα ο οποίος έχει καθοριστεί ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα στην εταιρική σχέση προσχώρησης του 2000 για την Κύπρο.

Όσον αφορά αυτό τούτο το εταιρικό δίκαιο, η Κύπρος θέσπισε στις αρχές του 2000 ένα νέο νόμο που τροποποιεί το υφιστάμενο εταιρικό δίκαιο, προκειμένου να καλύψει τις διατάξεις της δωδέκατης οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με το εταιρικό δίκαιο για εταιρείες περιορισμένης ευθύνης με ένα και μόνο εταίρο. Η υπηρεσία μητρώου καταχώρησης εταιρειών συνεχίζει να λαμβάνει διάφορα μέτρα για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας. Για διευκόλυνση της έκδοσης των εταιρικών εγγράφων εγκαταστάθηκε νέο μηχανογραφικό υλισμικό και λογισμικό. Από αυτήν την άποψη, τον Ιούλιο του 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε νέα νομοθεσία, εναρμονισμένη με την πρώτη οδηγία για το εταιρικό δίκαιο, η οποία πρέπει τώρα να επικυρωθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Εταιρείες που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις περί δημοσιότητας που απορρέουν από τις οδηγίες για τις εταιρείες (υποβολή ετήσιων εκθέσεων στην υπηρεσία μητρώου καταχώρησης εταιρειών), οι οποίες είναι ενσωματωμένες στο κυπριακό δίκαιο περί εταιρειών, διαγράφονται από το μητρώο. Στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι ο αριθμός των εταιρειών που διαγράφηκαν ανήλθε σε 1205 το 1998 και σε 5167 το 1999. Από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούνιο του 2000, περισσότερες από 900 εταιρείες διαγράφηκαν από το μητρώο. Για ενίσχυση των προσπαθειών εφαρμογής του νόμου, προσελήφθησαν ως προσωπικό δεκαπέντε ακόμη άτομα.

Στον τομέα του λογιστικού δικαίου, δεν σημειώθηκαν ιδιαίτερες εξελίξεις. Στον τομέα των δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, τον Οκτώβριο του 1999, ετέθη σε ισχύ ο νόμος που επικυρώνει τη διεθνή σύμβαση για την προστασία των εκτελεστών, παραγωγών φωνογραφικών δίσκων και ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

Όσον αφορά τη μηχανοργάνωση του μητρώου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας,

τον Ιούνιο του 2000 συμφωνήθηκε πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ Κύπρου και Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας με στόχο την ενίσχυση της διοικητικής επάρκειας της χώρας μέσω περαιτέρω μηχανοργάνωσης και κατάρτισης των εργαζομένων στον τομέα αυτόν, έτσι ώστε να μπορέσει να διευκολυνθεί η εφαρμογή του κυπριακού νόμου και κανονισμών για τις ευρεσιτεχνίες. Το πρόγραμμα επίσης στοχεύει στην παροχή βοήθειας για την αποτελεσματική επεξεργασία πληροφοριών για ευρεσιτεχνίες και στην πιο στενή επαφή του συστήματος ευρεσιτεχνιών με την βιομηχανία.

Στην υπηρεσία μητρώου καταχώρησης έχει ιδρυθεί μια ειδική μονάδα, το κέντρο διαχείρισης ΔΠΙ, για να ασχολείται με ζητήματα δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και να εφαρμόζει αποτελεσματικό συνοριακό έλεγχο. Για τον σκοπό αυτό, δύο υπάλληλοι έχουν αναλάβει το έργο του συντονισμού, σε κεντρικό επίπεδο, των διαφόρων ζητημάτων που αφορούν στην εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της νομοθεσίας. Επιπλέον, έχει ξεκινήσει η κατάρτιση του προσωπικού των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.

Όσον αφορά τον μεθοριακό έλεγχο, ο αριθμός των κατασχέσεων που πραγματοποιήθηκαν στα σύνορα για λόγους προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, ανέρχεται σε 31 κατασχέσεις συνολικού ύψους 21 0 000 € ενώ, μέχρι τα μέσα Ιουνίου του 2000, έγιναν 7 κατασχέσεις συνολικού ύψους 16500 €. Το 1999, σημειώθηκαν 15 παραβάσεις ενώ, το 2000, δεν αναφέρθηκε καμία. Κατά την περίοδο Ιανουαρίου 1998 μέχρι τον Δεκέμβριο 1999, ερευνήθηκαν 46 διαφορετικές υποθέσεις βάσει του νόμου περί εμπορικών ονομασιών για παραπλανητική πληροφόρηση και για προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Ωστόσο, λόγω έλλειψης προσωπικού, μέχρι τώρα δεν έχει ασκηθεί καμία δίωξη, καθώς το υπάρχον προσωπικό επικεντρώνεται στις διατάξεις του νόμου περί ασφάλειας προϊόντων.

Πρόοδοι στον τομέα του Εταιρικού Δικαίου

Η Κύπρος ήδη έχει επιτύχει σε μεγάλο βαθμό την εναρμόνισή της με το

κεκτημένο στον τομέα του δικαίου των εταιρειών, ενώ η μεταφορά της νομοθεσίας στον τομέα των δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας συνεχίζεται με σταθερό ρυθμό.

Όσον αφορά το κυπριακό εταιρικό δίκαιο, αν και πολλές από τις οδηγίες της ΕΚ στον εν λόγω τομέα έχουν ήδη συμπεριληφθεί στην εθνική νομοθεσία της Κύπρου, υπάρχουν ακόμη κάποιες αποκλίσεις, για παράδειγμα όσον αφορά την πρώτη οδηγία του Συμβουλίου για τον συντονισμό των μέτρων εγγύησης. Παρόλο που έχουν ξεκινήσει κάποιες εργασίες για την εφαρμογή της δεύτερης οδηγίας για τον συντονισμό των μέτρων εγγύησης, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για την εφαρμογή του κεκτημένου, ειδικά σε ό,τι αφορά την τρίτη οδηγία για τις συγχωνεύσεις, καθώς και την έκτη οδηγία σχετικά με τη διάσπαση των ανωνύμων εταιρειών.

Όσον αφορά το λογιστικό δίκαιο, η κυπριακή νομοθεσία ήδη έχει ευθυγραμμιστεί σε μεγάλο βαθμό με το κεκτημένο. Όσον αφορά την όγδοη οδηγία του Συμβουλίου για τη χορήγηση άδειας στους υπευθύνους για το νόμιμο έλεγχο των λογιστικών εγγράφων, η νομική έρευνα έχει ολοκληρωθεί αλλά δεν έχει ακόμη θεσπιστεί.

Η Κύπρος ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στη σύμβαση του Lugano, η οποία είναι ισοδύναμη με τη σύμβαση των Βρυξελλών και ανοικτή σε τρίτες χώρες. Σύμφωνα με τη συνθήκη της Ρώμης, η Κύπρος πρέπει να προετοιμάσει την αναγκαία νομοθεσία προκειμένου να καταστεί δυνατή η άμεση εφαρμογή της σύμβασης μετά την προσχώρησή της, ειδικά σχετικά με τα δικαστήρια.

Στον τομέα των δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, ο κυπριακός νόμος περί εμπορικών σημάτων έχει ήδη εναρμονιστεί σε μεγάλο βαθμό με το κεκτημένο. Η προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για φαρμακευτικά προϊόντα, προβλέπεται στην Κύπρο από το 1920. Όσον αφορά το πιστοποιητικό συμπληρωματικής προστασίας, όλα τα φαρμακευτικά προϊόντα μπορούν να πάρουν ένα τέτοιο πιστοποιητικό, ανεξάρτητα από το αν προστατεύονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας βάσει του νόμου περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας καταχωρημένο πριν από τη θέσπιση

του εν λόγω νόμου.

Στον τομέα των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, χρειάζονται περαιτέρω νομοθετικά μέτρα και μέτρα επιβολής όσον αφορά τα συγγραφικά δικαιώματα. Όσον αφορά τη διοικητική επάρκεια στον τομέα των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τα δικαστήρια και η αρμόδια αρχή πνευματικών δικαιωμάτων είναι αυστηροί στην εφαρμογή των διατάξεων του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Υπεύθυνοι θεσμοί για τη διαχείριση και εφαρμογή του εταιρικού δικαίου, καθώς και για τα δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι η υπηρεσία μητρώου καταχώρησης εταιρειών, απαρτιζόμενη από έντεκα άτομα, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, η διεύθυνση δασμών και ειδικών φόρων κατανάλωσης του Υπουργείου Οικονομικών, η αστυνομία και τα δικαστήρια.

Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την ενίσχυση της ικανότητας εφαρμογής της νομοθεσίας στον τομέα των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ειδικά όσον αφορά τους μεθοριακούς ελέγχους, καθώς θα πρέπει να εφαρμόζονται με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Επίσης, θα πρέπει να δοθεί περισσότερη προσοχή στην καταπολέμηση της πειρατείας. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διοικητικών και δικαστικών οργάνων που εμπλέκονται στην εφαρμογή, όπως οι τελωνειακές υπηρεσίες, η αστυνομία και ο δικαστικός κλάδος και στην ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ τους. Περαιτέρω, απαιτείται επικεντρωμένη κατάρτιση, τόσο για τους υπαλλήλους του τομέα πνευματικών δικαιωμάτων όσο και για τους υπαλλήλους που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή.

vi) Κεφάλαιο 6: Ανταγωνισμός

Κατά την περίοδο που καλύπτεται από την περιοδική έκθεση, η Κύπρος σημείωσε πρόοδο στον αντιμονοπωλιακό τομέα. Δεν έχει σημειωθεί καμία πρόοδος στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων.

Από την προηγούμενη περιοδική έκθεση, η Κύπρος συνεχίζει να σημειώνει πρόοδο στην εναρμόνιση και εφαρμογή της αντιμονοπωλιακής της πολιτικής. Τον Ιούνιο του 2000, τέθηκε σε εφαρμογή νομοσχέδιο που τροποποιεί τον νόμο περί προστασίας του ανταγωνισμού για την επίτευξη περαιτέρω ευθυγράμμισης με το κεκτημένο με την υπαγωγή των δημόσιων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων με ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα στους κανόνες περί ανταγωνισμού. Η ολοκλήρωση της εναρμόνισης με την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία καθορίστηκε στην εταιρική σχέση προσχώρησης της Κύπρου ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα. Τον Ιούνιο του 2000, εκδόθηκε με άμεση ισχύ διάταγμα, που αφορά συνολική εξαίρεση για συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων αερομεταφορών (σχετικά με τον κοινό προγραμματισμό και συντονισμό σχεδίων, κοινές λειτουργίες, διαβουλεύσεις σχετικά με τους επιβάτες, με προγραμματισμένες εναέριες υπηρεσίες και την παροχή θυρίδων στα αεροδρόμια) και προβλέπει την εφαρμογή μέτρων μέσα στο έδαφος της Κύπρου ισοδύναμων με το σχετικό κεκτημένο.

Στις 16 Φεβρουαρίου 2000, εκδόθηκε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για αναμόρφωση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού. Οι μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνονται στη δεύτερη τροποποίηση του νόμου περί προστασίας του ανταγωνισμού η οποία, επί του παρόντος, βρίσκεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων προς έγκριση. Βάσει αυτών, ο πρόεδρος της παραπάνω επιτροπής προβλέπεται να είναι πλήρους απασχολήσεως ενώ, παράλληλα, προβλέπεται η μείωση των μελών της επιτροπής από 7 σε 5, με σκοπό να μπορεί να λειτουργεί με πιο ευέλικτο τρόπο και να καταλήγει σε αποφάσεις συντομότερα και αποτελεσματικότερα. Οι μεταρρυθμίσεις προβλέπουν επίσης την πρόσληψη μόνιμου εξειδικευμένου προσωπικού, έτσι ώστε η επιτροπή να αποκτήσει δική της ικανότητα συλλογής και έρευνας δεδομένων. Ενισχύονται, επίσης, οι δικαιοδοσίες της σε σχέση με τη διενέργεια ερευνών, ειδικά όσον αφορά την εξέταση παραβιάσεων του νόμου περί ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων και επιδρομών με το φως της αυγής. Επιπλέον, η εν λόγω τροποποίηση προβλέπει αυξημένα πρόστιμα, μεταξύ άλλων, για περιπτώσεις μη συνεργασίας των

επιχειρήσεων με την επιτροπή για την προστασία του ανταγωνισμού.

Από την προηγούμενη περιοδική έκθεση, δεν έχει σημειωθεί πρόοδος για τη δημιουργία συστήματος ελέγχου και παρακολούθησης των **κρατικών ενισχύσεων**.

Πρόοδοι στον τομέα του Ανταγωνισμού

Παρόλο που η Κύπρος έχει προχωρήσει ήδη σε ικανή εναρμόνιση με την κοινοτική αντιμονοπωλιακή νομοθεσία, χρειάζονται ορισμένες περαιτέρω προσπάθειες για την επίτευξη αποτελεσματικότερου καθεστώτος πειθαρχίας στις κρατικές ενισχύσεις.

Η νομοθεσία περί ανταγωνισμού ισχύει από τον Ιούνιο του 1990 με τη μορφή του νόμου περί προστασίας του ανταγωνισμού. Η νομοθεσία της Κύπρου περιλαμβάνει τις περισσότερες από τις αρχές της κοινοτικής αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένου και μέρους του παράγωγου δικαίου. Ο έλεγχος των συγχωνεύσεων εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 1999. Περαιτέρω ευθυγράμμιση είναι απαραίτητη ειδικά εν όψει των εξελίξεων στο *κεκτημένο* για τους κάθετους περιορισμούς.

Όσον αφορά τη διοικητική επάρκεια, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) εξετάζει περιπτώσεις όπου υφίστανται υπόνοιες για παραβίαση του νόμου, είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν καταγγελίας. Διαθέτει ανακριτικές αρμοδιότητες και μπορεί να επιβάλει πρόστιμα μέχρι 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών μιας επιχείρησης. Η διεύθυνση ανταγωνισμού και προστασίας των καταναλωτών του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού την επικουρεί στις έρευνες της. Η εν λόγω υπηρεσία διαθέτει προσωπικό 30 ατόμων, εκ των οποίων 5 ειδικευμένοι υπάλληλοι ασχολούνται αποκλειστικά με θέματα ανταγωνισμού. Εκτός των 5 εργαζομένων, η υπηρεσία χρειάζεται ενίσχυση με επιπλέον ειδικευμένο και σωστά καταρτισμένο προσωπικό. Από το 1990, η ΕΠΑ έχει εξετάσει 50 υποθέσεις καρτέλ, 49 υποθέσεις κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και

5 αιτήσεις για προσωπική εξαίρεση και/ή αρνητική πιστοποίηση. Επιπλέον, από τον Μάρτιο του 1999, έχουν εξεταστεί 14 υποθέσεις ελέγχου συγχώνευσης. Η βασική πρόκληση πλέον είναι το να διασφαλιστεί ότι η εφαρμογή και επιβολή εφαρμογής των αντιμονοπωλιακών κανόνων είναι αποτελεσματική και ότι δίδεται προτεραιότητα σε υποθέσεις που αφορούν στις πλέον σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Όσον αφορά τις **κρατικές ενισχύσεις**, προς το παρόν δεν υφίσταται ορθός έλεγχος. Δεν υπάρχει νομική βάση στο θέμα της πειθαρχίας των κρατικών ενισχύσεων, ενώ δεν υπάρχει και αρχή αποτελεσματικής παρακολούθησης των κρατικών ενισχύσεων.

Η Κύπρος, κατά συνέπεια, θα πρέπει να επιταχύνει τις προσπάθειές της για την καθιέρωση αποτελεσματικού καθεστώτος πειθαρχίας των κρατικών ενισχύσεων. Σ το πλαίσιο της προετοιμασίας για ίδρυση μονάδας κρατικών ενισχύσεων έχει καταρτιστεί κατάλογος απογραφής των υπαρχόντων συστημάτων στήριξης και ειδικών μέτρων από την υπάρχουσα ομάδα εργασίας για τις κρατικές ενισχύσεις στο Υπουργείο Οικονομικών, με σκοπό την προετοιμασία αξιολόγησης της συμβατότητας κάθε συστήματος/μέτρου με τους κοινοτικούς κανόνες κρατικών ενισχύσεων. Ο απογραφικός αυτός κατάλογος θα πρέπει να ενημερώνεται διαρκώς. Η εναρμόνιση της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων και η αύξηση στη διαφάνεια, που καθορίζονται ως βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες, δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν πραγματοποιηθεί.

Εν όψει της κατάρτισης χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την προώθηση στόχων περιφερειακής ανάπτυξης, η Κύπρος θα πρέπει να ορίσει τις επιλέξιμες περιφέρειες που θα λάβουν ενίσχυση κατά παρέκκλιση του *κεκτημένου* για τον σκοπό αυτόν. Δεδομένου ότι αυτό αποτελεί τομέα κλειδί του *κεκτημένου* για τις κρατικές ενισχύσεις, η Κύπρος θα πρέπει να επιταχύνει τις προσπάθειές της προς αυτή την κατεύθυνση.

Μια πρόσθετη προτεραιότητα στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων είναι το καθεστώς φορολογίας στην Κύπρο (ειδικά το υπεράκτιο καθεστώς φορολογίας), το οποίο φαίνεται να περιλαμβάνει ενισχύσεις εξαγωγών, διάφορες μορφές

λειτουργικής ενίσχυσης και άλλα μέτρα ενίσχυσης που πρέπει να ευθυγραμμιστούν με το *κεκτημένο* των κρατικών ενισχύσεων της Κοινότητας. Άλλη μία ειδική περίπτωση, όσον αφορά την Κύπρο, είναι η σημασία του ρόλου που διαδραματίζουν οι συνεταιρισμοί στην κυπριακή οικονομία και τα πλεονεκτήματα που παραχωρούνται σε αυτούς τους φορείς. Το καθεστώς φορολογίας που εφαρμόζεται στους συνεταιρισμούς παρουσιάζεται να περιλαμβάνει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να αποσαφηνιστούν περαιτέρω.

vii) Κεφάλαιο 7: Γεωργία

Με το πέρασμα των χρόνων, η συνεισφορά της γεωργίας έχει σταδιακά μειωθεί στο 4,2%¹⁷ του ΑΕΠ και στο 9,3% της απασχόλησης. Λόγω της πτώσης της γεωργικής παραγωγής, η οποία επηρεάστηκε ιδιαίτερα άσχημα από την πρόσφατη ανομβρία, ο πρωτογενής τομέας συρρικνώθηκε σχεδόν κατά 7% το 2000. Το προϊόν του γεωργικού κλάδου αυξήθηκε κατά 7,5% σε πραγματικές τιμές το 1999, έπειτα από αύξηση 6,2%¹⁸ το 1998, λόγω των λιγότερο αντίξοων καιρικών συνθηκών συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη.

Το 1999, η συνολική ενίσχυση στη γεωργία ανήλθε σε 46 εκατομμύρια κυπριακές λίρες και περιελάμβανε διάφορες μορφές άμεσων και έμμεσων επιδοτήσεων υπέρ της γεωργίας, καθώς επίσης και ειδικά μέτρα για την αποζημίωση των αγροτών για τις επιπτώσεις της ανομβρίας.

Το 1999, οι εισαγωγές γεωργικών προϊόντων στην ΕΚ από την Κύπρο αυξήθηκαν κατά 5% σε 108 εκατομμύρια €. Οι εξαγωγές της ΕΚ στην Κύπρο αυξήθηκαν κατά 16% σε 259 εκατομμύρια €. Το εμπορικό ισοζύγιο, το 1999, παρουσίασε θετικό υπόλοιπο υπέρ της Κοινότητας ύψους 151 εκατομμύρια € σε σύγκριση με 120 εκατομμύρια € το 1998.

Η νομοθεσία της Κύπρου βρίσκεται σε μια σταδιακή διαδικασία εναρμόνισης σε καίριους τομείς, ωστόσο, σημαντικά στοιχεία του *κεκτημένου* δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί. Ο προτεινόμενος νόμος πλαίσιο, με τον οποίο θα καλύπτεται όλη η

κοινοτική κτηνιατρική νομοθεσία - όπως, για παράδειγμα, συστήματα ελέγχου στην εσωτερική αγορά, δαπάνες για τον κτηνιατρικό τομέα, μέτρα ελέγχου ζωικών νόσων, υγιεινή των ζώων (ζώντα ζώα και ζωικά προϊόντα) και η προστασία της δημόσιας υγείας δεν έχει ακόμη τεθεί σε ισχύ.

viii) Κεφάλαιο 8: Αλιεία

Από την προηγούμενη περιοδική έκθεση, η Κύπρος έχει σημειώσει πρόοδο στον τομέα της αλιείας, ειδικά όσον αφορά τη μεταφορά της νομοθεσίας και την εφαρμογή της υποδομής της. Ωστόσο, στον τομέα της **πολιτικής της αγοράς**, δεν έχουν σημειωθεί περαιτέρω εξελίξεις.

Όσον αφορά τη **διαχείριση, επιθεώρηση και έλεγχο πόρων**, στον τομέα παρακολούθησης και παροχής αδειών, τον Ιούνιο του 2000 υιοθετήθηκαν τροποποιήσεις του νόμου και των κανονισμών περί αλιείας για τη ρύθμιση του συστήματος παροχής αδειας εκτός χωρικών υδάτων και την παρακολούθηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Οι τροποποιήσεις αυτές προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση εγκατάστασης σε όλα τα αλιευτικά σκάφη ενός μαύρου κουτιού για σκοπούς παρακολούθησης. Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2000, εκδόθηκε νόμος περί υδατοκαλλιέργειας.

Με σκοπό την ενίσχυση της υποδομής και των ικανοτήτων επιθεώρησης της Κύπρου, αγοράστηκε ένα νέο περιπολικό σκάφος, που παραδόθηκε στη υπηρεσία αλιείας και θαλάσσιων ερευνών τον Φεβρουάριο του 2000. Επομένως, η Κύπρος έχει ικανοποιήσει τη βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα της εταιρικής σχέσης προσχώρησης αναφορικά με την ενίσχυση της διοικητικής επάρκειας κυρίως στους τομείς επιθεώρησης και ελέγχου αλιευτικών σκαφών. Εξάλλου, η Κύπρος ξεκινά σχέδιο εισαγωγής συστήματος για δορυφορική παρακολούθηση.

Όσον αφορά τα **διαρθρωτικά μέτρα** (συμπεριλαμβανομένης της καταγραφής του στόλου), καθορίζεται ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα η περαιτέρω ευθυγράμμιση με το **κεκτημένο** στον τομέα της χορήγησης αδειών σε αλιευτικά σκάφη υπό κυπριακή σημαία. Η προτεραιότητα αυτή έχει εκπληρωθεί, αφού η

Κύπρος έχει εισαγάγει νέα μέτρα για τα αλιευτικά σκάφη. Όλα τα υπό κυπριακή σημαία αλιευτικά σκάφη απαιτείται να διαθέτουν άδεια αλιείας από την υπηρεσία αλιείας της Δημοκρατίας της Κύπρου, ανεξάρτητα από το εάν αλιεύουν εντός ή εκτός των χωρικών υδάτων της Κύπρου. Μη απόκτηση αδειας συνεπάγεται διαγραφή από το νηολόγιο. Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις του κλάδου της αλιείας, δεν έχουν σημειωθεί εξελίξεις από την προηγούμενη περιοδική έκθεση.

Πρόοδοι στον τομέα της Αλιείας

Παρόλο που έχει σημειώσει πρόοδο σε ορισμένους τομείς, η Κύπρος πρέπει να επιδιώξει νομοθετική εφαρμογή, καθώς επίσης και ενδυνάμωση θεσμών και οργάνων ικανών να εφαρμόσουν την κοινή πολιτική αλιείας. Επιπλέον, κάποια περαιτέρω πρόοδος απαιτείται όσον αφορά την τρέχουσα και προγραμματισμένη δομή του υπό κυπριακή σημαία αλιευτικού στόλου.

Όσον αφορά την **πολιτική της αγοράς**, σχετικά με την οργάνωση της κοινής αγοράς για αλιευτικά προϊόντα, ο εν λόγω τομέας είναι περιορισμένης σημασίας για την Κύπρο, αφού η Κύπρος δεν εμπλέκεται στην αλιεία των κύριων ειδών που καλύπτονται από την ΟΚΑ, ενώ και οι ημερήσιες ποσότητες είναι πολύ μικρές. Η πλειονότητα των προϊόντων που καλύπτονται από την ΟΚΑ δεν εισάγονται. Αφού δεν υπάρχει χονδρική αγορά και αντιπροσωπευτική χονδρική τιμή, η Κύπρος θα πρέπει να υποβάλλει αντίστοιχη αντιπροσωπευτική χονδρική τιμή για εισαγωγές ιχθύων και αλιευτικών προϊόντων. Ωστόσο, υφίσταται ήδη ένα σχετικό σύστημα για την καταγραφή τιμών εκφορτώσεως εισαγόμενων προϊόντων.

Στον τομέα των διεθνών αλιευτικών συμφωνιών, η Κύπρος αποτελεί ήδη υπογράψαν μέλος της γενικής επιτροπής αλιείας για την μεσογειακή συμφωνία.

Όσον αφορά τη **διαχείριση, επιθεώρηση και έλεγχο πόρων**, σύμφωνα με τον κανονισμό αλιείας της Κύπρου, υφίσταται ένα ανώτατο όριο στον αριθμό αδειών που μπορούν να εκδοθούν για αλιεία μέσα στα χωρικά ύδατα. Οι κανονισμοί αλιείας προβλέπουν επίσης την έκδοση αδειών για εκφόρτωση

αλιευμάτων στην Κύπρο.

Η Κύπρος έχει ξεκινήσει τη διαδικασία επικύρωσης συγκεκριμένων συμφωνιών των Ηνωμένων Εθνών και του FAO στον τομέα αυτόν, καθώς επίσης και τη διαδικασία για συμμετοχή της ως μέλους της διεθνούς επιτροπής για την προστασία των τόνων του Ατλαντικού. Η Κύπρος συνεργάζεται με σχετικούς διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς αλιείας για την βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων.

Σχετικά με την διοικητική επάρκεια, υπεύθυνη για τον τομέα της αλιείας είναι η υπηρεσία αλιείας και θαλάσσιων ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Στην υπηρεσία αλιείας και θαλάσσιων ερευνών υπάγεται και μια ειδικευμένη υπηρεσία επιθεώρησης, που διαθέτει 11 επιθεωρητές και 3 ταχύπλοα περιπολικά σκάφη. Η εν λόγω υπηρεσία εκτελεί τακτικές περιπολίες στην παράκτια αλιευτική ζώνη, καθώς επίσης και επιτόπιους ελέγχους.

Όσον αφορά τα **διαρθρωτικά μέτρα**, θα πρέπει να συνεχιστεί σταθερά η πολιτική της Κύπρου για μείωση του αριθμού των υπό σημαία Κύπρου αλιευτικών σκαφών, τα οποία δραστηριοποιούνται σε απομακρυσμένα ύδατα. Μετά ένα χρόνο, θα πρέπει να επανεξεταστεί η αποτελεσματικότητα των μέσων που έχουν εισαχθεί μέχρι τώρα, συμπεριλαμβανομένων και των κυρώσεων για παραβάσεις. Επιδιώκεται η σύσταση νηολογίου αλιευτικών σκαφών ευθυγραμμισμένου με τις απαιτήσεις του *κεκτημένου*, που καθορίζεται ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα στην εταιρική σχέση προσχώρησης. Το νομικό πλαίσιο υιοθετήθηκε τον Ιούνιο του 2000 και θα ακολουθήσουν κανονισμοί εφαρμογής.

Όσον αφορά τις **κρατικές ενισχύσεις**, υπάρχει σύστημα επιδότησης για τις τράτες σε διεθνή ύδατα, με σκοπό την ενθάρρυνση των κυπριακών τρατών να αλιεύουν συνεχώς στα διεθνή ύδατα της Ανατολικής Μεσογείου. Σκοπός αυτού είναι η αύξηση της παραγωγής και η ανακούφιση από την πίεση που ασκείται στα αλιευτικά αποθέματα της Κύπρου. Από τη στιγμή της προσχώρησης θα πρέπει να εξασφαλιστεί ευθυγράμμιση με το *κεκτημένο*, σε αυτόν τον τομέα.

ix) Κεφάλαιο 9: Πολιτική για τις Μεταφορές

Από την τελευταία περιοδική έκθεση, στον τομέα των χερσαίων, αεροπορικών και, ειδικά, των θαλάσσιων μεταφορών έχει σημειωθεί αξιοσημείωτη πρόοδος. Ωστόσο, όσον αφορά τα **οριζόντια ζητήματα**, έχει σημειωθεί πολύ μικρή πρόοδος εκτός από την ολοκλήρωση, τον Οκτώβριο του 1999, της διαδικασίας αξιολόγησης των αναγκών για υποδομές μεταφορών (ΑΑΥΜ), στην οποία συμμετέχει η Κύπρος. Η Κύπρος έχει εγκρίνει την τελική έκθεση, η οποία θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση για την επέκταση των διευρωπαϊκών δικτύων στην Κύπρο. Στο πλαίσιο αυτό, η Κύπρος έχει προτείνει την συμμετοχή των λιμένων, των αερολιμένων και ενός αριθμού οδικών αρτηριών της στην επέκταση των διευρωπαϊκών δικτύων.

Στον τομέα των **χερσαίων μεταφορών**, τον Ιούνιο και Ιούλιο 2000, εκδόθηκαν κανονισμοί που τροποποιούν τους κανονισμούς για τα οχήματα με κινητήρα και την οδική κυκλοφορία, προκειμένου να επιτευχθεί περαιτέρω ευθυγράμμιση με το *κεκτημένο*. Αυτό αφορά τον τομέα των διακριτικών σηματοδοτήσεων, του βάθους του πέλματος των ελαστικών των οχημάτων και ρυμουλκών καθώς επίσης και την εγκατάσταση και χρήση συσκευών περιορισμού ταχύτητας για ορισμένες κατηγορίες οχημάτων. Στην περίπτωση των συσκευών περιορισμού της ταχύτητας, υιοθετήθηκε νομοθεσία που ισχύει για όλα τα προσφάτως καταχωρημένα οχήματα από την 1.1.2001 και για τα υπάρχοντα οχήματα από την 1.1.2003. Οι αρχές έχουν λάβει τις αναγκαίες αποφάσεις για την αύξηση της διοικητικής επάρκειας στους διάφορους τομείς των οδικών μεταφορών προσλαμβάνοντας και καταρτίζοντας πρόσθετο προσωπικό, μεταξύ άλλων, για τις τεχνικές επιθεωρήσεις οχημάτων δημόσιας χρήσης και υψηλού κινδύνου, οι οποίες θα διεξάγονται από την υπηρεσία οδικών μεταφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Όσον αφορά τις **εναέριες μεταφορές**, οι τελευταίες τροποποιήσεις και η αναθεωρημένη σύμβαση του Eurocontrol επικυρώθηκαν από την Κύπρο τον Ιούνιο του 2000. Κατόπιν της εντολής του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 1999,

τον Ιανουάριο του 2000 ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις μεταξύ ΕΚ και Κύπρου για τη συμμετοχή της στο σχέδιο πολυμερούς συμφωνίας για την καθιέρωση κοινού ευρωπαϊκού αεροπορικού χώρου. Όσον αφορά τη διοικητική επάρκεια, έχει εγκριθεί η πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού για την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) με σκοπό την εφαρμογή του σχεδίου δράσης "Ανάπτυξη Ικανοτήτων Εποπτείας στην ΥΠΑ της Κύπρου", το οποίο λήγει τον Δεκέμβριο του 2002.

Όσον αφορά τις θαλάσσιες μεταφορές, στις αρχές του 2000 η κυβέρνηση εισήγαγε μια νέα, πιο περιοριστική πολιτική για τη νηολόγηση κυπριακών πλοίων, για να βελτιώσει την ποιότητα του υπό κυπριακή σημαία στόλου και το εν γένει επίπεδο ασφαλείας. Σύμφωνα με την πολιτική αυτή, περιορίζονται οι καταχωρήσεις νέων πλοίων ηλικίας άνω των 15 ετών, εκτός εάν πληρούνται ειδικά κριτήρια και εκτελεστούν πρόσθετες επιθεωρήσεις από κρατικούς επιθεωρητές. Στα τέλη του 1999, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον Κώδικα του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ) για την έρευνα των θαλάσσιων ατυχημάτων και περιστατικών.

Τον Φεβρουάριο του 2000 ετέθη σε ισχύ το εναρμονισμένο σύστημα έρευνας και πιστοποίησης (HSSC) για την καλύτερη ρύθμιση του ρόλου των νηογνομόνων.

Σε μια προσπάθεια επιτάχυνσης της εναρμόνισης με το *κεκτημένο*, τον Ιούλιο του 2000, εγκρίθηκαν πέντε νέα νομοσχέδια βάσει του νόμου για την εμπορική ναυτιλία του 2000, τα οποία προβλέπουν την εφαρμογή της σύμβασης για τα πρότυπα κατάρτισης, πιστοποίησης και φυλακής (Σύμβαση STCW). Τα νομοσχέδια αυτά ρυθμίζουν, ξεχωριστά, ζητήματα όπως το θέμα/αναγνώριση των πιστοποιητικών των ναυτικών και την καταχώρηση των ναυτικών και την καθιέρωση μητρώου ναυτικών.

Επίσης εγκρίθηκε η τροποποίηση της νομοθεσίας που εισάγει κοινό μοντέλο δελτίου ταυτότητας για τους κρατικούς επιθεωρητές λιμένων για ευθυγράμμιση με το *κεκτημένο*.

Τον Οκτώβριο του 1999, επικυρώθηκε η σύμβαση για την καταστολή

παράνομων πράξεων κατά της ασφάλειας της θαλάσσιας ναυσιπλοΐας του 1988 και το πρωτόκολλο για την καταστολή παράνομων πράξεων κατά της ασφάλειας σταθερών εξέδρων τοποθετημένων στην ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα.

Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2000, η Κύπρος υπέγραψε τροποποιημένη συμφωνία με την Σρι Λάνκα διαγράφοντας την σχετική ρήτρα κατανομής φορτίου προκειμένου να επιτύχει περαιτέρω ευθυγράμμιση με το *κεκτημένο* που έχει σχέση με την αρχή της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών που αφορούν στις θαλάσσιες μεταφορές.

Ελπιδοφόρα αποτελέσματα αναμένονται από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης του 1999 για την ενίσχυση της ικανότητας της υπηρεσίας εμπορικής ναυτιλίας και τη βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας του κυπριακού στόλου. Αυτό αναμένεται να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Κύπρου στα πλαίσια των διεθνών και ευρωπαϊκών κανονισμών στον τομέα της θαλάσσιας ασφάλειας. Το 1999, η Κύπρος αύξησε τον αριθμό των επιθεωρήσεων των υπό σημαία Κύπρου πλοίων. Για τις εν λόγω επιθεωρήσεις η Κύπρος βασίζεται σε ένα παγκόσμιο δίκτυο επιθεωρητών. Έχουν ληφθεί μέτρα για τη σημαντική αύξηση του συνολικού αριθμού επιθεωρητών από 24 που είναι τώρα σε περίπου 44 μέχρι το τέλος του έτους αυτού. Τον Μάρτιο του 2000, ο υπουργός Οικονομικών ενέκρινε την πρόσληψη 11 επιπλέον επιθεωρητών και 4 επιπλέον υπαλλήλων για την υπηρεσία εμπορικής ναυτιλίας (YEN). Η διοικητική επάρκεια της YEN θα βελτιωθεί περαιτέρω μέσω τεχνικής στήριξης, κατάρτισης του προσωπικού και μηχανοργάνωσης της YEN. Η Κύπρος έχει εκπληρώσει τις βραχυπρόθεσμες βάσει της εταιρικής σχέσης προσχώρησης προτεραιότητες στον εν λόγω τομέα. Ομοίως, σχετικά με τον κρατικό έλεγχο λιμένων, εκτελούνται περισσότερες επιθεωρήσεις και παρακολουθήσεις στα λιμάνια της Κύπρου. Επιπλέον, τον Σεπτέμβριο του 2000, ξεκίνησε η εφαρμογή του νέου μηχανοργανωμένου συστήματος διαχείρισης της σημαίας Κύπρου "MARCUS" της YEN.

Όσον αφορά τις απαγορεύσεις απόπλου, η σταθερή μείωση στον αριθμό τους καλωσορίζεται και αντανακλά τις αυξημένες προσπάθειες των κυπριακών αρχών

στον τομέα αυτόν (το ποσοστό απαγορεύσεων απόπλου μειώθηκε από 10.85% το 1998 σε 9.97% το 1999), ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες ώστε ο κυπριακός στόλος να επιτύχει επίπεδα ασφάλειας αντίστοιχα με τον τρέχοντα μέσο όρο της ΕΕ του 3.6%.

Πρόοδοι στον τομέα των Μεταφορών

Συνολικά, κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους, η Κύπρος πέτυχε ικανές προόδους στην εναρμόνιση του βασικού νομοθετικού και διοικητικού πλαισίου με το *κεκτημένο*. Όσον αφορά τα **οριζόντια ζητήματα**, η γενική ευθύνη για την διαχείριση των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (TEN-T) εναπόκειται στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Αναφορικά με τις **χερσαίες μεταφορές**, εξακολουθεί να είναι απαραίτητη η θέσπιση νομοθεσίας για την ευθυγράμμιση με το *κεκτημένο* όσον αφορά τον εξοπλισμό καταγραφής ταχύτητας (ταχογράφους), τα ελάχιστα επίπεδα της εκπαίδευσης των οδηγών καθώς επίσης, μεταξύ άλλων, όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά, τη φορολογική εναρμόνιση και τις άδειες οδήγησης.

Όσον αφορά τα τεχνικά ζητήματα και τα ζητήματα ασφαλείας, καθώς δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή ειδική νομοθεσία που να μεταφέρει το εκτεταμένο *κεκτημένο* για τη μεταφορά επικίνδυνων αγαθών, η Κύπρος θα πρέπει να εντείνει σημαντικά τις προσπάθειές της για την επίτευξη ευθυγράμμισης στον τομέα αυτόν πριν από την προσχώρησή της.

Την κύρια ευθύνη για τη διοίκηση και επιβολή του *κεκτημένου* για τις χερσαίες μεταφορές, έχει το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Στον τομέα των **εναέριων μεταφορών**, εν όψει της προβλεπόμενης επίτευξης πλήρους απελευθέρωσης και εναρμόνισης του κλάδου των αερομεταφορών, δεν έχει ακόμη θεσπιστεί η σχετική νομοθεσία. Η Κύπρος πρέπει ακόμη να πραγματοποιήσει ουσιαστική πρόοδο στον τομέα της ασφάλειας της αεροπλοΐας, ειδικότερα δε να ενισχύσει την εφαρμοσιμότητα των JAR (π.χ. JAR OPS), καθώς

και τις διαδικασίες παροχής αδειών και επίβλεψης της ασφάλειας.

Αρμόδια αρχή είναι η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Έχει εγκριθεί η πρόσληψη επιπλέον προσωπικού για την ΥΠΑ.

Όσον αφορά τις **θαλάσσιες μεταφορές**, η Κύπρος πρέπει να βελτιώσει τις επιδόσεις της στον κρατικό έλεγχο λιμένων. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην ύπαρξη επαρκούς αριθμού καταρτισμένων επιθεωρητών που θα εφαρμόσουν το *κεκτημένο*. Απαιτούνται ακόμη συγκεκριμένες προσπάθειες προκειμένου να διασφαλιστεί η επαρκής παρακολούθηση του έργου των νηογνώμωνων, που ενεργούν εκ μέρους της κυπριακής κυβέρνησης.

Λόγω του μεγέθους του εμπορικού στόλου της Κύπρου, απαιτείται περαιτέρω ενίσχυση της διοικητικής επάρκειας της υπηρεσίας εμπορικής ναυτιλίας και, πράγματι, καταβάλλονται επικεντρωμένες προσπάθειες στον τομέα αυτό. Πρέπει ακόμη να θεσπιστεί νέα νομοθεσία για ευθυγράμμιση με περαιτέρω στοιχεία του *κεκτημένου* για τη θαλάσσια ασφάλεια. Αρμόδιες αρχές στον τομέα αυτό είναι το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, η υπηρεσία εμπορικής ναυτιλίας και οι λιμενικές αρχές της Κύπρου, όσον αφορά τη λειτουργία των λιμανιών.

Η Κύπρος χρειάζεται να διαπραγματευτεί εκ νέου τη διμερή συμφωνία της με τη Συρία, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί με το *κεκτημένο*, όσον αφορά την ελευθερία παροχής υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές, όπως έχει ήδη κάνει με

— τη Σρι Λάνκα

1 x) Κεφάλαιο 10: Φορολογία

Από την τελευταία περιοδική έκθεση, η Κύπρος σημείωσε κάποια πρόοδο στον τομέα της φορολογίας.

Στον τομέα της **έμμεσης φορολογίας**, ο κανονικός συντελεστής του 8% για το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) αυξήθηκε σε 10% από τη 1 η Ιουλίου 2000. Επιπλέον, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε, τον Ιούνιο του 2000, νομοσχέδιο για τον ΦΠΑ το οποίο προβλέπει την ουσιαστική ευθυγράμμιση με το *κεκτημένο* για τον κοινοτικό ΦΠΑ, για την κατάργηση, μεταξύ άλλων, των ειδικών

καθεστώτων ΦΠΑ υπέρ των διεθνών εμπορικών επιχειρήσεων, η οποία καθορίζεται ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα στην εταιρική σχέση προσχώρησης, και σύστημα επιστροφής χρημάτων για υποκείμενους σε φορολογία αλλοδαπούς που δεν είναι εγκατεστημένοι στην Κύπρο. Ωστόσο, η θέση σε ισχύ του νομοσχεδίου η οποία δεν αναμένεται πριν περάσει κάποιο χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του 2001, εξαρτάται από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου εν αναμονή της προσαρμογής του υπάρχοντος μηχανογραφημένου συστήματος ΦΠΑ στο νέο νομοσχέδιο.

Από τα τέλη του 1999, οι φόροι κατανάλωσης στα οινοπνευματώδη εγχώριας παραγωγής και στο πετρέλαιο έχουν αυξηθεί. Επιπλέον, έχουν επιβληθεί φόροι κατανάλωσης στη βενζίνη, στην κηροζίνη και στα εισαγόμενα οινοπνευματώδη, ενώ μειώθηκε ο εισαγωγικός δασμός στα εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά. Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης στα τσιγάρα αυξήθηκε τον Ιούνιο του 2000 και έτσι, τα επίπεδα του φόρου, προσεγγίζουν πλέον εκείνα του ελάχιστου φόρου κατανάλωσης της Κοινότητας του 57%.

Αν και δεν μπορεί να αναφερθεί κάποια συγκεκριμένη πρόοδος στον τομέα της άμεσης φορολογίας, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η Κύπρος έχει αναλάβει μια δέσμευση απέναντι στον ΟΟΣΑ να εξαλείψει τις επιζήμιες φορολογικές πρακτικές μέχρι το τέλος του 2005. Η πολιτική αυτή δέσμευση ερμηνεύεται ως επεκτεινόμενη και στην περίπτωση των - πολιτικών - υποχρεώσεων που απορρέουν από τον κώδικα δεοντολογίας για τη φορολογία των επιχειρήσεων και, επομένως, πρέπει να αντιμετωπιστεί ως μια "έμμεση", πλην όμως ουσιαστική πρόοδος. Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η κατάργηση των επιζήμιων φορολογικών μέτρων βάσει του κώδικα δεοντολογίας ορίζεται το αργότερο για τα τέλη του 2002.

Από το προηγούμενο έτος, δεν σημειώνονται περαιτέρω εξελίξεις στον τομέα της άμεσης φορολογίας και διοικητικής συνεργασίας και αμοιβαίας βοήθειας.

Όσον αφορά την διοικητική επάρκεια, πρόσφατα ιδρύθηκε ένα νέο τμήμα στη κεντρική τελωνειακή διοίκηση για την προώθηση της προσπάθειας εναρμόνισης και την αποτελεσματική εφαρμογή του κεκτημένου στους ειδικούς φόρους

κατανάλωσης. Επιπλέον, έχουν προσληφθεί και καταρτιστεί 53 υπάλληλοι για τον ΦΠΑ. Οι νέοι υπάλληλοι έχουν τοποθετηθεί στον τομέα ελέγχου.

2 Πρόοδοι στον τομέα της Φορολογίας

Παρόλο που η Κύπρος έχει λάβει αρκετά μέτρα για τη περαιτέρω ευθυγράμμιση της νομοθεσίας της με το *κεκτημένο*, υφίστανται ορισμένες διαφορές σε αρκετούς ουσιαστικούς τομείς μεταξύ της νομοθεσίας της Κύπρου και του *κεκτημένου*, επομένως απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες.

Αναφορικά με την *έμμεση φορολογία*, ο ΦΠΑ εισήχθη στη Κύπρο το 1992. Εφαρμόζονται δύο συντελεστές ΦΠΑ, ένας μηδενικός και ένας κανονικός συντελεστής 10%. Οι κύριες δυσκολίες για την Κύπρο σχετικά με το *κεκτημένο* συνδέονται με την εφαρμογή των συντελεστών. Η ουσιαστική χρήση του μηδενικού συντελεστή εμπνέει κάποια ανησυχία, αφού η πλήρης ευθυγράμμιση στον τομέα αυτόν είναι πολύ πιθανόν να έχει σημαντικές επιπτώσεις στις τιμές καταναλωτή. Η εναρμόνιση του ΦΠΑ με τη μείωση του πεδίου εφαρμογής του μηδενικού συντελεστή καθορίστηκε ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα. Παρόλο που πρόσφατα αποφασίστηκε η αύξηση του κανονικού συντελεστή ΦΠΑ από 8% σε 10%, η διαφορά μεταξύ αυτού και του κανονικού συντελεστή του 15% της ΕΚ παραμένει μεγάλη. Εκφράζονται ανησυχίες για το εάν η Κύπρος θα είναι σε θέση (τόσο από πολιτικής όσο και οικονομικής απόψεως) να εισαγάγει τις απαραίτητες ρυθμίσεις μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, ειδικά εάν πρέπει να συνοδεύονται από - πολιτικώς ευαίσθητες προσαρμογές συντελεστών και σε άλλους τομείς (μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ, έμμεσοι φόροι, φορολογία υπεράκτιων εταιρειών).

Τον ΦΠΑ στην Κύπρο διαχειρίζεται η υπηρεσία ΦΠΑ, ως ξεχωριστή δομή στα πλαίσια της διεύθυνσης δασμών και ειδικών φόρων κατανάλωσης. Αν και πρόκειται για μία σύγχρονη φορολογική διοίκηση, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την εξασφάλιση της ικανότητας της Κύπρου, συμπεριλαμβανομένης αυτής της μηχανοργάνωσης, για την εφαρμογή, τον έλεγχο και την επιβολή του *κεκτημένου*. Το διοικητικό σύστημα ελέγχου του ΦΠΑ βασίζεται στην κεντρική διοίκηση με τοπικό έλεγχο.

Κάποιες ουσιαστικές προσπάθειες έχουν πράγματι πραγματοποιηθεί από την προηγούμενη περιοδική έκθεση, *ωστόσο*, η νομοθεσία έμμεσων φόρων της Κύπρου παραμένει διαφοροποιημένη σε αρκετούς βασικούς τομείς από εκείνη του *κεκτημένου*. Αυτό ισχύει, ειδικά, όσον αφορά τη φορολογητέα βάση, το επίπεδο των δασμών και το επίπεδο των συντελεστών. Η συνεχής χρήση προστατευτικών μέτρων με τη μορφή, ειδικότερα, του προσωρινού προσφυγικού φόρου, έχει ως αποτέλεσμα την βαρύτερη φορολογία των εισαγόμενων αγαθών από παρόμοια προϊόντα εγχώριας παραγωγής. Η κατάργηση της διάκρισης αυτής έχει καθοριστεί ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα στην εταιρική σχέση προσχώρησης. Παρόλο που αναγνωρίζεται απολύτως ότι έχουν ξεκινήσει προσπάθειες για την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας περί έμμεσων φόρων, θα πρέπει να επιδιωχθεί μια πιο πλήρης ευθυγράμμιση και για το εναπομένον μέρος.

Η διεύθυνση δασμών και ειδικών φόρων κατανάλωσης του Υπουργείου Οικονομικών είναι το εξουσιοδοτημένο κρατικό όργανο για τη διαχείριση των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες σχετικά με την εισαγωγή ενός συστήματος φορολογίας αποθηκών.

Στον τομέα της **άμεσης φορολογίας**, πρέπει να αντιμετωπιστεί το ειδικό καθεστώς για υπεράκτιες εταιρείες στην Κύπρο. (Υπάρχουν περίπου 42.000 καταχωρημένες υπεράκτιες εταιρείες στην Κύπρο, οι οποίες απασχολούν 3000 μη Κύπριους και 2500 Κύπριους. Εκτιμάται ότι, το 1999, απέφεραν στην Κύπρο περίπου 200 εκατομμύρια κυπριακές λίρες σε συνάλλαγμα, χονδρικά το 4.4% του ΑΕΠ.)

Η υπηρεσία εσωτερικών εσόδων είναι η αρμόδια αρχή για τη διαχείριση της άμεσης φορολογίας. Επί του παρόντος, η υπηρεσία απασχολεί περίπου 600 εργαζόμενους. Τα συστήματά της είναι μηχανοργανωμένα για την έκδοση των δηλώσεων φόρου εισοδήματος, τον υπολογισμό και την είσπραξη φόρων.

Στον τομέα της διοικητικής συνεργασίας και αμοιβαίας βοήθειας, η Κύπρος θα πρέπει να εισαγάγει εναρμονισμένη νομοθεσία για το Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφοριών για τον ΦΠΑ (ΣΑΠΦ) και να αναπτύξει την υπάρχουσα υποδομή για την εφαρμογή του συστήματος αυτού. Η Κύπρος διαθέτει ήδη ένα

μηχανοργανωμένο σύστημα για την είσπραξη και τη διαδικασία επιστροφών ΦΠΑ. Προκειμένου να καταστεί ικανή να αντεπεξέλθει στις νέες απαιτήσεις που αφορούν τη διοικητική συνεργασία και την αμοιβαία στήριξη, η Κύπρος θα πρέπει να ενισχύσει περαιτέρω τις διοικητικές φορολογικές δομές της και τις διαδικασίες ελέγχου. Βασικό σημείο εκκίνησης αποτελεί η χάραξη στρατηγικής για τον εκσυγχρονισμό της φορολογικής διοίκησης.

xi) Κεφάλαιο 11: Οικονομική και Νομισματική Ένωση

Μια λεπτομερής αξιολόγηση της οικονομικής πολιτικής της Κύπρου στις διάφορες πτυχές της εδόθη παραπάνω, στο κεφάλαιο που αναφέρεται στα οικονομικά κριτήρια (B-2). Για τον λόγο αυτό, η παρούσα ενότητα περιορίζεται σε μία συζήτηση των πτυχών ΕΚΕΐνων του *κεκτημένου* περί οικονομικής και νομισματικής ένωσης - όπως ορίζεται από τον τίτλο VII της συνθήκης της ΕΚ και τα λοιπά σχετικά κείμενα - τις οποίες οι υποψήφιας χώρες θα πρέπει να εφαρμόσουν μέχρι την προσχώρησή τους το αργότερο, π.χ. την απαγόρευση της άμεσης χρηματοδότησης του δημόσιου τομέα από την κεντρική τράπεζα, την απαγόρευση της προνομιακής πρόσβασης του δημόσιου τομέα σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και την ανεξαρτησία της εθνικής κεντρικής τράπεζας. Όσον αφορά τη διαδικασία απελευθέρωσης της διακίνησης κεφαλαίων, από την ολοκλήρωση της οποίας εξαρτάται η όποια συμμόρφωση με το *κεκτημένο* της ΟΝΕ, η πτυχή αυτή έχει καλυφθεί παραπάνω, στην ενότητα του κεφαλαίου 4 - ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων.

Από την προηγούμενη περιοδική έκθεση, η Κύπρος έχει σημειώσει κάποια πρόοδο στην υιοθέτηση του *κεκτημένου* σχετικά με την ΟΝΕ.

Όσον αφορά την άμεση χρηματοδότηση του δημόσιου τομέα από την κεντρική τράπεζα, δεν έχουν σημειωθεί περαιτέρω εξελίξεις από πέρσι.

Τον Δεκέμβριο του 1999, η Κύπρος ψήφισε νόμο που απελευθέρωνε τα επιτόκια. Ο νόμος αυτός ο οποίος, μεταξύ άλλων, ακυρώνει διατάξεις για ανώτατο όριο επιτοκίων, θα τεθεί σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2001. Αυτές οι διατάξεις

μπορούν να ενταχθούν στο πλαίσιο της προνομιακής πρόσβασης του δημόσιου τομέα σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, για τον λόγο αυτόν η κατάργησή τους αντιπροσωπεύει μια πρόοδο στην υιοθέτηση του μέρους αυτού του κεκτημένου σχετικά με την ΟΝΕ.

Δεν έχει σημειωθεί συγκεκριμένη πρόοδος στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της Κεντρικής Τράπεζας.

Πρόοδοι στην κατεύθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Η Κύπρος θα συμμετέχει στην ΟΝΕ μόλις προσχωρήσει, υπό το καθεστώς χώρας με παρέκκλιση κατά το σχετικό άρθρο 122 της συνθήκης της ΕΚ. Θα χρειαστεί να εφαρμόσει τις αναγκαίες αλλαγές στο θεσμικό και νομικό της πλαίσιο μέχρι την ημερομηνία προσχώρησής της.

Συνολικά, η Κύπρος έχει ακόμη να εφαρμόσει πλήρως σημαντικά μέρη του κεκτημένου σχετικά με την ΟΝΕ, όπως την άμεση χρηματοδότηση του δημόσιου τομέα και την ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας.

Από τον Ιούνιο του 1992 μέχρι τον Δεκέμβριο του 1998 η κυπριακή λίρα προσδέθηκε στο ecu με όρια διακυμάνσεως $\pm 2.25\%$. Από τις αρχές του 1999 έχει προσδεθεί στο ευρώ με τα ίδια όρια διακυμάνσεως.

Όσον αφορά τη διοικητική επάρκεια στον τομέα της ΟΝΕ, υπεύθυνες αρχές είναι το Υπουργείο Οικονομικών, η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου καθώς επίσης και το Γραφείο Σχεδιασμού. Η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου έχει τη συνολική ευθύνη για τη χάραξη και εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου θα πρέπει να έχει τη πλήρη ευθύνη καθορισμού των επιτοκίων. Συνεπώς, η Κύπρος χρειάζεται ακόμη να τροποποιήσει τον νόμο περί της Κεντρικής Τράπεζας, καθώς και τις σχετικές διατάξεις του συντάγματος, προκειμένου να αποδώσει πλήρη καταστατική ανεξαρτησία στην Κεντρική Τράπεζα και να επιτύχει συμβατότητα προς όλες τις υλικές πτυχές με το κεκτημένο σχετικά με την ΟΝΕ, μία διαδικασία που θα πρέπει να επιταχυνθεί.

3 xii) Κεφάλαιο 12: Ενέργεια

Από την προηγούμενη περιοδική έκθεση, η Κύπρος έχει αναλάβει δύο μελέτες αξιολόγησης στον τομέα της ενέργειας, τα αποτελέσματα των οποίων θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη μιας εθνικής στρατηγικής ενέργειας, καθώς επίσης και στην μεταφορά σημαντικών τομέων του κεκτημένου για την ενέργεια, που δεν έχουν μεταφερθεί ακόμη. Οι μελέτες πλησιάζουν στην ολοκλήρωσή τους. Δεδομένου ότι τα επόμενα βήματα για την εναρμόνιση με το κεκτημένο εξαρτώνται από τα πορίσματα αυτά, η πρόοδος όσον αφορά τη νομοθεσία στον εν λόγω τομέα κατά το προηγούμενο έτος ήταν περιορισμένη.

Η πρώτη εκ των μελετών αυτών παρέχει μια αξιολόγηση του κόστους και της υποδομής που απαιτείται για την ενίσχυση των πετρελαϊκών αποθεμάτων της Κύπρου, ώστε να φθάνουν στο απαιτούμενο όριο των 90 ημερών αποθεμάτων. Η δεύτερη, που αναφέρεται στο τρέχον μονοπώλιο στην αγορά του ηλεκτρισμού, θα επιτρέψει στην Κύπρο να εφαρμόσει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την απελευθέρωση του ενεργειακού τομέα, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ρυθμιστικής αρχής ενέργειας, και την εγκαθίδρυση καθεστώτος για πρόσβαση στα δίκτυα και δόμηση νέων ικανοτήτων στην αγορά ηλεκτρισμού.

Κατά συνέπεια, δεν έχουν λάβει χώρα σημαντικές εξελίξεις όσον αφορά την **ασφάλεια των προμηθειών** από πέρσι και η Κύπρος δεν διαθέτει ακόμη νομοθεσία όσον αφορά τα πετρελαϊκά αποθέματα.

Ομοίως, δεν έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τις πτυχές της **ανταγωνιστικότητας και της εσωτερικής αγοράς ενέργειας**.

Προκειμένου να επιτευχθεί περαιτέρω ευθυγράμμιση με το κεκτημένο Και να προωθηθεί η **ενεργειακή απόδοση** στο βιομηχανικό, εμπορικό και γεωργικό τομέα, στις αρχές του 2000, τέθηκε σε πλήρη λειτουργία πρόγραμμα χορηγήσεων για επενδύσεις στην προώθηση της ενεργειακής απόδοσης, που ενθαρρύνει τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμους πόρους.

Επιπλέον, το 2000, η Κύπρος έγινε μέλος του οργανισμού για την προώθηση

της ενεργειακής τεχνολογίας (ΟΠΕΤ), κύριος στόχος του οποίου είναι η εφαρμογή μέτρων στους τομείς της ορθολογικής χρήσης της ενέργειας, των ανανεώσιμων ενεργειακών πόρων και των ορυκτών καυσίμων. Τον Ιούνιο του 2000, η κυβέρνηση της Κύπρου ίδρυσε Ινστιτούτο Ενέργειας το οποίο, μαζί με το Κέντρο Εφαρμοσμένης Ενέργειας, θα εφαρμόσουν το κυπριακό πρόγραμμα του ΟΠΕΤ.

Η Κύπρος δεν διαθέτει παραγωγή **πυρηνικής ενέργειας**, ούτε και σχέδια από αυτήν την άποψη.

4 Πρόοδοι στον τομέα της Ενέργειας

Υπήρξε περιορισμένη πρόοδος στην υιοθέτηση του κεκτημένου, επομένως απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες.

Σχετικά με την **ασφάλεια προμηθειών**, λόγω της μεγάλης εξάρτησης της Κύπρου από τις εισαγωγές πετρελαίου, το ζήτημα των αποθεμάτων πετρελαίου είναι μεγάλης σημασίας. Επί του παρόντος, αποθέματα διατηρούνται από το διυλιστήριο πετρελαίου, την Αρχή Ηλεκτρισμού και πετρελαιικές εταιρείες για τις δικές τους ανάγκες, πρέπει όμως να αναπτυχθεί μεγαλύτερη δυνατότητα αποθήκευσης.

Στον τομέα της **ανταγωνιστικότητας και της εσωτερικής αγοράς ενέργειας**, σχετικά με τον ηλεκτρισμό, η Αρχή Ηλεκτρισμού παραμένει, επί του παρόντος, ο μοναδικός παραγωγός και διανομέας ηλεκτρισμού στην Κύπρο. Λειτουργεί υπό καθεστώς ημικρατικού οργανισμού με νόμιμο μονοπώλιο. Υπό την παρούσα κατάσταση, μόνον όταν η Αρχή Ηλεκτρισμού στερηθεί της αρμοδιότητας μπορεί να επιτραπεί σε άλλους η παραγωγή ηλεκτρισμού. Η μονοπωλιακή αυτή θέση θα πρέπει να αλλάξει, προκειμένου να υπάρξει συμμόρφωση με το κεκτημένο.

Αφού η Κύπρος είναι νησί, δεν υπάρχει φυσική δυνατότητα διαμετακόμισης. Όσον αφορά τους κανόνες διαφάνειας των τιμών της ενέργειας, χρειάζονται προσπάθειες για την εφαρμογή τους.

Αν και συνεχίζουν να βρίσκονται υπό εξέταση οι πιθανότητες για μελλοντική

ανάπτυξη τομέα αερίου, η τρέχουσα κατάσταση, όπου δεν υπάρχει κατανάλωση ούτε δίκτυο φυσικού αερίου, ούτε διασυνδέσεις, παραμένει αμετάβλητη. Ομοίως, καθώς η Κύπρος δεν έχει ορυχεία, ο τομέας των στερεών καυσίμων είναι άνευ σημασίας αν και, τη στιγμή αυτή, βρίσκεται υπό κατασκευή ένα νέο εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας με πετρέλαιο, το οποίο μπορεί να μετατραπεί και για άνθρακα. Η Κύπρος συνεχίζει να μην έχει σχέδια για χερσαία / θαλάσσια αναζήτηση πετρελαίου.

Όσον αφορά το κεκτημένο σχετικά με το πετρέλαιο, χρειάζονται περαιτέρω ρυθμίσεις για εναρμόνιση.

Αν και η Κύπρος έχει ήδη κάνει κάποια βήματα σχετικά με την ενεργειακή απόδοση, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για επίτευξη ευθυγράμμισης με το κεκτημένο στον εν λόγω τομέα. Καθώς οι περισσότερες ηλεκτρικές συσκευές/εξοπλισμός είναι εισαγόμενα, θα χρειαστεί να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σχετικά με την διάθεση στην αγορά καθώς και την επίβλεψη της αγοράς.

Στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας η Κύπρος έχει ήδη επικυρώσει έναν αριθμό συμβάσεων του ΔΟΑΕ, είναι μέλος του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας και έχει επικυρώσει συμφωνία μέτρων διασφάλισης με τον ΔΟΑΕ. Επίσης, έχει υπογράψει ένα πρόσθετο πρωτόκολλο σε αυτήν τη συμφωνία. Θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή στην προετοιμασία της εφαρμογής των μέτρων διασφάλισης της Euratom.

Όσον αφορά την διοικητική επάρκεια, αρμόδιο τμήμα για όλα τα ενεργειακά θέματα είναι το τμήμα ενέργειας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, το οποίο και έχει τη γενική ευθύνη για την εφαρμογή του κεκτημένου. Το τμήμα ενέργειας έχει γραφείο στο οποίο μπορεί να απευθύνεται οποιαδήποτε αίτηση για πληροφορίες σχετικές με νόμους, κανονισμούς και διοικητικές αποφάσεις. Μέχρι τώρα δεν έχει συσταθεί ρυθμιστική αρχή ενέργειας.

5 xiii) Κεφάλαιο 13: Βιομηχανική Πολιτική

Από την περιοδική έκθεση του 1999, η Κύπρος σημείωσε κάποια πρόοδο

στον τομέα της βιομηχανικής πολιτικής, ειδικά όσον αφορά την προώθηση των επενδύσεων.

Όσον αφορά τη **βιομηχανική στρατηγική**, τον Ιανουάριο του 2000 η Κύπρος κατήργησε τους ελέγχους στις άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) σε εταιρείες για επενδυτές από την ΕΕ. Το ανώτατο όριο εξωτερικής επένδυσης που ίσχυε προηγουμένως, δεν ξεπερνούσε ποτέ το 50%. Περιορισμοί εξακολουθούν να υφίστανται ακόμη για επενδυτές από τρίτες χώρες. Την ίδια περίοδο καταργήθηκαν, επίσης, οι ελεγκτικοί περιορισμοί στο μετοχικό κεφάλαιο κυπριακών εταιρειών για πολίτες της ΕΕ. Οι ρυθμίσεις αυτές αποτελούν ένα βήμα προς την κατάργηση όλων των ελέγχων κεφαλαίου.

Στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού έχει συσταθεί κέντρο εξυπηρέτησης ξένων επενδυτών ("One-Stop-Shop") για να κατατοπίζει τις διεθνείς επιχειρήσεις που αναζητούν τοπικούς εταίρους. Θα εξελιχθεί σταδιακά σε πλήρως ανεπτυγμένο One-Stop-Shop, τόσο για ξένους επενδυτές όσο και για τοπικές επιχειρήσεις και θα παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις εθνικές διοικητικές διαδικασίες.

Όσον αφορά την **ιδιωτικοποίηση και αναδιάρθρωση**, από την τελευταία περιοδική έκθεση, έχουν σημειωθεί λίγες εξελίξεις όπως η πώληση των μετοχών στην εταιρεία τουριστικής ανάπτυξης της Κύπρου.

6 Πρόοδοι στον τομέα της Βιομηχανικής Πολιτικής

Η βιομηχανική πολιτική της Κύπρου έχει ευθυγραμμιστεί σημαντικά με τις αντιλήψεις και αρχές της βιομηχανικής πολιτικής της ΕΚ. Η πολιτική αυτή βασιζόταν πάντοτε στην αντίληψη ότι η παραγωγική και εμπορική δραστηριότητα αποτελεί ευθύνη του ιδιωτικού τομέα, ενώ ρόλος του κράτους είναι να εξασφαλίζει ένα περιβάλλον ευνοϊκό για την ιδιωτική πρωτοβουλία και να δημιουργεί την απαραίτητη υποδομή. Ο βαθμός κρατικού παρεμβατισμού στην παραγωγική διαδικασία στο μεταποιητικό κλάδο της Κύπρου είναι περιορισμένος, αν και το κράτος συμμετέχει σε ορισμένες εταιρείες. Ωστόσο, πρέπει να

καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες για την καταπολέμηση των διαρθρωτικών προβλημάτων, όπως το υψηλό κόστος, παραγωγής ή η χαμηλή παραγωγικότητα.

Η βιομηχανική πολιτική της Κύπρου χαραχτηκε στο στρατηγικό αναπτυξιακό σχέδιο του 1999-2003. Το πενταετές σχέδιο δίνει έμφαση στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής βιομηχανίας. Κύριοι στόχοι της βιομηχανικής στρατηγικής είναι η στήριξη για αναδιάρθρωση των παραδοσιακών βιομηχανικών κλάδων, η στήριξη σε υπάρχουσες μονάδες παραγωγής και η προσέλκυση και ανάπτυξη νέων βιομηχανιών υψηλής τεχνολογίας, καθώς και η καλύτερη εκμετάλλευση του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών για την καινοτομία, την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη. Η πρόοδος για την εφαρμογή της στρατηγικής αυτής θα πρέπει να συνεχιστεί. Πολλοί μεταποιητικοί κλάδοι όπως της κλωστοϋφαντουργίας, του ρουχισμού και των δερμάτινων ειδών πλήττονται από τον έντονο ξένο ανταγωνισμό. Πρέπει να γίνουν σημαντικές προσπάθειες για την καταπολέμηση διαρθρωτικών προβλημάτων όπως το υψηλό κόστος παραγωγής και η χαμηλή παραγωγικότητα.

Τον Ιούνιο του 1999, δόθηκαν επίσης κίνητρα για την προώθηση των εξαγωγών μεταποιημένων προϊόντων. Έχουν ληφθεί μέτρα για τη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ εταιρειών όπως συγχωνεύσεις, κοινοπραξίες ή υπεργολαβίες, την τεχνολογική αναβάθμιση βιομηχανικών μονάδων και την βελτίωση της ποιότητας των βιομηχανικών προϊόντων. Προγραμματισμένες επενδύσεις στην υποδομή και τον τουρισμό αναμένεται να προωθήσουν τον κλάδο των κατασκευών, ο οποίος χαρακτηρίζεται ακόμη από χαμηλή παραγωγικότητα. Από αυτήν την άποψη, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένα σημαντικό στοιχείο οποιασδήποτε βιομηχανικής πολιτικής είναι ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων και ότι θα πρέπει να εξεταστεί η συμβατότητα των μέτρων στήριξης με τους κανόνες της ΕΚ (βλέπε Κεφάλαιο 6: Πολιτική του ανταγωνισμού).

Δεν έχει σημειωθεί σαφής πρόοδος για τη δημιουργία του Κέντρου Τεχνολογίας, Έρευνας και Ανάπτυξης, που αναφέρθηκε στην προηγούμενη περιοδική έκθεση.

Η εκτέλεση και παρακολούθηση της εφαρμογής της βιομηχανικής πολιτικής αποτελεί ευθύνη του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, το οποίο εισάγει τα κατάλληλα πολιτικά και διοικητικά μέτρα και χαράσσει πολιτική ή ορίζει στόχους σύμφωνα με τις προκύπτουσες ανάγκες. Η συνεργασία με άλλα υπουργεία και με το Γραφείο Σχεδιασμού είναι σε πολύ καλά επίπεδα. Θεσμικά όργανα του ιδιωτικού τομέα όπως επιμελητήρια, εμπορικές ενώσεις, κλπ. συμμετέχουν μέσω της γνωμοδοτικής επιτροπής εμπορίου και βιομηχανίας, τόσο στη χάραξη όσο και στη παρακολούθηση της εφαρμογής της βιομηχανικής πολιτικής. Σε τοπικό επίπεδο, εκτός από το Εμπορικό Επιμελητήριο της Κύπρου, υπάρχουν περιφερειακά εμπορικά επιμελητήρια στις πέντε μεγαλύτερες πόλεις.

Η βιομηχανική πολιτική αναπτύσσεται με άρτιο τρόπο με τη συνεργασία των διάφορων υπουργείων και θεσμών του ιδιωτικού τομέα. Δεν χρειάζεται να καθιερωθούν νέοι θεσμοί ή διοικητικά όργανα για τη μεταφορά και εφαρμογή του κεκτημένου.

7 **xiv) Κεφάλαιο 14: Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις**

Από την προηγούμενη έκθεση η σημαντικότερη πρόοδος στον τομέα της **πολιτικής των ΜΜΕ** επετεύχθη στη βελτίωση της πρόσβασης των εταιρειών στη χρηματοδότηση.

Έχει εισαχθεί σύστημα εγγυήσεων για δάνεια σε' ΜΜΕ και επιδοτήσεις επιτοκίου ενώ έχει εισαχθεί και ένα ειδικό πρόγραμμα για δάνεια εκκίνησης. Παράλληλα, συσταθεί one-stop-shop στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού την παροχή πληροφοριών σε διεθνείς επιχειρήσεις που αναζητούν τοπικούς εταίρους.

Στη Λευκωσία ιδρύθηκε εθνικό Euro Info Centre, που εδρεύει στο Εμπορικό Βιομηχανικό επιμελητήριο.

8 **Πρόοδοι στον τομέα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων**

Στη Κύπρο, η **πολιτική των ΜΜΕ** είναι γενικά ευθυγραμμισμένη με τις

αρχές και τους στόχους της επιχειρησιακής πολιτικής της ΕΚ. Ειδικό κεφάλαιο για τις ΜΜΕ συμπεριελήφθη στο πενταετές στρατηγικό αναπτυξιακό σχέδιο (1999-2003). Μεταξύ άλλων, ορίζει τους ακόλουθους στόχους: δημιουργία απλουστευμένου νομικού και θεσμικού πλαισίου για τις ΜΜΕ, βελτίωση του χρηματοπιστωτικού περιβάλλοντος καθώς και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ μέσω της διεθνοποίησης τους και της πρόσβασής τους στην κοινωνία των πληροφοριών.

Όσον αφορά την εφαρμογή της πολιτικής για τις ΜΜΕ στη Κύπρο, η υφιστάμενη ήδη υποδομή είναι επαρκής. Υπεύθυνο για την πολιτική για τις ΜΜΕ είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Στην αποστολή του στηρίζεται και από άλλα υπουργεία και ιδιωτικούς φορείς όπως εμπορικές ενώσεις ή εμπορικά επιμελητήρια. Θεσμικά όργανα του ιδιωτικού τομέα συμμετέχουν στη χάραξη και παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής.

Η απλούστευση του επιχειρησιακού περιβάλλοντος, μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται οι ΜΜΕ, αποτελεί σημαντικό πολιτικό στόχο στην Κύπρο. Για παράδειγμα, σε κάθε καταχωρούμενη εταιρεία δίδεται ένας μοναδικός αριθμός, ενώ όλες οι εταιρείες καταχωρούνται σε μηχανοργανωμένο κατάλογο φιλικό προς τον χρήστη. Στη διαδικασία καταχώρησης, δεν εμπλέκεται καμία άλλη κρατική υπηρεσία εκτός της υπηρεσίας μητρώου καταχώρησης εταιρειών. Αυτές οι προσπάθειες είναι καλοδεχούμενες και θα πρέπει να συνεχιστούν.

Σχετικά με τον **ορισμό των ΜΜΕ**, η Κύπρος έχει υιοθετήσει διατάξεις που κάνουν διάκριση μεταξύ μεσαίων, μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων. Ο ορισμός ευθυγραμμίζεται με τον ορισμό της ΕΚ σχετικά με τον αριθμό των εργαζομένων. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα οικονομικά δεδομένα (κύκλος εργασιών, ισολογισμός) για όλες τις επιχειρήσεις.

9 xv) Κεφάλαιο 15: Επιστήμη και Έρευνα

Από την εποχή της προηγούμενης έκθεσης, η Κύπρος έχει λάβει περαιτέρω μέτρα για την ενίσχυση της ικανότητάς της να εφαρμόσει το κεκτημένο στον

τομέα τη επιστήμης και της έρευνας.

Μετά την συμφωνία για σύνδεση με το **πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο** για την επιστήμη και την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την επίδειξη (FP5), που ετέθη σε ισχύ τον Μάιο του 1999, η Κύπρος έχει εγκαθιδρύσει εθνικό σημείο επαφής (ΕΣΕ) προκειμένου να προωθήσει τη συμμετοχή σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και με σκοπό την αποτελεσματική χρήση του πέμπτου προγράμματος πλαίσιο. Η Κύπρος συμμετέχει, επίσης, στις επιτροπές προγράμματος των FP5.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της συμφωνίας είναι ότι βασίζεται στην αρχή της αμοιβαιότητας. Η Κύπρος άνοιξε όλα τα προγράμματά της έρευνας σε εθνικό επίπεδο, σε ιδρύματα και ερευνητές από τα κράτη μέλη της ΕΕ

Στον τομέα της ευρωπαϊκής συνεργασίας στην επιστήμη και τεχνολογία (ΕΣΕΤ), η Κύπρος έγινε αποδεκτή ως πλήρες μέλος το 1999.

Υπεύθυνη αρχή για τη χάραξη και εφαρμογή της εθνικής πολιτικής για την επιστήμη και την έρευνα είναι το Γραφείο Σχεδιασμού, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Προώθησης της Έρευνας. Το ίδρυμα αυτό αποτελεί το μέσον με το οποίο εφαρμόζονται η στρατηγική και οι πολιτικές στην έρευνα και ανάπτυξη του γραφείου προγραμματισμού.

10 Πρόοδοι στον τομέα της Επιστήμης και Έρευνας

Στη Κύπρο, η συνεργασία στον τομέα της επιστήμης και τεχνολογίας είναι σωστά εδραιωμένη και η συμμετοχή στο FP5 αναμένεται να καταστήσει ικανές τις αρχές της Κύπρου να εξοικειωθούν περισσότερο με τους κοινοτικούς κανόνες και διαδικασίες.

Για την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα είναι σημαντικό να υπάρξει αύξηση στις ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες για την έρευνα και ανάπτυξη ως ποσοστό του ΑΕΠ το οποίο είναι σχετικά χαμηλό (0,23% το 1998). Στο πλαίσιο της νέας βιομηχανικής πολιτικής για την ανάπτυξη βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας στη Κύπρο, προωθείται η ιδέα κέντρων εκκόλαψης εταιρειών υψηλής τεχνολογίας και κέντρων για εφαρμοσμένη έρευνα και ανάπτυξη. Ωστόσο, καθώς η ερευνητική

υποδομή της Κύπρου είναι σχετικά περιορισμένη και τα κύρια ερευνητικά ιδρύματα ανήκουν στο δημόσιο τομέα, απαιτούνται περαιτέρω ουσιαστικά μέτρα, προκειμένου να αυξηθεί σταδιακά η ενίσχυση του κλάδου αυτού.

Το Σεπτέμβριο του 1999, αυξήθηκαν οι διαθέσιμοι ανθρώπινοι πόροι για το Ίδρυμα Προώθησης της Έρευνας. Εκτός της προώθησης εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων, το ίδρυμα συμμετέχει ενεργά στο συντονισμό και την ενθάρρυνση της συμμετοχής κυπριακών ιδρυμάτων στο πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την ανάπτυξη. Στις προτεραιότητές του έχει, επίσης, συμπεριλάβει τη βελτίωση των συνδέσμων πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων με τη βιομηχανία και τις ΜΜΕ.

xvi) Κεφάλαιο 16: Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Από την προηγούμενη περιοδική έκθεση, η Κύπρος έχει επιτύχει πρόοδο στην ευθυγράμμιση της νομοθεσίας της, καθώς και των μέτρων δόμησης ικανοτήτων, με το κεκτημένο στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η Κύπρος συνεχίζει να συμμετέχει ενεργά σε διάφορα **κοινοτικά προγράμματα** (βλέπε διμερείς μέρος Α). Μόλις ολοκληρωθούν οι απαραίτητες νομικές ρυθμίσεις, μεχρι το τέλος του παρόντος έτους, η Κύπρος αναμένεται να λάβει μέρος από το 2001 στη δεύτερη φάση των

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης έχει οριστεί για όλες τις συμβάσεις ως η κεντρική αρχή ή η υπηρεσία διαβίβασης/παραλαβής και ενεργεί ως συντονιστής στην επεξεργασία των αιτήσεων. Άλλες αρχές που εμπλέκονται στην διεθνή δικαστική συνεργασία είναι, μεταξύ άλλων, η δικαστική υπηρεσία και η αστυνομία. Μονάδα για τη διεθνή νομική συνεργασία είναι υπεύθυνη για τη βελτίωση και επιτάχυνση της διεθνούς συνεργασίας.

11 xvii) Κεφάλαιο 17: Τελωνειακή Ένωση

Πολύ μικρή πρόοδος έχει σημειωθεί από την Κύπρο την περίοδο που

καλύπτει η παρούσα έκθεση. Η διεύθυνση τελωνείων και ειδικών φόρων κατανάλωσης έχει ετοιμάσει ένα σχέδιο δράσης για την εξασφάλιση της ευθυγράμμισης και της αποτελεσματικής εφαρμογής του κεκτημένου μέχρι το 2003. Η υιοθέτηση μιας προενταξιακής στρατηγικής για την εναρμόνιση της κυπριακής τελωνειακής νομοθεσίας έχει καθοριστεί ως βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα στην εταιρική σχέση προσχώρησης.

Όσον αφορά την ευθυγράμμιση με τον **τελωνειακό κώδικα τη ΕΚ και τις διατάξεις εφαρμογής του**, κάποιο προπαρασκευαστικό έργο έχει αναληφθεί από την Κύπρο όσον αφορά την **τελωνειακή αξία**, την προσωρινή εισαγωγή και την τελωνειακή αποταμίευση, αλλά κανέναν από τα νομοθετικά σχέδια που έχουν ετοιμαστεί δεν έχει υιοθετηθεί μέχρι σήμερα. Όσον αφορά το **τελωνειακό κεκτημένο εκτός του τελωνειακού κώδικα**, έχει γίνει ένα προπαρασκευαστικό έργο σχετικά με το κοινό δασμολόγιο, τις πρόδρομες ουσίες και την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Στην περίπτωση αυτή, και πάλι δεν έχει υιοθετηθεί κανένα νομοθετικό σχέδιο. Στον τομέα της **αμοιβαίας διοικητικής στήριξης σε τελωνειακά ζητήματα**, δεν σημειώθηκε καμία ιδιαίτερη εξέλιξη.

Όσον αφορά τη διοικητική και λειτουργική ικανότητα, έχει ετοιμαστεί ένα πρόγραμμα μεταρρύθμισης και εκσυγχρονισμού για τη διεύθυνση τελωνείων και ειδικών φόρων κατανάλωσης, που αποτελείται από ένα σχέδιο διαχείρισης επιχειρηματικών αλλαγών, το οποίο εκπονήθηκε μέσω της διαδικασίας "ανάλυσης κενών και αναγκών" ("gap-and-needs-analysis"), καλύπτει το διάστημα 2000-2002 και επικεντρώνεται στην ενίσχυση της νομικής, διοικητικής και λειτουργικής επάρκειας της διεύθυνσης. Αν και πρέπει ακόμη να αναπτυχθεί ένα ολοκληρωμένο μηχανοργανωμένο σύστημα και ενότητες περιγραφής κινδύνων, έχει ετοιμαστεί ένα κείμενο εκτίμησης εθνικών κινδύνων για να στηρίξει την ορθή ανάλυση των κινδύνων που ελλοχεύουν σε όλους τους τομείς όπου ασκείται τελωνειακός έλεγχος. Επί του παρόντος, οι τελωνειακοί έλεγχοι βασίζονται σε ένα σύστημα ανάλυσης κινδύνων και επιλογής δια των χειρών.

12 Πρόοδοι ως προς την Τελωνειακή Ένωση

Η Κύπρος πρέπει να επιταχύνει την ανάπτυξη της διοικητικής και λειτουργικής της ικανότητας στον εν λόγω τομέα.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η Κύπρος φαίνεται να αντιμετωπίζει ορισμένες δυσκολίες στην τήρηση ορισμένων από τις προθεσμίες για εναρμόνιση και γι' αυτό έχει την τάση να τις παρατείνει, επομένως θα πρέπει να καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για να διασφαλίσει την έγκαιρη μεταφορά του κεκτημένου. Η Κύπρος θα πρέπει επίσης να λάβει το συντομότερο δυνατό μέτρα για περαιτέρω ευθυγράμμιση στον τομέα των τελωνειακών διαδικασιών με οικονομικό αντίκτυπο, με σκοπό να εξασφαλίσει επαρκή εμπειρία για την τελωνειακή της διοίκηση πριν από την προσχώρηση. Επιπλέον, παρόλο που η νομοθεσία έχει ήδη μέχρι κάποιο σημείο ευθυγραμμιστεί με το κεκτημένο, χρειάζεται περαιτέρω ευθυγράμμιση όσον αφορά τις απλουστευμένες διαδικασίες, την εισαγωγή και εξαγωγή προϊόντων παραποίησης/απομίμησης και πειρατείας καθώς επίσης και πολιτιστικών αγαθών και την τελωνειακή αποταμίευση.

Όσον αφορά την διοικητική επάρκεια, αυτή τη στιγμή γίνεται κατάρτιση του προσωπικού και συνεχίζεται η μηχανοργάνωση της διεύθυνσης τελωνείων και ειδικών φόρων κατανάλωσης. Ωστόσο, τα υπάρχοντα λειτουργικά συστήματα είναι περιορισμένα και πρέπει να αναπτυχθούν όπως απαιτείται στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης προσχώρησης του 1999. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται από τη διεύθυνση τελωνείων και ειδικών φόρων κατανάλωσης περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη χρήση πληροφοριοδοτών, ανάλυση κινδύνων, περιγραφή και στοχοθέτηση. Θα πρέπει επίσης να αναπτυχθεί ένα ολοκληρωμένο μηχανοργάνωμένο σύστημα και ενότητες περιγραφής κινδύνου.

13 **xviii) Κεφάλαιο 18: Εξωτερικές σχέσεις**

Κατά την περίοδο που καλύπτει η παρούσα έκθεση, η Κύπρος συνέχισε να εφαρμόζει μέτρα εναρμόνισης.

Με την προσχώρηση, η Κύπρος θα χρειαστεί να εφαρμόσει το κοινό

εξωτερικό δασμολόγιο. Στο πλαίσιο της συμφωνίας τελωνειακής ένωσης με την ΕΚ, η Κύπρος έχει ήδη υιοθετήσει το κοινό τελωνειακό δασμολόγιο για τα βιομηχανικά προϊόντα και για έναν αριθμό γεωργικών προϊόντων που καλύπτονται από το πρωτόκολλο Κύπρου-ΕΚ. Το καθεστώς του εξωτερικού εμπορίου της Κύπρου έχει ήδη ουσιαστικά ευθυγραμμιστεί με εκείνο της ΕΚ. Το 1998, οι δασμοί που εφαρμόζε η Κύπρος ήταν, κατά μέσον όρο, 12.1% (ΕΚ 5.4 %) σε όλα τα προϊόντα, 4.8% (ΕΚ 4.2 %) στα βιομηχανικά προϊόντα, 35.4% (ΕΚ 9.4 %) στα γεωργικά προϊόντα και 9,8% (ΕΚ 12.4%) στα αλιευτικά προϊόντα.

Όσον αφορά την **κοινή εμπορική πολιτική**, η Κύπρος συνέχισε την ευθυγράμμισή της με το κοινοτικό κεκτημένο.

Από την τελευταία περιοδική έκθεση, δεν έχουν σημειωθεί σημαντικές εξελίξεις σχετικά με τις **διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες** καθώς επίσης και την **αναπτυξιακή πολιτική και ανθρωπιστική βοήθεια**. Το κεκτημένο για τις εξωτερικές σχέσεις συνίσταται, κυρίως, σε κοινοτική νομοθεσία, η οποία είναι άμεσα δεσμευτική για τα κράτη μέλη και, επομένως, δεν απαιτείται γενικώς μεταφορά στο εθνικό δίκαιο.

14 **xix) Κεφάλαιο 19: Προϋπολογισμός**

Όσον αφορά τον **εθνικό προϋπολογισμό και τα συγχρηματοδοτούμενα μέτρα της ΕΚ**, από το έτος 2000, οι τρεις προϋπολογισμοί της κεντρικής κυβέρνησης συγχωνεύτηκαν σε έναν ενιαίο προϋπολογισμό. Ο νέος περιεκτικός προϋπολογισμός προβλέπει τρεις κατηγορίες δαπανών, δηλ. άμεσες επιβαρύνσεις στο ενοποιημένο κεφάλαιο (π. χ. συντάξεις και δωρεές), φυσιολογικές (τρέχουσες) δαπάνες και αναπτυξιακές δαπάνες. Η τελευταία κατηγορία καλύπτει όλες τις δαπάνες κεφαλαίου, οι οποίες έχουν έκτακτο αναπτυξιακό χαρακτήρα και αντικατοπτρίζει το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων για το έτος αυτό.

Στον τομέα των **ίδιων πόρων και της διοικητικής υποδομής**, έχει συσταθεί μία τεχνική επιτροπή που διευθύνεται από την στατιστική υπηρεσία και στην οποία υπάρχουν εκπρόσωποι από όλες τις σχετικές δημόσιες υπηρεσίες. Τον

Μάρτιο του 2000, η τεχνική αυτή επιτροπή ξεκίνησε να μελετά λεπτομερώς το ζήτημα υπολογισμού του ΦΠΑ ιδίων πόρων.

Το 1999, η υπηρεσία ΦΠΑ ενισχύθηκε με την πρόσληψη 53 υπαλλήλων.

15 Πρόοδοι στον τομέα του Προϋπολογισμού

Συνολικά, η Κύπρος έχει καθιερώσει τους απαραίτητους κανόνες και διαδικασίες για τον αναπτυξιακό της προϋπολογισμό για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των δαπανών, καθώς επίσης και για την αξιολόγηση και παρακολούθηση. Ωστόσο, οι διαδικασίες αυτές πρέπει να ενισχυθούν.

Αρμόδιες διοικητικές αρχές στον τομέα του εθνικού προϋπολογισμού και των μέτρων συγχρηματοδότησης της ΕΚ είναι η διεύθυνση δημοσιονομικού και φορολογικού ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών και η διεύθυνση για αναπτυξιακές δαπάνες του Γραφείου Σχεδιασμού. Και τα δύο διοικητικά όργανα υποστηρίζονται από εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό, καθώς επίσης και από τα τελευταία συστήματα μηχανοργάνωσης. Ωστόσο, χρειάζεται περαιτέρω ενίσχυση των διοικητικών τους ικανοτήτων.

Οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι είναι στην ευθύνη της διεύθυνσης τελωνείων και ειδικών φόρων κατανάλωσης του Υπουργείου Οικονομικών. Η Διεύθυνση Θησαυροφυλακίου (μέσω της διεύθυνσης εσωτερικού λογιστικού ελέγχου) είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή όλων των ελέγχων και ερευνών που αφορούν στην καθιέρωση και τη διαθεσιμότητα παραδοσιακών ιδίων πόρων.

Στον τομέα του ΦΠΑ, για την εκτίμηση του μέσου σταθμικού όρου για τον ΦΠΑ (η οποία βασικά είναι μία εκτίμηση της μέσης τιμής που εφαρμόζεται στις διάφορες κατηγορίες φορολογητέων αγαθών) η Κύπρος θα πρέπει να υιοθετήσει την ταξινόμηση ατομικής κατανάλωσης ανά σκοπό (COICOP) και άλλες ταξινομήσεις που χρησιμοποιούνται στο ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών (ΕΣΛ 95), καθώς επίσης και την ανάλυση των θεσμικών τομέων. Το ΦΠΑ διαχειρίζεται η υπηρεσία ΦΠΑ που υπάγεται στη διεύθυνση τελωνείων και ειδικών φόρων κατανάλωσης. Η υπηρεσία ΦΠΑ, μία καλά οργανωμένη και

μηχανογραφημένη ανεξάρτητη δομή, είναι αρμόδια για την είσπραξη του ΦΠΑ στην Κύπρο. Το κυπριακό διοικητικό σύστημα ελέγχου του ΦΠΑ βασίζεται σε μία κεντρική διοίκηση με τοπικό έλεγχο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΠΡΟΟΔΟΣ

1. Εταιρική Σχέση Προσχώρησης και Εθνικό Πρόγραμμα για την Υιοθέτηση του Κεκτημένου: Γενική Αξιολόγηση

Σκοπός της εταιρικής σχέσης προσχώρησης είναι ο καθορισμός, σε ένα ενιαίο πλαίσιο:

- * Των τομέων προτεραιότητας για περαιτέρω εργασία, που ταυτοποιούνται στην περιοδική έκθεση της Επιτροπής
- * Των διαθέσιμων οικονομικών μέσων για υποβοήθηση των υποψήφιων χωρών να εκπληρώσουν τις προτεραιότητες αυτές
- * Των όρων που θα εφαρμόζονται στη βοήθεια αυτή

Κάθε υποψήφια χώρα κλήθηκε να υιοθετήσει ένα εθνικό πρόγραμμα για την υιοθέτηση του κεκτημένου. Το πρόγραμμα αυτό καθορίζει πώς η υπόψη χώρα σκοπεύει να ασχοληθεί με την εταιρική σχέση προσχώρησης, το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των προτεραιοτήτων της εταιρικής σχέσης και τις συνέπειες από πλευράς ανθρώπινων και οικονομικών πόρων. Τόσο οι εταιρικές σχέσεις προσχώρησης, όσο και τα εθνικά προγράμματα για την υιοθέτηση του κεκτημένου, αναθεωρούνται σε τακτή βάση, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η επιτευχθείσα πρόοδος και να μπορούν να τίθενται νέες προτεραιότητες.

α. Εταιρική Σχέση Προσχώρησης

Στις αξιολογήσεις που ακολουθούν, οι βασικοί υπότιτλοι γράφονται με έντονα γράμματα, ενώ οι περαιτέρω βασικές ιδέες από την εταιρική σχέση προσχώρησης γράφονται με πλάγια γραφή.

Βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες

Πολιτικά κριτήρια: Ως ένα σημαντικό βήμα προς την επίτευξη πολιτικής συμφωνίας, ξεκίνησε στις 3 Δεκεμβρίου 1999, στη Νέα Υόρκη, ο πρώτος γύρος των εκ του σύνεγγυς συνομιλιών, μετά τον οποίο ακολούθησαν τρεις ακόμη γύροι. Η διαδικασία αυτή είναι σε εξέλιξη και η Κύπρος, έκτοτε, συνεχίζει να εντείνει τις προσπάθειές της προς την κατεύθυνση επίτευξης συμφωνίας υπό την αιγίδα των ΗΕ.

Οικονομικά κριτήρια: Το 1999, το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών εκτιμήθηκε γύρω στο 2,6% του ΑΕΠ. Πρόσφατα, η εκδήλωση ισχυρής εγχώριας ζήτησης οδήγησε σε αύξηση των εισαγωγών και σε επιδείνωση του εμπορικού ισοζυγίου. Μικρή πρόοδος έχει επιτευχθεί στη διόρθωση της διόγκωσης του δημοσιονομικού ελλείμματος και του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών. Το ανώτατο όριο για τα επιτόκια περιόρισε τις δυνατότητες της κεντρικής τράπεζας να εφαρμόσει μια αποτελεσματική νομισματική πολιτική. Ωστόσο, υιοθετήθηκε νόμος ο οποίος θα καταργήσει την οροφή του 9% στα επιτόκια. Πέραν αυτού, η Κύπρος εισήγαγε ορισμένα μέτρα τα οποία θα οδηγήσουν σε περαιτέρω απελευθέρωση της διακίνησης κεφαλαίων, όπως η χαλάρωση του ελέγχου στις ξένες άμεσες επενδύσεις στο εσωτερικό για μόνιμους κατοίκους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσον αφορά τις συνεταιριστικές εταιρείες πίστωσης και αποταμίευσης δεν έχουν αναφερθεί κάποιες περαιτέρω εξελίξεις όσον αφορά την ευθυγράμμιση με το κεκτημένο και τα διεθνή λογιστικά πρότυπα. Συνεπώς, η προτεραιότητα αυτή αντιμετωπίστηκε σε περιορισμένη έκταση.

Εσωτερική αγορά:

* Όσον αφορά τις κρατικές προμήθειες, δημιουργήθηκε ένα κεντρικό στατιστικό σύστημα για την καταχώρηση των κρατικών συμβάσεων. Για το σκοπό αυτό, δημιουργήθηκε βάση δεδομένων για την τήρηση των αναγκαίων στατιστικών πληροφοριών σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών διατάξεων του κεκτημένου για τις κρατικές προμήθειες. Ο νόμος χρειάζεται ακόμη να επεκταθεί στις τοπικές αρχές και οργανισμούς, που διέπονται από την περί του δημοσίου νομοθεσία.

✱ **Στον τομέα των δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας,** τέθηκε σε ισχύ ο νόμος με τον οποίο επικυρώνεται η Διεθνής Σύμβαση για την Προστασία των Εκτελεστών, των Παραγωγής Φωνογραφημάτων και την Ραδιοτηλεοπτική Οργάνωση. Πέραν τούτων, αναλήφθηκαν περαιτέρω προσπάθειες για την ενδυνάμωση της διοικητικής επάρκειας όσον αφορά τη μηχανοργάνωση και τη δημιουργία ειδικής μονάδας επιβολής αποτελεσματικού συνοριακού ελέγχου. Ωστόσο, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες όσον αφορά την εναρμόνιση και εφαρμογή των δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας.

✱ **Στον τομέα της ελεύθερης διακίνησης των αγαθών,** η Κύπρος υιοθέτησε νέα νομοθεσία σε διάφορους τομείς όπως τα λιπάσματα, τα τρόφιμα και τα οχήματα με κίνητρα. Επιπροσθέτως, η κυβέρνηση αποφάσισε να επιταχύνει την υιοθέτηση εναρμονισμένων προτύπων σε σχέση με τις οδηγίες νέας προσέγγισης. Εντούτοις, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες στον τομέα της τυποποίησης και πιστοποίησης και η υιοθέτηση νόμου πλαισίου για τις οδηγίες νέας προσέγγισης.

✱ **Όσον αφορά την κίνηση των κεφαλαίων,** η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ήρε ορισμένους από τους περιορισμούς στις επενδύσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό προς και από το νησί. Υιοθετήθηκε νέος νόμος για την κατάργηση της υφιστάμενης εξ 9% οροφής στα επιτόκια. Η νομοθεσία αυτή θα επιτρέψει στην Κεντρική Τράπεζα να προχωρήσει σε βαθμιαία κατάργηση των εναπομενοντων ελέγχων συναλλάγματος στη ροή κεφαλαίων, σύμφωνα με το πρόγραμμα απελευθέρωσης.

✱ **Στον τομέα του ανταγωνισμού,** επιτεύχθηκε περαιτέρω νομοθετική εναρμόνιση το κεκτημένο κατά των μονοπωλίων και ελήφθη απόφαση για μεταρρύθμιση της υφιστάμενης υποδομής. Ωστόσο, θα χρειαστεί περαιτέρω προσπάθεια ενίσχυσης. Θα πρέπει, επίσης, να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων όπου, τη στιγμή αυτή, δεν υπάρχει ιδιαίτερη νομοθεσία.

✱ Ορισμένα μέτρα εναρμόνισης έχουν ληφθεί **στον τομέα των τηλεπικοινωνιών**, ενώ έχει συνταχθεί ένας νέος νόμος για τις τηλεπικοινωνίες για εναρμόνιση με το κεκτημένο. Ωστόσο, εκκρεμεί ακόμη η δημιουργία ανεξάρτητης ρυθμιστικής αρχής.

✱ **Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ αυξήθηκε**, ενώ υιοθετήθηκε περαιτέρω νομοθεσία για κατάργηση των ειδικών περί ΦΠΑ διατάξεων υπέρ των διεθνών επιχειρηματικών εταιρειών. Επιπλέον, αυξήθηκαν οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης σε ορισμένα προϊόντα όπως τα εγχωρίως παραγόμενα οινοπνευματώδη, το πετρέλαιο και τα τσιγάρα. Η Κύπρος αποφάσισε να μην λάβει άλλα φορολογικά μέτρα, τα οποία θεωρούνται επιζήμια βάσει του Κώδικα Φορολογίας Επιχειρήσεων. Χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες στον τομέα του συστήματος φορολογίας αποθηκών και των διαδικασιών διακίνησης υποκειμένων σε φορολογία αγαθών.

✱ Όσον αφορά τα **τελωνειακά θέματα**, η διεύθυνση δασμών και ειδικών φόρων κατανάλωσης ετοίμασε ένα σχέδιο δράσης για διασφάλιση της εναρμόνισης και αποτελεσματικής εφαρμογής του κεκτημένου. Η μηχανοργάνωση της υπηρεσίας προχωρεί και η υιοθέτηση του λογισμικού ASYCUDA είναι ήδη σε προχωρημένο στάδιο.

Γενικά, αν και όλα τα ζητήματα έχουν αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά, η **προτεραιότητα αυτή έχει εν μέρει εκπληρωθεί**.

Γεωργία: Αν και έχει ξεκινήσει μια προκαταρκτική εργασία, η διαδικασία για την καθιέρωση του συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης και ελέγχου (ΣΟΔΕ) θα πρέπει να επιταχυνθεί, ενώ θα πρέπει να δημιουργηθεί υπηρεσία πληρωμών για τη διαχείριση των κοινών γεωργικών δαπανών. Θα πρέπει, επίσης, να δημιουργηθούν διοικητικές δομές για τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης. Κάποια νομοθεσία έχει υιοθετηθεί στον κτηνιατρικό και φυτοϋγειονομικό τομέα, ενώ τη στιγμή αυτή είναι υπό εφαρμογή πρόγραμμα για την αναβάθμιση των γραφείων, του εξοπλισμού και

άλλων διευκολύνσεων στους συνοριακούς σταθμούς επιθεώρησης. **Συνεπώς, η προτεραιότητα αυτή έχει εν μέρει εκπληρωθεί.**

Αλιεύματα: Τον Ιούνιο του 2000, η Κύπρος ενέκρινε τροποποιήσεις στην υφιστάμενη νομοθεσία αδειοδότησης. Μεταξύ άλλων, οι τροποποιήσεις προβλέπουν την υποχρέωση κατοχής αδείας αλιείας από όλα τα αλιευτικά σκάφη, τέλη για τη χορήγηση αδείας και εγκατάσταση μαύρου κουτιού για δορυφορική παρακολούθηση. Δημιουργήθηκε Μητρώο Αλιευτικών Σκαφών και ενισχύθηκε η διοικητική επάρκεια. **Συνεπώς, η προτεραιότητα αυτή εκπληρώθηκε.**

Περιβάλλον: Θα πρέπει να ολοκληρωθεί η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και η εφαρμογή της οδηγίας για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Έχει οριστικοποιηθεί ένα πρόγραμμα μεταφοράς και εφαρμογής της νομοθεσίας για εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας, των θεσμών, των προγραμμάτων και των πολιτικών στο κεκτημένο. Ωστόσο, χρειάζονται ακόμη κάποιες περαιτέρω προσπάθειες στο θέμα αυτό. Έχουν υιοθετηθεί ορισμένοι νόμοι και διατάγματα στον τομέα της ποιότητας του αέρα και των υδάτων καθώς και της διαχείρισης των αποβλήτων, ιδιαίτερα όσον αφορά την έγκριση τύπου των οχημάτων με κινητήρα, τη νομοθεσία στον τομέα των προτύπων ποιότητας και μεθόδων μετρήσεως και τη νομοθεσία για επικύρωση της τροποποίησης της Σύμβασης της Βασιλείας για τα επικίνδυνα απόβλητα. Χρειάζεται, ακόμη, περαιτέρω επιτάχυνση της μεταφοράς της νομοθεσίας στον τομέα αυτό. Επιπλέον, έπειτα από σχετική μελέτη, έγιναν εκτιμήσεις του κόστους της προσέγγισης. Ωστόσο, είναι ακόμη να καταρτιστεί σχέδιο χρηματοδότησης επενδύσεων (κατά οδηγία) με βάση τις εκτιμήσεις αυτές του κόστους και ρεαλιστικές πηγές δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης κατ'έτος. **Συνεπώς, η προτεραιότητα αυτή έχει εν μέρει εκπληρωθεί.**

Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις: Ο κοινωνικός διάλογος είναι μια από μακρού υφιστάμενη πρακτική και, εκτός από τα διάφορα υφιστάμενα τριμερή όργανα, σημαντικό και αναπτυσσόμενο ρόλο παίζει και ο διμερής, αν και άτυπος,

κοινωνικός διάλογος. Θα πρέπει να υποστηριχθούν περαιτέρω προσπάθειες δόμησης ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων. Η Κύπρος συνέχισε τη διαδικασία νομοθετικής εναρμόνισης με το κεκτημένο σε ορισμένους τομείς όπως η εργατική νομοθεσία, η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία και οι διακρίσεις. Η χώρα έχει αναλάβει προσπάθειες ενδυνάμωσης της διοικητικής της επάρκειας. Ιδιαίτερα, αναβαθμίστηκε και αναδιοργανώθηκε η επιθεώρηση εργασίας. **Συνεπώς, η προτεραιότητα αυτή έχει εν μέρει εκπληρωθεί.**

Μεταφορές: Η Κύπρος έχει υιοθετήσει ορισμένους νόμους και κανονισμούς στον τομέα αυτό και έχει ενδυναμώσει τη διοικητική της επάρκεια. Για την ενίσχυση της ποιότητας του υπό κυπριακή σημαία στόλου και για τη βελτίωση του όλου θέματος της ασφάλειας, η κυβέρνηση εισήγαγε μια νέα, πιο περιοριστική πολιτική στη νηολόγηση κυπριακών πλοίων. Όσον αφορά τις κατακρατήσεις, παρόλο ότι η σταθερή μείωση στον αριθμό τους είναι καλοδεχούμενη και αντικατοπτρίζει τις αυξημένες προσπάθειες των κυπριακών αρχών στον τομέα αυτό, χρειάζονται ακόμη κάποιες περαιτέρω προσπάθειες για να μπορέσει το σύνολο του κυπριακού στόλου να επιτύχει επίπεδο ασφαλείας που να αντιστοιχεί στον τρέχοντα μέσο όρο του 6% της ΕΕ. Έχει ετοιμαστεί ένα σχέδιο δράσης για την εμπορική ναυτιλία, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των νηογνωμόνων και της βελτίωσης της κυπριακής σημαίας. **Συνεπώς, η προτεραιότητα αυτή έχει εκπληρωθεί.**

Δικαιοσύνη και εσωτερικά θέματα: Η Κύπρος υιοθέτησε μια νέα νομοθεσία για το άσυλο. Ο νόμος αυτός προβλέπει την ίδρυση Αρχής για τους Πρόσφυγες, η οποία αναμένεται να συσταθεί. Χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για να διασφαλιστεί η τακτική και πλήρης υποβολή στοιχείων από τον υπεράκτιο τραπεζικό τομέα. Η Κύπρος έχει ήδη υιοθετήσει πρόγραμμα αναβάθμισης για την απόκτηση εξοπλισμού συνοριακού ελέγχου όπως παράκτια ραντάρ, περιπολικά σκάφη κι εξοπλισμός εντοπισμού πλαστών εγγράφων στα λιμάνια εισόδου. Επιπλέον, αναβαθμίζεται το υφιστάμενο δίκτυο μηχανοργάνωσης της αστυνομίας. Η Κύπρος επικύρωσε ορισμένες συμβάσεις στον τομέα αυτό, ωστόσο, όσον αφορά

τη σύμβαση ποινικού δικαίου για τη διαφθορά του Συμβουλίου της Ευρώπης, μόνον ο νόμος που επικυρώνει τη σύμβαση αυτή έχει υιοθετηθεί μέχρι τώρα. Η Κύπρος υπέβαλε αίτηση για προσχώρηση στη σύμβαση του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας ξένων δημόσιων λειτουργών στις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές. Επιπλέον, η χώρα ενέτεινε περαιτέρω τα προληπτικά της μέτρα που είναι αναγκαία για την προστασία από εγκληματικές δραστηριότητες, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και το ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Η ειδική μονάδα για την καταπολέμηση του ξεπλύματος μαύρου χρήματος (ΜΟΚΑΣ) ενισχύθηκε, ωστόσο, θα πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω η ουσιαστική εφαρμογή της νομοθεσίας για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος. **Συνεπώς, η προτεραιότητα αυτή έχει εν μέρει εκπληρωθεί.**

Ενίσχυση της διοικητικής και νομικής επάρκειας, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας για διαχείριση και έλεγχο των κοινοτικών κεφαλαίων: Η αναληφθείς προκαταρκτική εργασία έθεσε τα θεμέλια για περαιτέρω μέτρα εναρμόνισης. Από το διευθυντή της υπηρεσίας εσωτερικών εσόδων διορίστηκε σύνδεσμος προερχόμενος από τις φορολογικές αρχές για να συνεργάζεται με τη Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ) για φορολογικά θέματα. Εγκρίθηκε ένας νέος ενοποιημένος προϋπολογισμός, ο οποίος προβλέπει τρεις κατηγορίες δαπανών. Η κυπριακή κυβέρνηση έχει εν λειτουργία ένα πλήρως ανεπτυγμένο σύστημα δημόσιου εξωτερικού και εσωτερικού χρηματοοικονομικού ελέγχου για το σύνολο του εθνικού προϋπολογισμού. Όσον αφορά την ενίσχυση της διοικητικής και νομικής επάρκειας για τη διαχείριση και έλεγχο των κεφαλαίων ΕΚ καταβάλλονται αυτή τη στιγμή περαιτέρω προσπάθειες διασφάλισης υγιούς οικονομικής διαχείρισης και διαφάνειας στη χρήση αυτών των κεφαλαίων. Οι προσπάθειες αυτές καλύπτουν τις προτεραιότητες όσον αφορά την ολοκλήρωση του νομοθετικού πλαισίου για το εσωτερικό και εξωτερικό οικονομικό έλεγχο και τη δημιουργία μονάδων εσωτερικού ελέγχου/ρύθμισης στα κέντρα δαπανών και προληπτικό οικονομικό έλεγχο, καθώς επίσης και έκδοση εγχειριδίου λογιστικού ελέγχου και την ανάπτυξη λογιστικής παρακολούθησης για

τον έλεγχο των κοινοτικών κεφαλαίων. Χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες όσον αφορά την εισαγωγή “λειτουργικής ανεξαρτησίας” για τους εθνικούς, εσωτερικούς ρυθμιστές/ελεγκτές, τόσο σε κεντρικό όσο και σε αποκεντρωμένο επίπεδο. Από την άλλη μεριά, έχει ενδυναμωθεί η επάρκεια της υπηρεσίας ΦΠΑ με την πρόσληψη νέου προσωπικού, ενώ έχει δημιουργηθεί ένα κεντρικό σημείο συντονισμού. Η Κύπρος χρειάζεται να καταβάλει περαιτέρω προσπάθειες για να έχει διαθέσιμα στοιχεία ΑΕΠ/κατά κεφαλή σύμφωνα με τη μεθοδολογία της ΕΚ. **Συνεπώς η προτεραιότητα αυτή έχει εν μέρει εκπληρωθεί.**

Μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες

Παρακάτω, αναφέρονται μόνον οι μεσοπρόθεσμες εκείνες δραστηριότητες της εταιρικής σχέσης προσχώρησης του 1999, οι οποίες έχουν εκπληρωθεί ή στις οποίες έχει επιτευχθεί ένας ορισμένος βαθμός προόδου.

Εσωτερική αγορά: Όσον αφορά την ελεύθερη διακίνηση των αγαθών, έχει υιοθετηθεί νέα νομοθεσία στον τομέα της νόμιμης μετρολογίας και των προσσκευασιών. Σύμφωνα με διάταξη ενσωματωθείσα ήδη στην υφιστάμενη νομοθεσία για τις κρατικές προμήθειες, αμέσως με την προσχώρηση θα απαλειφθεί αυτομάτως η εθνική προτιμησιακή ρήτρα. Στον τομέα της ελεύθερης διακίνησης προσώπων, το Υπουργικό Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση που προβλέπει το σαφή διαχωρισμό μεταξύ αναγνώρισης ακαδημαϊκών προσόντων και επαγγελματικών προσόντων. Ψηφίστηκε ένας νέος νόμος, που τροποποιεί το υφιστάμενο δίκαιο των εταιρειών για να καλυφθούν οι διατάξεις της δωδέκατης οδηγίας του Συμβουλίου για το δίκαιο των εταιρειών σχετικά με τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης με ένα μόνον έταιρο, ενώ έχει αναληφθεί προκαταρκτική εργασία για τις υπόλοιπες οδηγίες που αναφέρονται στην εταιρική σχέση προσχώρησης. Όσον αφορά την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων στις αρχές αυτού του χρόνου η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) ήρε ορισμένους από τους περιορισμούς στις επενδύσεις εξωτερικού και εσωτερικού από και προς το νησί. Επιπλέον, από τις αρχές αυτού του χρόνου, επιτράπη στους μόνιμους κατοίκους

της Κύπρου να προβαίνουν σε άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό χωρίς περιορισμούς όσον αφορά το ύψος του αναγκαίου συναλλάγματος ή τον τομέα της επένδυσης. Η μεταφορά των κεφαλαίων θα γίνεται, ευθύς ως η ΚΤΚ κρίνει ότι πρόκειται για γνήσια άμεση επένδυση. Περαιτέρω, η ΚΤΚ κατήργησε όλους τους περιορισμούς στη χρήση πιστωτικών καρτών για τρέχουσες πληρωμές στο εξωτερικό. Όσον αφορά τον ανταγωνισμό, τον Φεβρουάριο το Υπουργικό Συμβούλιο πήρε απόφαση για μεταρρύθμιση της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού. Οι μεταρρυθμίσεις προβλέπουν επίσης την πρόσληψη μόνιμου ειδικευμένου προσωπικού. Ενισχύονται, επίσης, οι εξουσίες της στο θέμα των ερευνών. Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για περαιτέρω ευθυγράμμιση με το κεκτημένο για τη φορολογία. Στον τομέα της προστασίας του καταναλωτή και της υγείας, όσον αφορά το θέμα της ύπαρξης λειτουργικών μηχανισμών εποπτείας της αγοράς, υιοθετήθηκε ο νόμος για τον έλεγχο της παραπλανητικής και συγκριτικής διαφήμισης, γεγονός που επέφερε την περαιτέρω εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας με το κεκτημένο στον τομέα αυτό. Επιπλέον, πρόοδος σημειώθηκε και στον τομέα της τιμολόγησης των προϊόντων με υιοθέτηση σχετικής νομοθεσίας.

Γεωργία: Η Κύπρος έχει ξεκινήσει προετοιμασίες για την εφαρμογή της *κοινής γεωργικής πολιτικής και των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης*.

Ενέργεια: Για την επίτευξη περαιτέρω εναρμόνισης με το κεκτημένο και για την προαγωγή της ενεργειακής αποδοτικότητας στο βιομηχανικό, εμπορικό και γεωργικό τομέα, τέθηκε σε πλήρη λειτουργία σύστημα χορηγήσεων για επενδύσεις στην προώθηση της *ενεργειακής αποδοτικότητας*, ενθαρρύνοντας τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Περαιτέρω, η Κύπρος έγινε μέλος του Οργανισμού Προώθησης της Τεχνολογίας της Ενέργειας (ΟΠΤΕ), κύριος στόχος του οποίου είναι η εφαρμογή μέτρων στους τομείς της ορθολογικής χρήσης της ενέργειας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των ορυκτών καυσίμων. Η κυβέρνηση της Κύπρου ίδρυσε Ινστιτούτο Ενέργειας το οποίο, μαζί με το Κέντρο Εφαρμοσμένων Ενεργειών, θα εφαρμόσει το πρόγραμμα ΟΠΤΕ-Κύπρου.

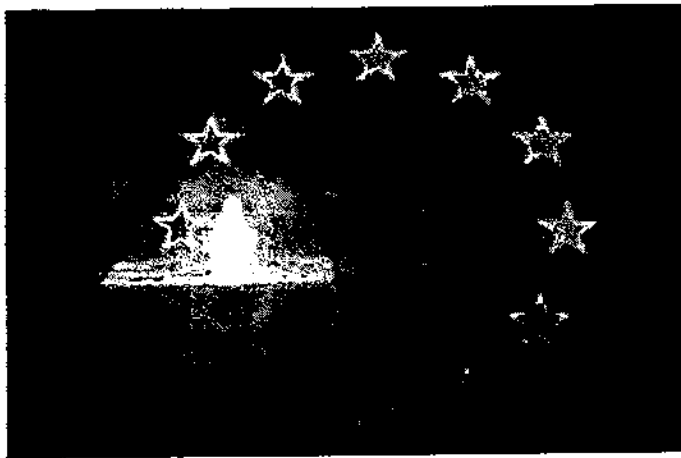
Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις: Στην Κύπρο, έχει ξεκινήσει η διαδικασία ανασκόπησης της απασχόλησης, ενώ έχει ολοκληρωθεί μια βασική μελέτη για την αγορά εργασίας στην Κύπρο. Έχουν ξεκινήσει προκαταρκτικές εργασίες για την κατάρτιση εθνικού σχεδίου δράσης για την απασχόληση σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση της ΕΚ. Η διαχείριση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Κεφαλαίου θα είναι υπό την ευθύνη του Υπουργείου Εργασίας και, για το σκοπό αυτό, θα γίνει κατάλληλη κατάρτιση του προσωπικού.

Μεταφορές: Υιοθετήθηκαν κανονισμοί για την τροποποίηση των κανονισμών για τα οχήματα με κινητήρα και την οδική κυκλοφορία με σκοπό την περαιτέρω εναρμόνιση με το κεκτημένο. Επιπλέον, επικυρώθηκαν οι τελευταίες τροποποιήσεις και η αναθεωρημένη σύμβαση για το Eurocontrol. Περαιτέρω, εγκρίθηκαν πέντε νέα νομοσχέδια στον τομέα του δικαίου για την εμπορική ναυτιλία, με τα οποία επέρχεται εναρμόνιση με τη σύμβαση για τα πρότυπα κατάρτισης, πιστοποίησης και φυλακής (Σύμβαση STCW). Πέραν αυτών, έχει υιοθετηθεί και άλλη νομοθεσία στο ναυτιλιακό τομέα, ενώ έχουν αναληφθεί περαιτέρω προσπάθειες για ενδυνάμωση της διοικητικής επάρκειας, ιδιαίτερα όσον αφορά το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις: Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για αναβάθμιση των οργάνων επιβολής του νόμου και των δικαστηρίων, όπως αύξηση του αριθμού των δικαστών, επέκταση των αρμοδιοτήτων ή ίδρυση πρόσθετου δικαστηρίου. Επιπλέον, αυξήθηκαν οι υπάλληλοι της μονάδας καταπολέμησης ξεπλύματος μαύρου χρήματος. Περαιτέρω, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία θέσεως Συνηγόρου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, βάσει των διατάξεων της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης (δουλεμπορίου) προσώπων.

β. Εθνικό Πρόγραμμα για την Υιοθέτηση του Κεκτημένου

Το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου 2000, υποβλήθηκε στην Επιτροπή για αξιολόγηση μια πρώτη πλήρης έκθεση για το ΕΠΥΚ της Κύπρου

Στατιστικά στοιχεία

	1995	1996	1997	1998	1999
Βασικά στοιχεία	Σε χιλιάδες				
Πληθυσμός (τέλος του έτους)	645	652	658	663	667
	σε Km ²				
Συνολική έκταση	9.251	9.251	9.251	9.251	9.251
Εθνικοί λογαριασμοί	Εκατομμύρια Λίρες Κύπρου				
καθαρίστο εγχώριο προϊόν σε τρέχουσες τιμές	4.004	4.157	4.366	4.680	4.943
	1000 εκατομμύρια ECU/EΥΡΩ				
καθαρίστο εγχώριο προϊόν σε τρέχουσες τιμές	6,8	7,0	7,5	8,1	8,5
	ECU/EΥΡΩ				
καθαρίστο εγχώριο προϊόν κατά κεφαλή σε τρέχουσες τιμές	10.500	10.800	11.400	12.300	12.800
	% μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος				
καθαρίστο εγχώριο προϊόν σε σταθερές τιμές (εθν. νόμισμα)	6,1	1,9	2,4	5,0	4,5
	Σε μονάδες αγοραστικής δύναμης				
καθαρίστο εγχώριο προϊόν κατά κεφαλή σε τρέχουσες τιμές	13.829	14.524	15.259	16.033	17.082
	Σε % της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας				
Γεωργία	5,3	4,8	4,3	4,4	4,2
Βιομηχανία (εκτός των κατασκευών)	15,0	14,7	14,2	13,8	13,4
Κατασκευές	8,9	8,9	8,4	8,1	7,7
Υπηρεσίες	70,8	71,6	73,1	73,7	74,7
	Σε % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος				
διάθρωση των δαπανών	79,8	83,1	84,9	87,8	84,9
Δαπάνες τελικής κατανάλωσης					
- των νοικοκυριών και των ΜΚΙΕΝ	63,7	65,1	66,1	68,5	66,9
- του δημοσίου	16,1	18,0	18,8	19,3	18,0
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου	19,2	19,9	19,0	17,3	17,8
Μεταβολές των αποθεμάτων	4,3	3,3	1,2	2,6	2,0
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	46,6	46,8	47,0	43,6	44,6
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	49,9	53,1	52,1	51,3	49,3

Ποσοστό πληθωρισμού	% μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος				
Δείκτης τιμών καταναλωτή	2,6	3,0	3,6	1,9	1,3

Ισοζύγιο πληρωμών	σε εκατομμύρια ECU				
- Τρέχουσες συναλλαγές	-131	-375	-299	-537	-219
- Εμπορικό ισοζύγιο	-1.595	-1.720	-1.827	-2.175	:
Εξαγωγές αγαθών	939	1.097	1.099	955	:
Εισαγωγές αγαθών	2.534	2.817	2.926	3.130	:
- Υπηρεσίες, καθαρές	1.398	1.352	1.509	1.632	:
- Εισόδημα, καθαρό	-23	-100	-73	-94	:
- Καθαρές τρέχουσες μεταβιβάσεις	90	93	91	101	:
- εκ των οποίων: μεταβιβάσεις δημοσίου	15	14	15	23	:
- Εισροές ΑΞΕ (καθαρές)	:	:	335	336	268

Δημόσια οικονομικά	σε % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος				
Γενικό έλλειμμα/πλεόνασμα δημοσίου	-0,9	-3,4	-5,3	-5,5	:

Οικονομικοί δείκτες	6 σε % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος				
Ακαθάριστο εξωτερικό χρέος ολόκληρης της οικονομίας	60,4	64,3	96,3	128,0	155,4E
	σε % των εξαγωγών				
Ακαθάριστο εξωτερικό χρέος ολόκληρης της οικονομίας	129,6	137,3	204,7	293,4	348,6E
Νομισματικά μεγέθη	σε 1000 εκατομμύρια ECU/ΕΥΡΩ				
-M1	1,0	1,1	1,2	1,3	1,8
-M2	6,3	7,0	8,0	8,3	9,9
Σύνολο πιστώσεων	6,8	7,8	8,8	9,9	11,2
Μέσα βραχυπρόθεσμα επιτόκια	% το χρόνο				
-Επιτόκιο δανεισμού	8,5	8,5	8,0	8,0	:
- Επιτόκιο καταθέσεων	5,8	5,8	:	:	:
Συναλλαγματικές ισοτιμίες ECU	(1ECU/ΕΥΡΩ = ... Λίρες Κύπρου)				
- Μέσος όρος της περιόδου	0,592	0,592	0,583	0,577	0,579
- Τέλος της περιόδου	0,599	0,589	0,580	0,582	0,577
	1995=100				
- Πραγματικός δείκτης συναλλαγματικής ισοτιμίας	100,0	102,0	102,0	108,3	106,0
Αποθεματικά στοιχεία του ενεργητικού	Εκατομμύρια ECU/ΕΥΡΩ				
- Αποθεματικά στοιχεία του ενεργητικού (συμπεριλαμβανομένου του χρυσού)	985	1.360	1.382	1.315	1.825
- Αποθεματικά στοιχεία του ενεργητικού (εκτός χρυσού)	850	1.231	1.260	1.183	1.824

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Α. ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

1. Εισαγωγή

Η Κύπρος εξακολουθεί να πληροί τα πολιτικά κριτήρια της Κοπεγχάγης. Η συνεχιζόμενη διαίρεση του νησιού αποτελεί το σημαντικότερο πολιτικό πρόβλημα, αλλά κατά το παρελθόν έτος καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες για την εξεύρεση πολιτικής λύσης σύμφωνης με την εταιρική σχέση για την προσχώρηση. Κατά τον τέταρτο κύκλο των εκ του σύνεγγυς συνομιλιών που πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο, υπήρξαν ενθαρρυντικά σημεία που φανερώνουν ότι αμφότερα τα μέρη έχουν αρχίσει ουσιώδη συζήτηση.

Η Κύπρος αποτελεί λειτουργούσα οικονομία της αγοράς και θα πρέπει να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς που υφίστανται στο εσωτερικό της Ένωσης.

Η Κυπριακή οικονομία εξακολουθεί να αναπτύσσεται με υψηλό ρυθμό και ποσοστό πλήρους απασχόλησης. Έχει σημειωθεί σχετική πρόοδος όσον αφορά την ελευθέρωση και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Το Κοινοβούλιο ψήφισε τελικά νόμο, μετά από καθυστέρηση πολλών ετών, ο οποίος καθορίζει χρονοδιάγραμμα για την κατάργηση του ανώτατου ορίου των επιτοκίων έως τον Ιανουάριο του 2001. Οι κυπριακές αρχές έχουν ξεκινήσει επιπλέον ριζική μεταρρύθμιση στον τομέα της υγείας.

Ωστόσο, η μακροοικονομική σταθερότητα της χώρας έχει αποδυναμωθεί τελευταία, ενώ το σημερινό επίπεδο και η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής δεν είναι βιώσιμα μεσοπρόθεσμα. Πρέπει να βελτιωθεί η εποπτεία στον τομέα των συνεταιριστικών τραπεζών και να ολοκληρωθεί η ελευθέρωση των

τιμών. Η ανταγωνιστικότητα παρεμποδίζεται από ορισμένες διαρθρωτικές ακαμψίες και από τη σημαντική παρέμβαση του κράτους στην οικονομία.

Είναι αναγκαίο να καθοριστεί αξιόπιστη και συνεκτική προσέγγιση της δημοσιονομικής εξυγίανσης. Για τη σταδιακή ελευθέρωση των κεφαλαίων, η νομισματική πολιτική πρέπει να καταστεί πιο αποτελεσματική και να προσανατολιστεί περισσότερο στην αγορά με τη χρησιμοποίηση έμμεσων μηχανισμών και όχι άμεσων παρεμβάσεων. Ο κυπριακός ιδιωτικός τομέας πρέπει να προετοιμαστεί για να λειτουργήσει σε ανοικτό περιβάλλον, όπως απαιτεί η ένταξη στην ΕΕ. Επιπλέον, απαιτείται μεγαλύτερη πολιτική συναίνεση για να αναπτυχθεί σφαιρικό πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, το οποίο θα πρέπει να περιορίζει την παρέμβαση του κράτους στις οικονομικές δραστηριότητες, να ανοίγει τους βασικούς τομείς στον ξένο ανταγωνισμό και να διευθετεί τους σημαντικούς ανασταλτικούς παράγοντες στον τομέα του περιβάλλοντος.

Κατά την περίοδο που καλύπτει η παρούσα περιοδική έκθεση, η Κύπρος σημείωσε σημαντική πρόοδο σε διάφορους τομείς του κεκτημένου και εξακολούθησε να λαμβάνει περαιτέρω μέτρα εναρμόνισης. Όσον αφορά τη διοικητική ικανότητα, η Κύπρος εξακολούθησε να βελτιώνει την υπάρχουσα υποδομή, κυρίως με την πρόσληψη νέου προσωπικού.

Κατά το παρελθόν έτος, σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά τη θέσπιση νομοθεσίας στους κυριότερους τομείς της εσωτερικής αγοράς. Παρότι θεσπίστηκαν νέοι νόμοι σε ορισμένους τομείς της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, θα απαιτηθούν περαιτέρω προσπάθειες όσον αφορά την τυποποίηση, την πιστοποίηση και την εφαρμογή των οδηγιών Νέας Προσέγγισης. Η κατάσταση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών βελτιώθηκε με τη θέσπιση κατάλληλης εθνικής νομοθεσίας και με την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας. Έχουν ληφθεί θετικά μέτρα για την ελευθέρωση της κυκλοφορίας κεφαλαίων αλλά, και πριν από την προσχώρηση, θα πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την έγκαιρη και μεθοδική κατάργηση των περιορισμών που εναπομένουν. Επιπλέον, η εναρμόνιση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, που

έχει ήδη προχωρήσει σε σημαντικό βαθμό, συνεχίζεται με την τροποποίηση της νομοθεσίας, που έχει ήδη προχωρήσει σε σημαντικό βαθμό, συνεχίζεται με την τροποποίηση της νομοθεσίας για τις δημόσιες επιχειρήσεις και για τις επιχειρήσεις με ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα όσον αφορά τους κανόνες ανταγωνισμού. Ωστόσο, στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων η κατάσταση δεν είναι ικανοποιητική, δεδομένου ότι εξακολουθεί να μην υπάρχει αποτελεσματικός έλεγχος αυτών και ad hoc νομική βάση. Η Κύπρος έχει σημειώσει πρόοδο στον τομέα της έμμεσης φορολογίας, δεδομένου ότι ο κανονικός συντελεστής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) έχει αυξηθεί από 8% σε 10% και έχει θεσπιστεί η νομοθεσία που απαιτείται για περαιτέρω εναρμόνιση με το αντίστοιχο κεκτημένο.

Κατά το παρελθόν έτος, η Κύπρος έθεσε σε ισχύ ορισμένους νόμους εναρμόνισης στον τομέα της γεωργίας, αλλά πρόκειται κυρίως για προπαρασκευαστικές εργασίες, οι οποίες δεν αρκούν για την ολοκλήρωση της εναρμόνισης με το κεκτημένο στον κτηνιατρικό και φυτοϋγειονομικό τομέα. Επιπλέον, πρέπει να ενισχυθούν οι κτηνιατρικοί έλεγχοι στους συνοριακούς σταθμούς.

Στους τομείς των μεταφορών και της αλιείας, η Κύπρος έχει αρχίσει σοβαρές προσπάθειες για τη συνέχιση της εναρμόνισης με το κεκτημένο, με τη θέσπιση νέων νόμων και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας.

Όσον αφορά την εναρμόνιση με το περιβαλλοντικό κεκτημένο, έχουν θεσπιστεί διάφοροι νόμοι και νομικές πράξεις, αλλά, ως επί το πλείστον, πρόκειται για προπαρασκευαστικές εργασίες. Παρότι έχει δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη χορήγηση επαρκών δημοσιονομικών και διοικητικών πόρων στον τομέα του περιβάλλοντος ώστε να εξασφαλιστεί η εφαρμογή του κεκτημένου, ο τομέας αυτός εξακολουθεί να έχει υψηλή προτεραιότητα, δεδομένου του μεγέθους του έργου εναρμόνισης σε αυτόν.

Στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, η Κύπρος έχει σημειώσει πρόοδο με τη θέσπιση νομοθεσίας για το δικαίωμα ασύλου και, επίσης στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας στον τομέα του αστικού και ποινικού δικαίου. Ωστόσο, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην ενίσχυση του συνοριακού

ελέγχου, ιδίως επειδή η Κύπρος θα αποτελέσει εξωτερικό σύνορο της ΕΕ, καθώς και να εφαρμοστεί με αποτελεσματικότητα η ισχύουσα νομοθεσία για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, παρότι έχουν ήδη καταβληθεί σημαντικές προσπάθειες στον τομέα αυτό.

Η Κύπρος έχει ενισχύσει περαιτέρω τη διοικητική ικανότητά της. Πολλά θεσμικά όργανα έχουν ήδη αποκτήσει σχετική πείρα σε διάφορους τομείς του κεκτημένου, όπως για παράδειγμα το Τμήμα Κοινωνικής Ασφάλισης στον τομέα του συντονισμού των καθεστώτων κοινωνικής ασφάλισης. Στους τομείς της περιφερειακής πολιτικής και του δημοσιονομικού ελέγχου, η χώρα διαθέτει ήδη κατά μέγα μέρος τις απαιτούμενες δομές. Λαμβάνονται διάφορα μέτρα με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της ικανότητας εφαρμογής του κεκτημένου και τον εκσυγχρονισμό του υφιστάμενου εξοπλισμού· τούτο ισχύει για παράδειγμα στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, του εταιρικού δικαίου, της αλιείας, της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

Κατά το παρελθόν έτος, η Κύπρος ανταποκρίθηκε στις βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες της εταιρικής σχέσης για την προσχώρηση στον τομέα της αλιείας και των μεταφορών. Σε όλους σχεδόν τους άλλους τομείς οι προτεραιότητες εκπληρώθηκαν εν μέρει. Απαιτούνται ωστόσο περαιτέρω μέτρα για την εναρμόνιση όσον αφορά, για παράδειγμα, το κεκτημένο για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του ανταγωνισμού και τη μεταφορά και εφαρμογή του περιβαλλοντικού κεκτημένου.

Η Κύπρος έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την εκπλήρωση των βραχυπρόθεσμων προτεραιοτήτων της εταιρικής σχέσης για την προσχώρηση, και έχει πραγματοποιήσει εν μέρει ορισμένες από αυτές, σε τομείς όπως η εσωτερική αγορά, η ενέργεια, η δικαιοσύνη και οι εσωτερικές υποθέσεις.

2. Ποία είναι τα Οικονομικά Οφέλη της Ένταξης;

2.1. Πρόσβαση των κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών σε μια τεράστια ενιαία αγορά που αποτελείται σήμερα από τις 15 πλέον οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης με πληθυσμό πέραν των 370 εκατομμυρίων,

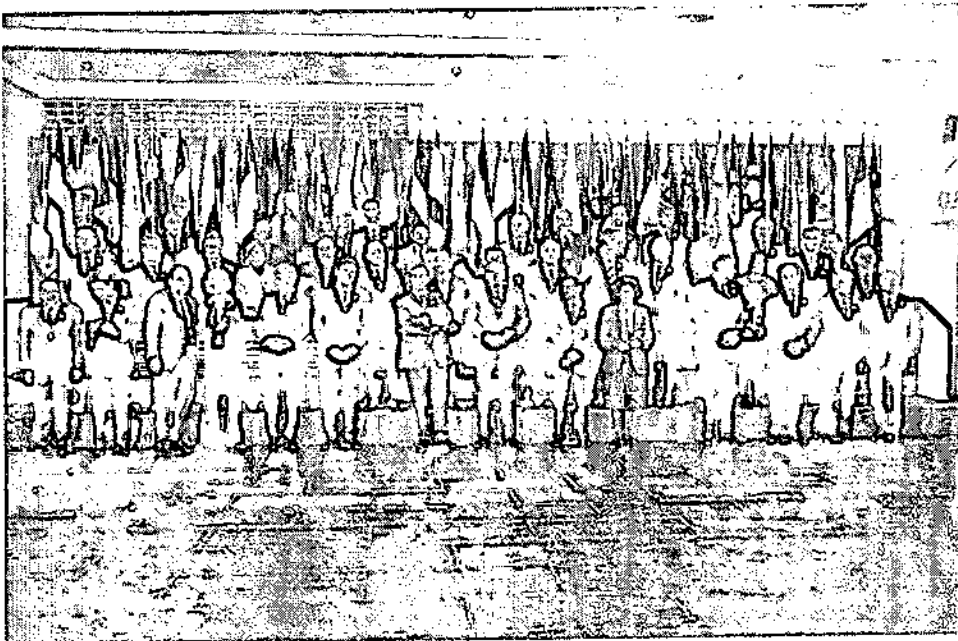
ακαθάριστο εθνικό προϊόν \$1,644,806 εκ. (πηγή IBRD Atlas, 1992) που αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση των κυπριακών εξαγωγών στα Κράτη Μέλη.

- 2.2. Συμμετοχή της Κύπρου στην εσωτερική αγορά της Ένωσης, μια περιοχή όπου διασφαλίζεται η ελεύθερη διακίνηση προϊόντων, υπηρεσιών, ανθρώπων και αγαθών θα οδηγήσει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα σε πιο αποτελεσματική κατανομή των μέσων παραγωγής σε δραστηριότητες στις οποίες η Κύπρος διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα. Αυτό θα έχει θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση
- 2.3. Συμμετοχή στην ανάπτυξη και βελτίωση της οικονομίας της ΕΕ
- 2.4. Προσέλκυση επενδύσεων από την ΕΕ σε δραστηριότητες όπου η Κύπρος διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα, επιταχύνοντας έτσι τη μετατροπή της Κύπρου σε περιφερειακό επιχειρηματικό κέντρο.
- 2.5. Υιοθέτηση του Ευρώ και συμμετοχή της Κύπρου στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ONE), μια περιοχή όπου επικρατούν συνθήκες μακροοικονομικής σταθερότητας, αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο πληθωρισμό και χαμηλότερα επιτόκια. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μεγαλύτερης εμπιστοσύνης μεταξύ των οικονομικών παραγόντων, αυξημένων επενδύσεων και υψηλότερου ρυθμού ανάπτυξης. Επιπρόσθετα, η συμμετοχή στην ONE θα πρέπει να δώσει ώθηση στις κυπριακές εξαγωγές λαμβάνοντας υπόψη ότι θα υπάρξει μείωση των εξόδων συναλλαγών που θα προκύψει από την κατάργηση τόσο των κινδύνων από το συνάλλαγμα και των εξόδων μετατροπής του ντόπιου νομίσματος σε Ευρώ, κατά τις εμπορικές συναλλαγές με άλλα μέλη της ONE.
- 2.6. Ύπαρξη μεγαλύτερης επιλογής για τους καταναλωτές όσον αφορά προϊόντα και υπηρεσίες.

- 2.7. Αυξημένη οικονομική βοήθεια από την ΕΕ προς την Κύπρο το μεγαλύτερο ποσοστό της χρηματοδότησης από την ΕΕ θα δοθεί στην γεωργία και μέσω διαρθρωτικών ταμείων.

3. Ποία άλλα Οφέλη αναμένεται να προκύψουν από την Ένταξη στην ΕΕ;

Αναμένεται ένα ολόκληρο φάσμα πλεονεκτημάτων που καλύπτει τους περισσότερους τομείς των επιχειρήσεων και της ζωής γενικά. Οι νόμοι και τα πρότυπα θα πρέπει να αναβαθμιστούν και εκσυγχρονιστούν στις περισσότερες περιπτώσεις. Τα κοινωνικά προγράμματα θα ευθυγραμμιστούν με τα υψηλά επίπεδα του Κοινωνικού Χάρτη, ενώ θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη βελτίωση του περιβάλλοντος, των επιπέδων ασφάλειας και της αναβάθμισης της ποιότητας. Γενικά προβλέπεται σημαντική βελτίωση της ποιότητας της ζωής ιδιαίτερα στις λιγότερες αναπτυγμένες περιοχές του νησιού που θα πληρούν τα κριτήρια για μεγάλη βοήθεια από την ΕΕ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

<u>Α/Α</u>	<u>Περιγραφή</u>
1	EUROPARL http://www.europarl.eu.int/enlargement
2	EUROPEAN INSTITUTE OF CYPRUS www.eic.ac.cy/EN/frame.htm
3	EURACTIVE ENLARGEMENT WEB PAGES www.euractiv.com
4	SITE ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ www.moi.gov.cy/pio
5	ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ Ε.Ε. www.Cyprus-eu.org
6	EUROPEAN COMMISSION PG ENLARGEMENT www.europa.eu.int
7	EUROPEAN COMMISSION DELEGATION IN CYPRUS www.del.cyp.cec.eu.int
8	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ www.et.gr

